

ARHEOLOGIJA
v letu 2021
dediščina za javnost

Strokovno srečanje Slovenskega arheološkega društva
13. in 14. junija 2022 v Atriju ZRC SAZU v Ljubljani.

ARHEOLOGIJA
v letu **2021**
dediščina za javnost

Zbornik povzetkov

Strokovno srečanje Slovenskega arheološkega društva
13. in 14. junija 2022 v Atriju ZRC SAZU v Ljubljani

Uredila Andrej Gaspari in Predrag Novaković

Tehnični urednik Andrej Gaspari

© Slovensko arheološko društvo 2022
Vse pravice pridržane.

Založilo Slovensko arheološko društvo

Jezikovni pregled Rok Janežič

Oblikovanje in prelom Žiga Valetič, Grafični atelje Zenit

Tisk ABO Grafika, d.o.o.

Naklada 50 izvodov

Ljubljana, junij 2022

Publikacija je brezplačna.

VSEBINA

TERENSKE IN LABORATORIJSKE RAZISKAVE

- 7 Vodice v Dobropolju, Na Klanem – depo iz pozne bronaste dobe
Peter Turk
- 9 Nova arheološka odkritja ob ureditvi Trga vstaje v Rušah v letih 2021 in 2022
Mojca Jančar, Primož Stergar
- 10 Kopa nad Kompoljami, raziskave grobišča iz starejše železne dobe
Matic Zupan
- 11 Prazgodovinsko ognjišče iz Metlike – primer izkopavanj strukture, ki je bila dvignjena v bloku, in potencial tovrstnih raziskav
Manca Vinazza, Žan Berro, Mina Mrkun, Tjaša Mržjak, Ana Tuljak
- 12 Arheološka izkopavanja mlajšeželeznodobne naselbine v Beltincih
Borut Slokan
- 14 Nadaljevanje arheoloških raziskav na protourbanem gradišču Pungrt nad Igom
Petra Vojaković
- 15 Protourbano gradišče Pungrt nad Igom: od 10 hektarjev k 10 mikronom
Matija Črešnar, Petra Vojaković, Agni Prijatelj, Luka Gruškovnjak, Branko Mušič, Helena Grčman, Manca Vinazza
- 16 Analiza mikroodpada iz stavbe 24 na gradišču Pungrt nad Igomu
Luka Gruškovnjak, Agni Prijatelj, Petra Vojaković, Matija Črešnar
- 17 Od hiše do hleva: mikromorfološka študija mlajšehalštatskodobne stavbe 21 na protourbanem gradišču Pungrt nad Igom
Agni Prijatelj, Luka Gruškovnjak, Petra Vojaković, Matija Črešnar
- 18 Geofizikalne raziskave starejšeželeznodobnega gomilnega grobišča Pivola pri Mariboru v letu 2021
Branko Mušič, Barbara Horn, Matija Črešnar, Zoltán Czajlik, László Rupnik
- 19 Družinska gomila iz starejše železne dobe z Dolgih njiv pod Velikim Vinjim vrhom in spoznanja analiz človeških skeletnih ostankov
Philip Mason, Matija Črešnar, Ian Armit, Claire-Elise Fischer, Hannah Koon, Rebecca Nicholls, Iñigo Olalde, Nadin Rohland, Jo Buckberry, Janet Montgomery, Lindsey Büster, David Reich
- 20 Projekt Kremacija ali inhumacija pri preteklih skupnostih? Multidisciplinarno vprašanje na evropski ravni (CRIME)
Matija Črešnar, Tamara Leskovar, Christophe Snoeck, Steven Goderis, Carina Gerritzen, Nives Ogrinc, Doris Potočnik
- 21 Arheološke raziskave na Bregu v Celju, Maistrova ulica 5
Jure Krajšek, Tilen Praprotnik

- 22 Arheološke raziskave na lokaciji podzemnih zbiralnic za odpadke na križišču med Stanetovo in Miklošičevo ulico v Celju
Maja Bausovac, Jure Krajšek
- 23 Nova odkritja na severnem emonskem grobišču na Dunajski cesti v Ljubljani
Marko Sraka, Matej Draksler
- 24 Ostanke antičnega pristanišča in srednjeveške Ljubljane na Hribarjevem nabrežju
Matej Draksler, Matjaž Jenko
- 25 Raziskave emonskega predmestja na Trgu mladinskih delovnih brigad v Ljubljani
Matej Draksler, Matic Perko, Marko Sraka
- 26 Nove rimske najdbe na Tržaški cesti v Ljubljani
Sandra Pavković, Matej Draksler
- 27 Raziskave pristanišča poznorimske naselbine v Fizinah
Matic Perko, Saša Koren, Matej Draksler
- 28 Morebitna rimska vila in zgodnj srednjeveško grobišče v Zadobrovi
Alenka Julijana Klasinc, Rok Klasinc
- 29 Nove antične ostaline na območju oficirskega paviljona na Vičavi na Ptuj
Ahac Šinkovec
- 32 Geofizikalne raziskave na arheoloških najdiščih Kaštelir pri Čedljah, Malijski hrib, Lucan in Grubelce pri Dragonji
Igor Medarić
- 33 Geofizikalne raziskave arheoloških najdišč v Bohinju: cerkev sv. Janeza Krstnika in Mali Gradec v Ribčevem lazu ter Dunaj pri Jereki
Igor Medarić, Andrej Gaspari
- 35 Odkritje zgodnj srednjeveškega grobišča na trasi nove kolesarske steze v Cerknici
Ines Klokočovnik
- 36 Arheološke raziskave ob gradnji kanalizacije na ulici Staneta Rozmana v Murski Soboti
Branko Kerman
- 37 Testno izkopavanje srednjeveškega stolpastega gradu na vrhu hriba Jeterbenk pri Topolu nad Medvodami
Andrej Gaspari, Ana Vičar
- 38 Arheološki površinski pregled na območju opuščenega srednjeveškega trga Gutenwerd pri Drami
Katarina Predovnik, Timotej Pavlin, Bor Terčon
- 40 Poznoantične in srednjeveške ostaline na območju Stare steklarske na Ptuj
Ahac Šinkovec
- 42 Arheološke raziskave na Vojašniškem trgu v Mariboru
Ahac Šinkovec, Iva Jennie Roš

- 44 Geofizikalne raziskave območja benediktinskega samostana v Gornjem Gradu
Branko Mušič, Mateja Ravnik
- 45 Izkopavanja apnenice v Vidčevem kamnolomu v Frajhajmu
Katharina Zanier, Bojan Djurić
- 46 Arheološko sondiranje obodne strukture na območju Velikega Otoča pri Studenem
Katharina Zanier, Bojan Djurić, Manca Vinazza
- 48 Pojasnjeno ime in usoda ladijske razbitine (EŠD 27899 – »Stojanov bark«):
bark Maria Andrina (1868–1890)
Danijel Germek, Andrej Gaspari
- 50 Arheološke raziskave ostalin prve svetovne vojne na območju Kranjske Gore, Vršiča in Trente
v letu 2021
Uroš Košir
- 51 Raziskave nemškega letala DFW C.V iz prve svetovne vojne
Uroš Košir, Marko Ličina
- 52 Geofizikalne raziskave ostalin prve svetovne vojne iz Kranjske Gore, Vršiča in
Loga pod Mangartom
Branko Mušič, Uroš Košir
- 53 Sondiranje grobišča iz prve svetovne vojne v Bodrežu
Tomaž Fabec
- 54 Raziskave vojaških ostalin in žrtev druge svetovne vojne v Rušah pri Mariboru, Mali Lazni
v Trnovskem gozdu in na Modrejanu pri Starem gradu pri Goričanah
Uroš Košir
- 55 Šifrirni stroj enigma M4 iz razbitine nemškega minolovca R 15 pri Umagu:
zanimiv arheološki eksponat iz druge svetovne vojne v Parku vojaške zgodovine
Andrej Gaspari, Danijel Germek
- 56 Skrite krajine Vojvodine: aerofotografske raziskave Oddelka za arheologijo
Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani (2010–2021)
Darja Grosman
- 57 Projekt Arheološke eKrajine Podonavja
Matija Črešnar, Boštjan Laharnar, Mako Mele, Nejc Dolinar, Jure Kusetič, Anja Vintar,
Saša Rudolf, Vesna Tratnik, Maja Bahar

DEJAVNOSTI IN POBUDE

- 58 Arheološki center Muzeja in galerij mesta Ljubljane v letu 2021
Metka Štrajhar, Martin Horvat, Matija Skrt, Paola Korošec
- 59 Projekt ARCHEODANUBE: Študije in pripomočki na področju prezentacije
ter upravljanja arheološke dediščine
Katharina Zanier, Rok Ratej

61 Arheoportāl v letu 2021
Anja Vintar

62 Źe tretji zaporedni Evropski dnevi arheologije – EDA 2021
Anja Vintar

PUBLICISTIKA

63 Pregled slovenskih arheoloških publikacij 2021
Danijela Udovič

Predstavitev monografij

71 Pohorsko Podravje pred tremi tisočletji. Tradicija in inovativnost v pozni bronasti in starejši
železni dobi. Katalogi in monografije 44
Biba Teržan, Matija Črešnar

72 Severno emonsko grobišče – raziskave na najdišču Kozolec. Situla 45
Alenka Miškec

73 Narodni muzej Slovenije – 200 let
Tomaž Lazar

74 Oklepi iz Narodnega muzeja Slovenije: zaščitna oprema od visokega srednjega
do zgodnjega novega veka
Tomaž Lazar

75 »JEKLENI pozdravi iz zraka«: arheološka raziskava ostankov britanskega lovskega letala
Supermarine Spitfire MJ116 ob Ižanski cesti v Ljubljani in zadnji polet narednika Petra J. Clarka
v 73. skupini Kraljevih letalskih sil
Andrej Gaspari

77 The History of Archaeology in the Western Balkans
Predrag Novaković

79 Significado astronómico de los grupos E en la arquitectura maya: Una reevaluación
Ivan Šprajc

81 Seznam kulturnovarstvenih soglasij – dovoljenj za arheološke raziskave oziroma odstranitev
arheoloških ostalin, izdanih v letu 2021
Brigita Petek, Ministrstvo za kulturo

Vodice v Dobropolju, Na Klanem – depo iz pozne bronaste dobe

Peter Turk

Med 10. in 12. avgustom 2021 je ekipa Narodnega muzeja Slovenije na vzpetini Na Klanem severovzhodno od Vodic v Dobropolju raziskala manjši depo bronastih predmetov. Podatek o lokaciji depoja je posredoval najditelj, ki je tod z detektorjem kovin raziskoval ostanke vojnih dogodkov iz druge svetovne vojne. Na hribovitem terenu med Vodicami in Malo Račno, na severnem pobočju vzpetine Na Klanem, je zunaj območja registriranih enot kulturne dediščine tik pod površino naletel na poškodovan bronast jezičastoročajni srp. Na območju najdbe je tudi po izkopu srpa detektor kovin še vedno dajal signal. Najditelj nas je obvestil o najdbi, saj srp ni bil posamezna najdba, temveč del večje depojske najdbe.

Na mestu najdbe srpa smo v sodelovanju z ZVKD, OE Ljubljana izvedli arheološke raziskave z namenom:

1. natančnega izkopa preostalih predmetov depoja;
2. ugotavljanja morebitnega vkopa za depo, stratigrafske lege predmetov v depoju in stratifikacije na širšem območju najdbe;
3. ugotavljanja morebitnih sledov sočasne (ali druge) poselitve.

Na mestu najdbe se je v sondi 1 (1,40 × 1,70 m) pod gozdnim humusom po celotni površini razkrila drobljiva rumena meljasta glina. V njej smo v nekaj primerih ugotovili drobne koščke oglja. Na globini 20 cm so se v tem sedimentu razkrili slabo ohranjeni in korodirani bronasti predmeti, ki so bili edini pokazatelji ležišča depoja: ob njih ni bil prepoznan kakršenkoli viden vkop jame za depo. Poleg predmetov iz depoja in posameznih koščkov oglja med raziskavo nismo odkrili drugih antropogenih sledov.

2 m vzhodno in zahodno od sonde 1 smo izkopali kontrolni sondi 2 in 3 (50 × 50 cm), da bi preverili stratigrafijo. Za razliko od sonde 1 se je v obeh novih sondah na globini 30–35 cm pojavila apnenčasta skalna osnova. V nobeni od dveh sond ni bilo sledov oglja. Kaže, da je bil depo odložen v določeni povezavi z ognjem.

Ob poskusu previdnega izkopa bronastih predmetov se je izkazalo, da jih ni mogoče dobro ločiti od glinene plasti. Zato smo se odločili za izkop depoja v

zemljenem bloku z namenom izvedbe RTG snemanja in kabinetnega izkopa predmetov ter morebitnih obdajajočih organskih ostankov.

RTG snemanje zemljenega bloka smo izvedli na Inštitutu za metalne konstrukcije v Ljubljani. RTG presek je pokazal, da predmeti ležijo na ravni ali celo nekoliko izbokli površini, zelo plitvo v zgornjem delu zemljenega bloka. Kaže, da so bili položeni na nekdanjo površino, ne pa zakopani v jamo. Na RTG tlorisu so se jasno pokazali obrisi predmetov, ki smo jih nato izkopali in natančno dokumentirali.

Skupaj s prvotno odkritim srpom so v depoju štirje fragmentirani jezičastoročajni srpi, fragmentirana plavutasta sekira, rezilo sekire, tul sulične osti, fragmentirano bodalo, fragment pločevine in trije drobni fragmenti rezil srpov ali nožev. Gre za manjši depo mešane sestave iz drugega horizonta depojev pozne bronaste dobe, iz časa med koncem 13. in začetkom 11. stoletja pr. n. št. Po opravljeni konservaciji bodo predmeti dokumentirani, na izbranih vzorcih oglja bodo izvedene radio-karbonske in antrakotomske analize, geološko bo določena meljasto glinena plast, nato bo izvedena arheološka študija depoja.

Vodice v Dobropolju, Na Klanem. Depo med izkopavanjem: zgornja lega depoja z delno razkritimi plavutasto sekiro na levi, tulom sulične osti in bodalom na desni ter jezičastoročajnimi srpi med in pod njimi (foto: © Narodni muzej Slovenije).

Vodice v Dobropolju, Na Klanem. Depo bronastih predmetov iz pozne bronaste dobe po restavriranju (foto: Tomaž Lauko, © Narodni muzej Slovenije).

Nova arheološka odkritja ob ureditvi Trga vstaje v Rušah v letih 2021 in 2022

Mojca Jančar, Primož Stergar

Arheološka raziskava zaradi obnove Trga vstaje v Rušah se je pričela oktobra 2021 in se je izvajala na celotnem območju gradnje, ki je posegla v registrirano enoto nepremične kulturne dediščine EŠD 15743 Ruše – Trško jedro. Z raziskavo smo želeli zabeležiti morebitne arheološke ostaline oziroma njihovo stopnjo uničenosti. Zaradi najdbe skeletnih ostankov v sekundarnem pokopu, ki je bil na podlagi pridane čutare časovno umeščen po letu 1945, so bila dela zaustavljena do ekshumacije. Nadaljevala so se februarja 2022.

Na jugovzhodnem vogalu kaplanije oziroma delno tudi pod njo je bil odkrit vodnjak, ki pa je bil enkrat v 20. stoletju na notranji strani obbetoniran in spremenjen v greznico. Za vodnjak domnevamo, da je starejši od arkadnega dela kaplanije, ki je bil dozidan leta 1740.

Odstranjevanje plasti je na celotni površini gradbenih del razkrilo številna nasutja in poplavne sedimente Ruškega potoka. Plasti so bile do globine 1,5 m od površine parka pretežno novoveške z zelo malo najdbami, razen zasutja tik ob steni kaplanije.

V osrednjem delu gradbenega posega so za potrebe ponikalnega polja površino velikosti 6 × 7 m poglobili za dodatnih 2 do 3 m. Na tem delu je bilo v eni izmed plasti najdenih več stojk, očitno ostankov lesene zgradbe, ki pa je trenutno še ni mogoče natančneje časovno opredeliti. V nižjih plasteh je bila odkrita

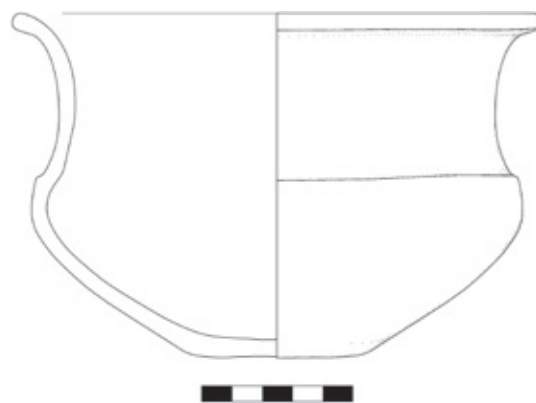
rimskodobna in verjetno tudi poznoantična lončenina. Odkrita sta bila tudi jama in jarek, zasut s peskom, ki ravno tako sodita v antični čas. Naleteli smo na dve prazgodovinski plasti in nekaj jam. Lončenino iz teh plasti in jam lahko umestimo v čas od Bd C/D do Ha A/B.

Na podlagi sestave plasti bi lahko domnevali, da gre za hudourniške nanose Ruškega potoka, ki je prinašal večje količine materiala s Pohorja. To nakazuje tudi obrnjena stratigrafija, saj se v spodnjih plasteh in jamah pojavlja mlajša lončenina (Ha A/B).

Najdbe nakazujejo, da se je poseljevanje ruškega konca najverjetneje pričelo že v srednji bronasti dobi. Trenutno še ne moremo z gotovostjo potrditi, da je bila naselbina točno na tem mestu ali nekoliko južneje.

Lokacija raziskave.

Risarska rekonstrukcija lonca (Bd C/D?).

Kopa nad Kompeljami, raziskave grobišča iz starejše železne dobe

Matic Zupan

Arheološka izkopavanja, ki so bila junija 2021 izvedena ob kolovozu južno od arheološkega najdišča Kopa pri Kompeljah pri Lukovici (EŠD 12773), dopolnjujejo predhodne arheološke raziskave iz leta 2019 in potrjujejo obstoj vsaj enega groba s klasičnim grobnim inventarjem dolenske mladohalštatske kulturne skupine.

Z izkopavanji smo raziskali del gozdne površine ob kolovozu, ki je bil vsekani v dolomitno pobočje. V približno 6 m² velikem izkopnem polju smo naleteli na raztresene fragmente keramičnega posodja, bronaste pločevine in človeških kosti, odkrili pa smo tudi preostanek groba.

Med keramičnimi fragmenti, ki smo jih odkrili po celotni površini izkopnega polja, kar je najverjetneje posledica uničenja groba ob gradnji kolovoza, je nekaj večjih kosov pripadalo skledi z nogu in loncu, ki ju lahko tipološko in kronološko uvrstimo v konec starejše železne dobe. Človeške kosti so bile fragmentirane in slabo ohranjene ter prav tako raztresene po celotnem izkopnem polju, z večjo koncentracijo na njegovem zahodnem delu. Med njimi smo prepoznali fragmente lobanje in dolgih kosti.

Tik nad geološko podlago smo odkrili keramičen lonček in nanj prislonyen železen nož, ki sta bila edina grobna pridatka v prvotni legi. Lonček je brez okrasa in spada med lonce tipa 1 po Dularju oziroma L14 po Grahek, ki jih datiramo v konec starejše železne dobe. V to obdobje spada tudi majhen nož z ukrivljenim rezilom.

Najdbe interpretiramo kot ostanek enega (dvojnega?) groba, ki je bil prekopen med gradnjo kolovoza leta 1819, ko je bila najverjetneje prav na tem mestu izkopana negovska čelada. Za drobne najdbe imamo primerjave v grobnih inventarjih negovskega horizonta na drugih dolenskih najdiščih, kot so Vače, Magdalenska gora in Dolenjske Toplice, sicer pa so najdbe najbolj podobne pridatkom iz bogatega dvojnega groba 3 iz gomile IV s Kandije v Novem mestu s konca 5. ali začetka 4. stoletja pr. n. št.

Radiokarbonska analiza je bila izvedena na fragmentih dolge človeške kosti in lobanje, vendar rezultati še niso znani. Pričakujemo, da bodo analize potrdile umestitev groba v konec starejše železne dobe in nadomestile prejšnjo radiokarbonsko datacijo, ki je grob postavljala v obdobje od druge polovice 1. stoletja pr. n. št. do prve polovice 1. stoletja n. št. (sic!).

Kopo nad Kompeljami prostorsko povezujemo z drugimi manjšimi gradišči na širšem območju Posavskega hribovja, ki so verjetno nastala v mladohalštatskem obdobju. Nekatera med njimi, npr. Kovk nad Hrastrnikom, Vrhoplje pri Kamniku in Zagorje ob Savi, presenečajo z bogatimi grobnimi inventarji. Kako je bila Kopa vpeta v mrežo povezav z bližnjimi gradišči, kot je Lukovica, kamniškim prostorom in Tuhinjsko dolino na severu ter Vačami na jugovzhodu, bodo pokazale nadaljnje raziskave.

Pogled na sondo po opravljenih arheoloških izkopavanjih (foto: B. Laharnar).

Lonček s prislonyenim nožem na dnu groba (foto: M. Zupan).

Prazgodovinsko ognjišče iz Metlike – primer izkopavanj strukture, ki je bila dvignjena v bloku, in potencial tovrstnih raziskav

Manca Vinazza, Žan Berro, Mina Mrkun, Tjaša Mržjak, Ana Tuljak

Oddelek za arheologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani je leta 2021 pridobil ognjišče, ki je bilo dvignjeno v bloku med izkopavanji mestnega jedra v Metliki leta 1991 (EŠD 11089). Predajo je v sodelovanju z ZVKDS Novo mesto izvedel Belokranjski muzej Metlika (Lucija Grahek). Izkopavanja so potekala v prostorih Oddelka za arheologijo.

Ognjišče velikosti 170 × 140 cm je bilo ob predaji obdano z mavcem in postavljeno na železno konstrukcijo, celotna struktura pa je bila izredno zasušena. Izkopavanja so potekala tako, da smo na sredini ognjišča ohranili presek.

Prepoznali smo štiri faze uporabe ognjišča. Najstarejša je preprosto kurišče s posameznimi keramičnimi najdbami. Neposredno nad njim je bila postavljena prva ognjiščna plošča, na kateri smo odkrili številne najdbe, vezane na ognjiščne aktivnosti, kot so prenosno ognjišče, pekvi, sklede in lonci. Poleg tega smo našli številne organske ostanke (lubje in živalske kosti). Nad ploščo sta bili prepoznani še dve ognjiščni plošči, na katerih smo odkrili botanične ostanke. Najdbe iz mlajše ognjiščne plošče so bile večinoma pobrane že med izkopavanjem leta 1991. Najmlajša ognjiščna plošča je bila največja od vseh in tudi sicer izstopa od običajnih velikosti. Izpostaviti velja, da je bil en del zamejen s plastjo gline in je najverjetneje služil za ločevanje kuhinjskega in kuriščnega dela.

Osnove za ognjiščne plošče so bile izdelane iz prodnikov, včasih tudi večjih keramičnih odlomkov, ki so služili kot podlaga za nanos plasti fine gline oziroma za prevajanje toplote. Med izkopavanji smo izvajali meritve navidezne magnetne susceptibilnosti za potrebe razumevanja izpostavljenosti različno visokim temperaturam, tako ognjišča kot posod. Ohranjenost strukture in najdb je omogočila vzorčenje za potrebe arheozooloških, arheobotaničnih in mikromorfoloških analiz. V okviru poizkopavalne obdelave gradiva smo izdelali keramične zbruske za nadaljnje petrografске analize. Najdbe sodijo v pozno bronasto in starejšo železno dobo.

Izkopavanje ognjišča, najmlajša faza (foto: M. Vinazza).

Okrašen lonec, ki je bil najden na najstarejši ognjiščni plošči (foto: M. Mrkun).

Arheološka izkopavanja mlajšeželeznodobne naselbine v Beltincih

Borut Slokan

Pri arheoloških raziskavah na območju načrtovane novogradnje na parc. št. 2464, 2465 in 2466-del, k. o. 131 Beltinci, ki jih je med 22. 7. in 24. 8. 2021 izvedla ekipa Skupine STIK, smo odkrili arheološke ostanke, ki nakazujejo na večfazno poselitev oziroma rabo tega območja v preteklosti. Prvo večjo aktivnost na tem območju lahko zasledimo v latenskem času. Drugi, mlajši antropogeni sledovi se kažejo kot izsušene struge, raznovrstne jame in vzporedna obcestna jarka. Najmlajše sledove na tem prostoru smo prepoznali v večjih jamah z gradbenim odpadkom.

Območje leži na poplavni ravnici reke Mure, kjer geološko osnovo tvorijo prodnati nanosi Mure in nad njimi oblikovani glineni depoziti. Ti se kažejo kot ravninske površine z rahlo privzdignjenimi predeli, ki so bili v preteklosti večkrat izravnani s kmetijskimi deli. V zgornjem delu teh nanosov smo zasledili več posameznih odlomkov in zgostitev odlomkov prazgodovinske lončenine, katerih kontekstov nam ni uspelo natančneje opredeliti.

V istih plasteh smo prepoznali antropogene ostanke iz mlajše železne dobe. Ti se na celotnem območju raziskav kažejo kot večje pravokotne jame in druge jame, ki jih lahko glede na strukturne značilnosti in drobne najdbe uvrstimo v latensko obdobje. Pri večjih pravokotnih jamah gre za ostanke enoprostornih hiš prebivalcev iz latenskega časa. Različno velike

stavbe, široke od 2 do 3 m in dolge od 3 do 4,8 m, so imele navpične stene in ravno dno. Ohranjen je le njihov spodnji del, ki je bil globok največ 0,5 m. Znotraj poglobljenih delov smo ob krajših stenah odkrili jame za stebre, ki kažejo na lego slemena strešne konstrukcije. Strehe so bile najverjetneje dvokapne, postavljene nizko nad tlemi in prekrite s slamo ali trstiko. Stavbe niso izključno vezane na bivanjsko funkcijo in so lahko bile uporabljene za obrtne, shrambene ali druge gospodarske dejavnosti. Tri stavbe so orientirane SSV–JJZ, medtem ko je največja stavba orientirana vzhod–zahod. Med vsemi jamami, odkritimi v bližini stavb, posebej izstopa ena. V tlorisu je okrogla in vkopana 1,74 m globoko v prod. Menimo, da je služila kot vodnjak. Čeprav odsotnost najdb na njenem dnu te teze neposredno ne potrjuje, lahko še vedno sklepamo, da so jo uporabljali za zajem vode. Drugih sledi, različnih jam, izsušenih strug in odtisov kurišč, ob odsotnosti drugih indicev ne moremo z gotovostjo pripisati istemu časovnemu obdobju, četudi se to zdi dokaj verjetno.

V preteklosti je bilo na tem območju veliko posegov, predvsem zaradi sodobne poljedelske rabe (faza 3), ki je zabrisala določene sledi, tako da nekaterih ostalin zaradi pomanjkanja drugih indicev nismo mogli natančneje kronološko opredeliti. Prepoznali smo dva jarka, ki sta tekla vzporedno približno 10 m narazen v smeri SSV–JJZ preko celotnega izkopnega polja in se nadaljevala v obeh smereh tudi zunaj njega. Njuna precejšnja širina in globina, način zapolnitve in odsotnost drobnih najdb nakazujejo, da bi lahko šlo za obcestna jarka, ki sta zamejevala prodnato cestišče, ki se ni ohranilo oziroma je bilo uničeno z oranjem. Kdaj je domnevna cesta nastala in koliko časa je bila v uporabi, zaenkrat ni popolnoma jasno, zdi pa se, da je mlajša od latenske naselbine. Ali bi lahko šlo za rimskodobno cesto ali srednjeveško/novoveško prometnico, ki je prafaro v Turnišču povezovala z brodom pri Veržejju, bo mogoče ugotoviti z nadaljnjo širitvijo območja raziskav, predvsem na jug, vzhod in sever, kamor se arheološko najdišče širi.

Ploščati predilni vretenci, kamniti brus in izbor latenske lončenine iz polnila latenske »hiše« (foto: J. Štajdohar).

Tloris poglobljenega dela manjše latenske »hiše«, ki je ležala v severozahodnem kotu območja raziskav (foto: B. Slokan).

Nadaljevanje arheoloških raziskav na protourbanem gradišču Pungrt nad Igom

Petra Vojaković

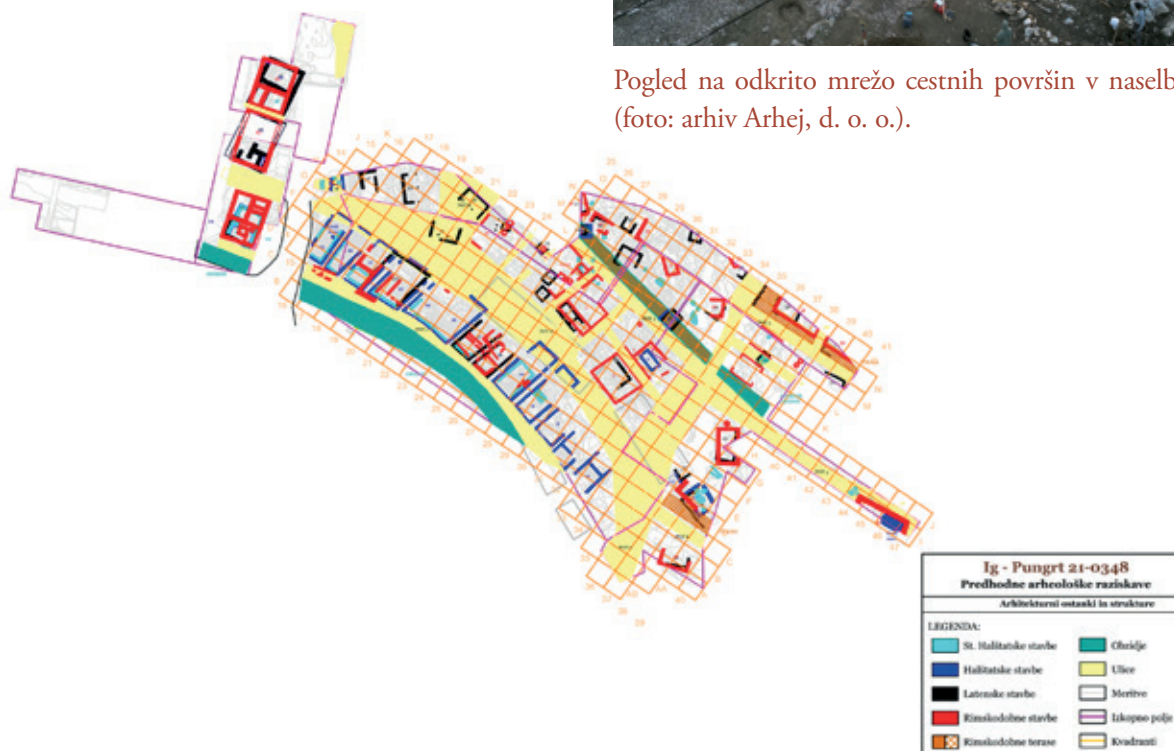
Arheološke raziskave na Pungrtu so se zaradi novih spoznanj, odkritih pri izkopavanjih v letu 2020, in zaradi spremenjenega gradbenega načrta nadaljevale tudi leta 2021. Obsegale so dodatnih 3.300 m², kar skupaj s predhodnimi znaša dobrih 8.800 m² oziroma skoraj 10 % celotne površine utrjenega gradišča. Raziskave je izvajal Arheološki konzorcij za Ig v sestavi Arhej, d. o. o., ZRC SAZU in Zavod Skupina Stik s podizvajalcem za strojna dela Er-Tac, d. o. o., pod vodstvom dr. Petre Vojaković in Jerice Brečić.

Izsledki raziskav iz leta 2021 so pokazali, da je bil teren nad prvo teraso preoblikovan v manjše terase. Znotraj njih so se prepletale mreže poti, med katerimi je stalo 24 stavb (sl. 1–2). Glavno komunikacijo v naselbini je tvorila v skalno osnovo vkopana kamnita pot, ki je potekala od glavnega vhoda v naselbino proti vrhu. Usmerjena je bila v osi sever–jug. Sledili smo ji v dolžini 80 m, njena širina pa je znašala 3 m. Na območju prehodov med prvo in drugo, drugo in tretjo ter tretjo in četrto teraso so pravokotno na glavno pot, v smeri

vzhod–zahod, potekale tri kamnite poti, široke do 3,5 m. Na prehodu druge v tretjo teraso pa je bil vzporedno z eno izmed poti odkrit še kamnito-zemljen nasip. Med potmi so se širile večje, v skalo vklesane pravokotne stavbe, ki so skupaj s potmi tvorile pravičen raster naselbine iz časa med 2. st. pr. n. št. do začetka 1. st. n. št. Pod njimi so bile odkrite še druge ostaline, predvsem večje jame, ki nakazujejo, da je bilo območje poseljeno tudi v starejšem in mlajšem halštatskem obdobju (od 8. do 5. st. pr. n. št.). Slednje so bile močno poškodovane pri gradnji/obnovi mlajših mlajšeželeznodobnih in rimskodobnih struktur.

Pogled na odkrito mrežo cestnih površin v naselbini (foto: arhiv Arhej, d. o. o.).

Tlorisna rekonstrukcija vseh odkritih arheoloških arhitekturnih ostalin (R. Erjavec).

Protourbano gradišče Pungrt nad Igom: od 10 hektarjev k 10 mikronom

(Predstavitev projekta s prvimi rezultati)

Matija Črešnar, Petra Vojaković, Agni Prijatelj, Luka Gruškovnjak, Branko Mušič, Helena Grčman, Manca Vinazza

Temeljni raziskovalni projekt *Protourbano gradišče Pungrt nad Igom: od 10 hektarjev k 10 mikronom* predstavlja interdisciplinarno raziskavo življenja na gradišču v času od starejše železne dobe do rimskega obdobja. Gre za prvo poglobljeno študijo fizične, gospodarske in družbene ureditve notranjosti enega od gradišč na Slovenskem. V raziskavi, ki jo financira ARRS, sodelujejo Oddelek za arheologijo FF UL, Oddelek za agronomijo BF UL in podjetje Arhej, d. o. o., s svojim raziskovalnim Inštitutom za geoarheologijo.

Prazgodovinske utrjene višinske naselbine oziroma gradišča imajo pomembno vlogo v razvoju slovenske arheologije. Kljub dolgi zgodovini njihovih raziskav pa je še vedno razmeroma malo znanega o vsakdanjem življenju na njih, slabo pa je poznana tudi fizična, gospodarska in družbena ureditev prostora v njihovi notranjosti in okolici.

Z zaščitnimi arheološkimi izkopavanji na gradišču Pungrt je bila raziskana doslej največja sklenjena površina (8.500 m²) enega gradišča v Sloveniji. Dosedanje raziskave kažejo na več faz poselitve, ki sega vse od začetka starejše železne dobe (prehod iz 9. v 8. st. pr. n. št.) do rimskega obdobja (2. st. n. št.). Ortogonalna razporeditev stavb, ulic in poti iz starejše železne dobe sodi med najpomembnejša odkritja na najdišču, saj gre za prvo, z raziskavami potrjeno protourbano gradišče v Sloveniji. Enako pomembne so tudi geoarheološke raziskave naselbinske mikrostratigrafije,

mikrodpada in geokemijskega zapisa v arheoloških plasteh, ki odražajo tako enkratne kot tudi ponavljajoče se strukturirane aktivnosti v prostoru. V Sloveniji so bile omenjene metode prvič sistematično uporabljene, v takšnem obsegu so redke tudi v širšem evropskem prostoru. Zaradi velikega obsega izkopavanj, znatne količine arheološkega gradiva iz jasno stratificiranih kontekstov in uporabe geoarheoloških pristopov pri preučevanju naselbinske stratigrafije gradišče Pungrt nad Igom pomeni izjemno raziskovalno priložnost za naselbinske in kronološke študije železne in zgodnje rimske dobe ter nadgradnjo dosedanjega razumevanja načina življenja na gradiščih. Končni cilj raziskave je razumevanje tisočletnega razvoja pungrtskega gradišča, njegove postopne (proto)urbanizacije ter vloge v širšem prostoru. Na podlagi interpretacije arheoloških izkopavanj, serije radiokarbonskih datacij stratificiranih kratkoživih vzorcev ter nabora specialističnih analiz prostora, arheološkega gradiva in naselbinske stratigrafije bo izdelana temeljna študija razvoja gradišča. V njej bomo posebno pozornost namenili prostorski in družbenogospodarski podobi in ureditvi naselbine skozi čas. Dinamiki tradicije in sprememb na gradišču bomo sledili v kulturi, arhitekturi, urbanizmu, obrambnem sistemu ter strukturirani rabi notranjih in zunanjih prostorov v naselbini.

Logotip projekta (sledite mu lahko na <https://www.ff.uni-lj.si/projekt-protourbano-gradisce-pungrt-nad-igom-od-10-hektarjev-k-10-mikronom>)) (avtorica: P. Vojaković).

Pogled na protourbano razporeditev mlajšehalštatskih stavb ob poti vzdolž obzidja (foto: N. Ciglar).

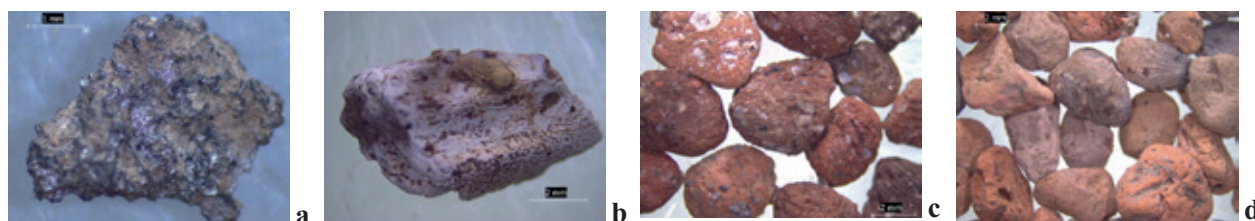
Analiza mikroodpada iz stavbe 24 na gradišču Pungrt nad Igom

Luka Gruškovnjak, Agni Prijatelj, Petra Vojaković, Matija Črešnar

V okviru raziskovalnega projekta *Protourbano gradišče Pungrt nad Igom: od 10 hektarjev k 10 mikronom* smo leta 2021 pričeli z analiziranjem mikroodpada s hodnih površin izbranih starejšeželeznodobnih stavb in komunikacij na najdišču. Prvi preliminarni rezultati vzorcev, pridobljenih s površine ilovnatega tlaka stavbe 24 in dela ulice ob njej, kažejo na izreden potencial tovrstnih raziskav. Izvedena analiza kaže na jasne razlike v strukturiranosti mikroodpada, ki so povezane z rednim čiščenjem notranjosti stavbe in odlaganjem običajnih vrst odpada na zunanjih površinah tik ob njej. Zunaj stavbe prevladuje manj informativen sekundarni odpad, medtem ko je v notranjosti stavbe, vsaj v velikostnih razredih 2–4 mm in 4–6,3 mm, zastopano gradivo, ki pomeni primarni odpad. Ta je neposredno vezan na raznolike aktivnosti v stavbi in tako vsebuje številne podatke o strukturirani rabi različnih delov stavbnega prostora, česar s tradicionalnimi pristopi, ki temeljijo na obravnavi velikih kosov izkopanih najdb, ni mogoče rekonstruirati. Dosedanji rezultati orisujejo osnovne poteze razlik v prostorski distribuciji običajnih aktivnosti, npr. pripravi in uživanju hrane, ter posebnih aktivnosti, ki kažejo na povsem drugačne vzorce ravnanja z odpadom in nakazujejo na prisotnost obrtne dejavnosti, najverjetneje kovaške. Kažejo tudi na razlike v čistosti različnih delov prostora (kar odseva razlike v njihovi namembnosti) ter nakazujejo najverjetnejšo okvirno lokacijo vhoda v stavbo in morebitno lokacijo določenih vrst pohištva. Gre za podatke, ki jih z običajnimi analizami izkopanega gradiva ni mogoče pridobiti. Nadaljnja podrobna in celostna analiza mikroodpada tako vsebuje interpretativne možnosti, ki so bile v slo-

venski arheologiji doslej neizkoriščene.

Rezultati izpostavljajo tudi probleme tradicionalnih pristopov k preučevanju materialne kulture v naseljih. Zaradi rednega čiščenja notranjosti stavb ni mogoče opredeljevati njihove namembnosti in strukturirane rabe različnih delov prostora na podlagi večjih najdb. Takšni večji kosi so namreč vezani izključno na čas tik ob zaključku rabe prostora, zato lahko odsevajo aktivnosti, ki niso tipične. Poleg tega imajo te ugotovitve pomembne implikacije za datiranje stavb na podlagi tovrstnih najdb, saj ne opredeljujejo celotnega časovnega razpona stavb, temveč le zaključek njihove rabe. Po drugi strani pa analize mikroodpada omogočajo preučevanje procesov čiščenja stavb, ravnanja z odpadom in intenzivnosti teptanja. Tako omogočajo sklepanje o ponavljajočih se aktivnostih v stavbah, njihovi prostorski organizaciji znotraj objektov ter lokacijah v arheološkem zapisu neohranjenih ostalin, kot so vhodi v stavbe in večji kosi pohištva. Mikroodpad, najštevilčnejša vrsta antropogenih vključkov v arheoloških plasteh, je integralen del arheološkega zapisa; vsebuje podatke, ki jih tradicionalno pridobljene in dokumentirane najdbe ne zajamejo, in arheološki zapis bistveno dopolnjuje, še posebej pri visoki ločljivosti prostorske distribucije (tj. z zbiralnimi enotami 0,5 x 0,5 m v tej raziskavi).

Primeri nekaterih vrst mikroodpada iz stavbe 24: a – žlindra, b – kalcinirana kost, c – lončenina, d – lep (foto: L. Gruškovnjak).

Od hiše do hleva: mikromorfološka študija mlajšehalštatskodobne stavbe 21 na protourbanem gradišču Pungrt nad Igom

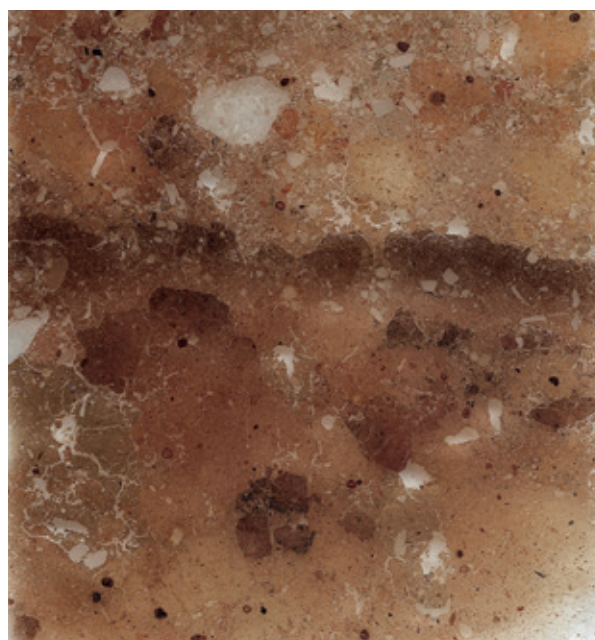
Agni Prijatelj, Luka Gruškovnjak, Petra Vojaković, Matija Črešnar

Notranja organizacija in raba stavbnih objektov na slovenskih gradiščih ostajata slabo poznani in razumljeni. Večina arheoloških izkopavanj na gradiščih je manjšega obsega, arheološke raziskave pa se osredotočajo predvsem na umeščanje utrjenih višinskih naselij v kontekst krajine, dokumentiranje in klasificiranje njihovih utrdbenih struktur ter preučevanje drobnih najdb, naselbinske kronologije in posameznih poselitvenih faz. Zato pri raziskovalnem projektu *Protourbano gradišče Pungrt nad Igom: od 10 hektarjev k 10 mikronom* uporabljamo mikromorfološko analizo naselbinske stratigrafije kot raziskovalno metodo, s pomočjo katere lahko sledimo tako rabi specifičnih gradbenih materialov in tehnologij kot tudi enkratnim in ponavljajočim se bivalnim, gospodarskim, obrtnim in vzdrževalnim aktivnostim v posameznih stavbah.

Leta 2021 smo v okviru projekta izvedli preliminarno mikromorfološko analizo mlajšehalštatskodobne stavbe 21. Gre za leseno hišo na kamnitih temeljih, ki je stala na prvi terasi gradišča v nizu podobno grajenih stavb ob široki ulici vzdolž masivnega obzidja. Notranjost stavbe je bila s predelnimi zidovi razdeljena na več manjših prostorov, v katerih je bilo dokumentiranih več kurišč in v tlake vkopanih posod. Mikromorfološka analiza vzorčenih površin je omogočila prepoznavanje različnih tipov gradbenih materialov, uporabljenih za tlake, raznih vsakodnevnih aktivnosti, ki so potekale v stavbi, in več mikroakumulacij bivanjskega odpada ter z njimi povezanih odložitvenih procesov. V času, ko je stavba služila kot bivalni objekt, so v njej uporabljali tri tipe tlakov, in sicer namensko izdelane butane ilovnate tlake, s kalcitom bogate cementirane tlake ter teptane pode. Poleg dolgoročnih ciklov, vezanih na izmenjavanje naštetih tipov hodnih površin, lahko v analizirani mikrostratigrafski sekvenci sledimo tudi sezonskim in dnevnim aktivnostim v stavbi. Te vključujejo ciklične premaze zemljenih tlakov s fino rdečo glino, sledove čiščenja kurišč in mikrolaminacije organskega odpada. Rezultati mikromorfološke

analize tudi kažejo, da se je narava stavbe 21 v zadnji fazi bistveno spremenila, saj je postala hlev.

Preliminarni rezultati mikromorfološke analize stratigrafske sekvence tako ponujajo vpogled v specifične gradbene tehnologije, notranjo organizacijo stavbe ter dinamično interakcijo med ljudmi, živalmi in organskim odpadom na gradišču. Prispevajo tudi pomembna spoznanja o hlevskih depozitih ter namensko ožganih butanih in s kalcitom bogatih cementiranih tlakih, ki na starejšehalštatskodobnih najdiščih v Sloveniji še niso bili prepoznani. Prav tako omogočajo razlikovanje med pripravljanim substratom za tlake in ruševinskimi, izravnalnimi plastmi, kar zgolj z opazovanjem na terenu pogosto ni mogoče, saj so si omenjene plasti makroskopsko praviloma zelo podobne. Mikroskopske analize so nam v pomoč tudi pri razločevanju dveh tipov teptanih podov, in sicer v hišah in hlevih. Opravljena analiza prepričljivo ponazarja univerzalen pomen mikromorfologije v študijah kompleksne naselbinske stratigrafije, saj pri naša nabor podatkov, ki bi z rabo zgolj makroskopskih opazovanj ostal spregledan in neizkoriščen.

Mikromorfološki zbrusek Ig 776 iz stavbe 21, v katerem je zajeto zaporedje dveh butanih ilovnatih tlakov, s kalcitom bogatega cementiranega tlaka, teptanega hišnega poda in hlevskega depozita (foto: A. Prijatelj).

Geofizikalne raziskave starejšezeleznodobnega gomilnega grobišča Pivola pri Mariboru v letu 2021

(Projekt Poštela in Süttő: središči v starejši železni dobi med Alpami in Panonijo)

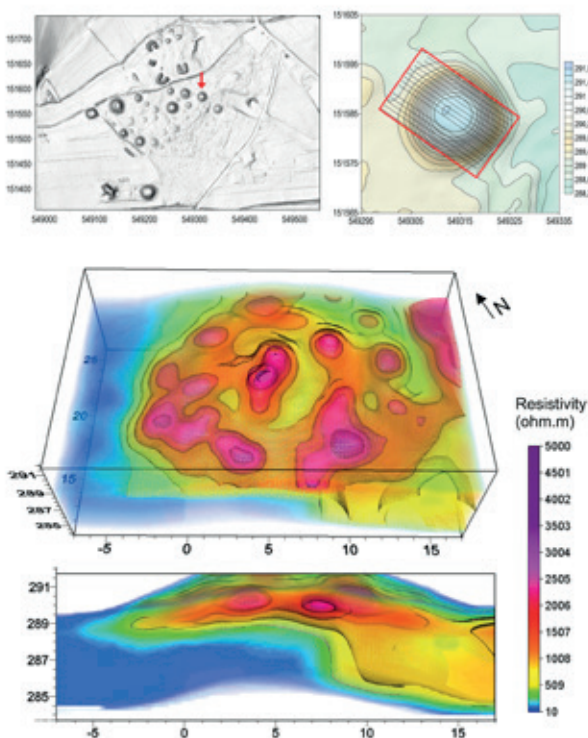
Branko Mušič, Barbara Horn, Matija Črešnar, Zoltán Czajlik, László Rupnik

Geofizikalne raziskave starejšezeleznodobnega gomilnega grobišča Pivola pri Mariboru sta leta 2021 izvajali združeni ekipi Univerze v Ljubljani (*Filozofska fakulteta, Oddelek za arheologijo*) in Univerze Eötvös Loránd iz Budimpešte (Faculty of Humanities, Institute of Archaeological Sciences). Potekale so v sklopu projekta *Poštela in Süttő: središči v starejši železni dobi med Alpami in Panonijo*, ki ga financirata madžarski National Research, Development and Innovation Office (NRDI, SNN134635) ter Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (ARRS, N6-0168). V sklopu tega bilateralnega projekta želimo v prvi vrsti nadaljevati in zaokrožiti raziskovanje dveh najdiščnih kompleksov, ki smo ju raziskovali že v sklopu projekta Iron-Age-Danube (Interreg SI-AT). To sta Poštela v Sloveniji in Süttő na Madžarskem. Najdišči ležita v različnih geografskih okoljih, prvo na najvzhodnejših obronkih Alp in drugo na nižinskem naplavinem območju ob Donavi z nižjimi griči v zaledju, obe pa sta v bližini pomembnih rek in na stičnem območju med različnimi kulturnimi regijami. Pri raziskavah se bomo osredotočali na eni strani na analize predhodno

pridobljenih podatkov, ob tem pa bomo izvajali pomembne inovativne primerjalne študije. Pri slednjih bomo kombinirali različne metode, za katere smo se specializirali različni partnerji.

Pri združevanju pristopov se bodo odpirala nova vprašanja, na katera bomo poskušali odgovoriti v mednarodnem sodelovanju, kjer združujemo različne metodološke izkušnje in s tem omogočamo njihovo izmenjavo. Sodelovanje tako ne bo le povečalo znanja in vedenja o obeh najdiščnih kompleksih v vzhodnohalštatskem kulturnem krogu, temveč bo služilo tudi kot primer dobre prakse za raziskave drugih kompleksnih arheoloških krajin.

Pomemben del projekta je inovativen prispevek k metodologiji arheoloških raziskav, predvsem v kontekstu krajinske arheologije. Tako so izjemnega pomena podatki, pridobljeni iz vrtin v sedimentih Blatnega jezera, ki jih lahko vzporejamo z regionalnimi in nadregionalnimi arheološkimi in okoljskimi podatki. Pomembna je primerjalna študija kombiniranja različnih geofizikalnih metod ter datiranja arheoloških struktur in značilnosti, prepoznanih na aerofotografijah (terenskih pregledih, v jedrnih vrtinah in na testnih izkopavanjih). V projektu bomo skušali premostiti problem t. i. »halštatskega platoja« pri radiokarbonskem datiranju z velikim številom premišljeno izbranih vzorcev v dveh mikroregijah.

Primer inverznega modela električne upornostne tomografije prazgodovinske gomile na Pivoli. Upornostni model je bil ustvarjen na podlagi štirinajstih vzporednih upornostnih profilov z elektrodno razvrstitvijo dvojnih dipol in medelektrodno razdaljo 0,6 m. Visokoupornostne anomalije kažejo na kamninski material v gomili, ki je deloma v sestavi kamnite grobne kamre oziroma gre za kamninski drobir v plašču gomile. Upornostna podoba gomile se jasno loči od nizkoupornostne podlage iz drobnozrnatega glinenega materiala.

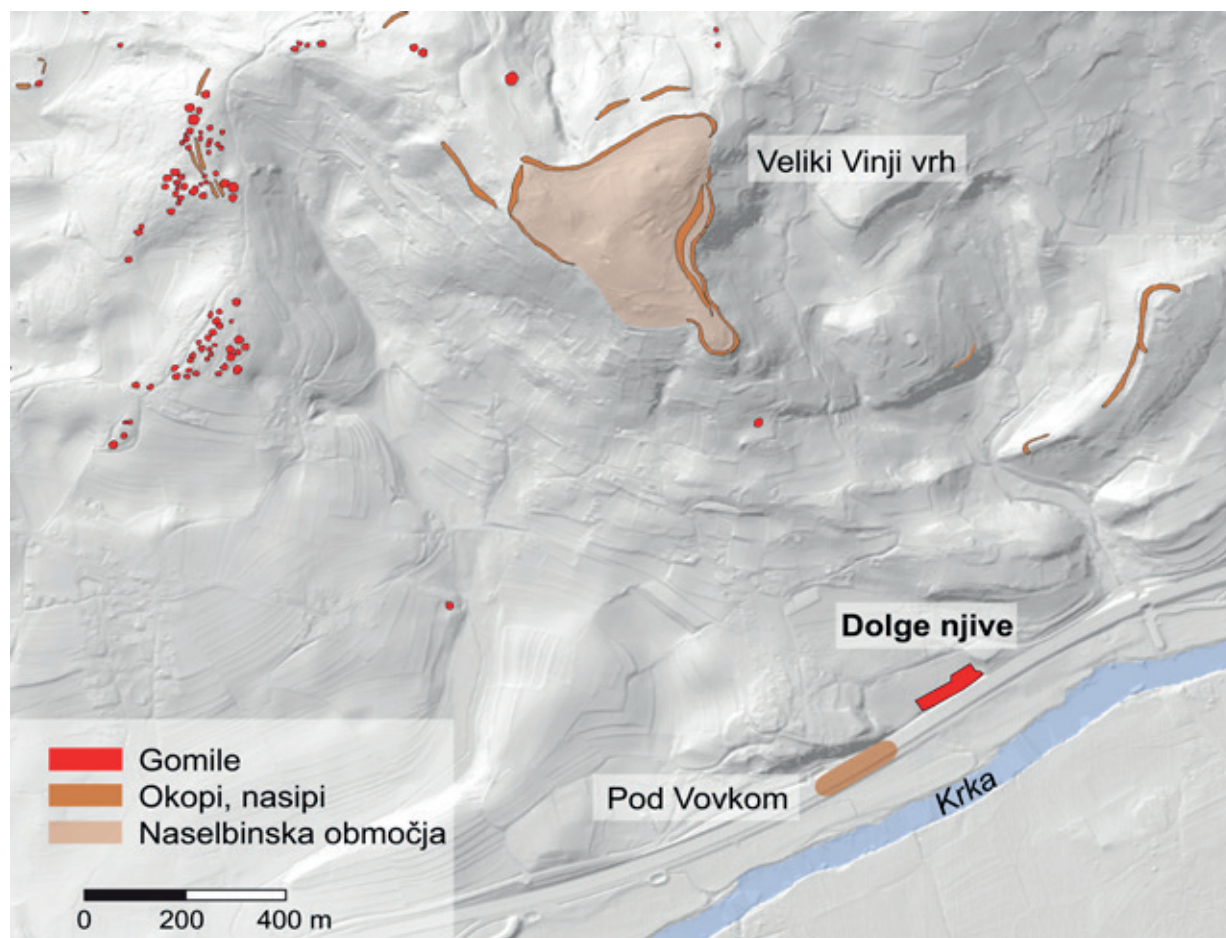
Družinska gomila iz starejše železne dobe z Dolgih njiv pod Velikim Vinjim vrhom in spoznanja analiz človeških skeletnih ostankov

Philip Mason, Matija Črešnar, Ian Armit, Claire-Elise Fischer, Hannah Koon, Rebecca Nicholls, Iñigo Olalde, Nadin Rohland, Jo Buckberry, Janet Montgomery, Lindsey Büster, David Reich

Gomilno grobišče iz starejše železne dobe pri Dolgih njivah je bilo izkopano leta 2002 ob gradnji avtoceste pod Belo Cerkvijo na Dolenjskem. Je del enega največjih kompleksov gomilnih grobišč dolenjske halštatske skupine, ki na več kot 10 km² šteje vsaj 145 gomil. Njegovo središče je gradišče na Velikem Vinjem vrhu.

Pri izkopavanjih so bile odkrite tri gomile, od katerih je bila ena dobro ohranjena (gomila 1), medtem ko sta bili drugi dve (gomili 2 in 3) močno poškodovani od kasnejših dejavnosti, tj. rimskodobna in zgodnesrednjeveška poselitve ter visokosrednjeveško kmetovanje. V vsaki je bil ohranjen le še po en skeletni grob. Gomila 1 je vsebovala pet enojnih in en dvojni skeletni grob.

Kljub majhnemu skupnemu številu grobov je najdišče izjemno zaradi razmeroma dobre ohranjenosti človeških skeletnih ostankov, ki se sicer na Dolenjskem v železnodobnih grobovih praviloma ne ohranijo. V sklopu projekta ENTRANS (Encounters and Transformations in Iron Age Europe, HERA) so bile v letih 2013-2016 na gradivu izvedene antropološke analize skeletnih ostankov in analize stabilnih izotopov. Študija je bila razširjena v sklopu ERC projekta COMMIOS, vodje Iana Armita (Univerza v Yorku), kjer so bile za vse osebe narejene tudi genetske analize. Z njihovim zaključkom v letu 2021 in po nadaljnji obdelavi rezultatov lahko sedaj prvič brez obotavljanja govorimo o družinskih gomilah na Dolenjskem, spoznanj pa je še več.

Lokacija najdišča Dolge njive v sklopu starejšeželeznodobnega kompleksa Veliki Vinji vrh.

Predstavitev projekta Kremacija ali inhumacija pri preteklih skupnostih? Multidisciplinarno vprašanje na evropski ravni (CRIME)

Matija Črešnar, Tamara Leskovar, Christophe Snoeck, Steven Goderis, Carina Gerritzen, Nives Ogrinc, Doris Potočnik

CRIME je skupni flamsko-slovenski raziskovalni projekt, ki ga financirata Flamska fundacija za raziskave (FWO) in Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (ARRS). Namen interdisciplinarno zasnovanega projekta je z uporabo najsodobnejših metod in tehnik preučiti različne prazgodovinske pogrebne obrede.

V Evropi sta bila do uveljavitve krščanstva v uporabi dva osnovna pogrebna obreda, pokop celega trupla (inhumacija) in sežig pokojnika pred pokopom (kremacija). Nekatere skupnosti so obreda izvajale sočasno, tako da na istem grobišču najdemo inhumirane in kremirane človeške posmrtne ostanke iz istega časovnega obdobja, druge se obreda izmenjujeta na istem območju, precej redko pa na istih grobiščih najdemo inhumirane in kremirane človeške posmrtne ostanke iz različnih časovnih obdobj. Razlogi za izbiro enega od načinov in njune spreminjajoče se kombinacije so predmet številnih razprav, ki temeljijo predvsem na analizah arheoloških podatkov posameznih najdišč ter še nimajo pravega epiloga. Projekt CRIME s širokim paketom interdisciplinarnih raziskav pomeni pomemben premik v metodoloških postopkih in analizah tovrstnih arheoloških ostalin.

Arheološke raziskave na Bregu v Celju, Maistrova ulica 5

Jure Krajšek, Tilen Praprotnik

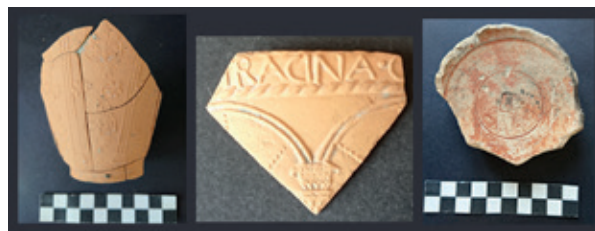
V jeseni 2020 je Ministrstvo za obrambo Republike Slovenije pričelo s sanacijo meteorne kanalizacije in izvedbo hidroizolacije na delu stavbe Maistrova 5. Območje te stavbe je v arheološki literaturi dobro znano predvsem kot najdišče »Sindikalni dom«, saj so v poznih 40-tih letih 20. stoletja pri gradnji odkrili številne keramične odlomke iz latenskega in zgodnjereimskega obdobja. V času gradnje arheologi niso bili prisotni, najdbe pa so v tedanji Mestni muzej prinesli delavci z gradbišča, ki so sodelovali tudi pri raziskavah na bližnjem Sadnikovem vrtu - bolj znanem kot Herkulovo oz. Heraklejevo svetišče.

Že prvi dan se je pri izkopu prvih štirih metrov jarka za meteorno kanalizacijo izkazalo, da je prostor neposredno ob stavbi - kljub globini gradbene jame (ta ima namreč klet v dveh nivojih), nedotaknjen in da so arheološke plasti ohranjene ter segajo približno 1,8 m globoko. Zaradi izrednega arheološkega potenciala, dobre ohranjenosti plasti in številnih drobnih najdb je arheološko dokumentiranje ob gradnji preraslo v arheološka izkopavanja. Ta so potekala od marca do konca aprila leta 2021, pri čemer so bile izkopane in dokumentirane naselbinske plasti, ki jih lahko predvsem na podlagi drobnih najdb datiramo od srednje avgustejskega obdobja pa vse do konca 1. stoletja n. š. Mlajše

antične in poznoantične plasti ter strukture - razen velike odpadne jame iz 3. stoletja n. š., so bile najverjetneje uničene ob gradnji stavbe Maistrova 5 ali celo že pred tem, na njihov nekdanji obstoj pa kažejo posamezni odlomki lončenine in novci odkriti v razmeroma tanki in premešani humusni plasti. Poleg zgodnje rimske so bili v omejenem izkopnem polju odkriti v redkih sledovih tudi ostanki starejše predrimske poselitve. Le-ti so bili sicer na raziskanem delu redki, saj se je lokacija nahajala na skrajnem obrobju predrimske naselbine.

Ostanki lesene strukture iz dna odpadne jame (foto: N. Sovdat).

Odlomki uvožene fine namizne keramike italjskega izvora (t.i. ACO čaše, italška *terra sigillata*), ki jih na podlagi žigov proizvajalcev lahko časovno umestimo v srednje avgustejsko obdobje (foto: M. Bausovac).

Arheološke raziskave na lokaciji podzemnih zbiralnic za odpadke na križišču med Stanetovo in Miklošičevo ulico v Celju

Maja Bausovac, Jure Krajšek

V maju in juniju 2021 je ekipa Pokrajinskega muzeja Celje ob pomoči študentov Oddelka za arheologijo iz Filozofske fakultete v Ljubljani pod mentorstvom doc. dr. Andreja Gasparija, izvedla arheološka izkopavanja na lokaciji umestitve podzemnih zbiralnic za odpadke na križišču med Stanetovo in Miklošičevo ulico v Celju. Raziskano območje je bilo omejeno na velikost gradbene jame (ca 13 × 4,5 m), saj so ga iz vseh strani zamejevali obstoječi objekti ter delujoča cestišča, pri čemer je dno izkopa segalo v povprečju 3,2 m, na najglobljem delu 4,5 m pod današnjo hodno površino.

Pri skoraj enomesečnih raziskavah so bili odkriti ostanki antičnega cestišča ter del zidane stranice objekta, ki je ulico zamejeval na zahodni strani. Na vzhodni strani je bilo cestišče že pred tem v celoti uničeno z modernimi posegi.

V spodnjem delu so ga sestavljala zbita prodnata nasutja, debeline do 35 cm, na katerih so bile mestoma še vidne kolesnice. Najmlajše cestišče je bilo tlakovano z velikimi apnenčevimi lomljenci in posameznimi marmornimi spolijami. Skupna debelina nasutij je znašala 1,5 m, na podlagi najdb pa sklepamo, da je bilo intenzivneje v uporabi od 2. do sredine 4. stoletja.

Najdb, ki so bile odkrite povečini v sedimentih na hodnih površinah, je bilo po pričakovanjih relativno malo, pri čemer je šlo povečini za odlomke antične

keramike in gradbenega materiala, odkritih je bilo tudi 12 antičnih novcev, povečini datiranih v čas do sredine 4. stoletja.

Cestišča so zgardili direktno nad ilovnato plastjo naravnega - vodnega nastanka. Pod njo je bil sterilen prod, ki smo mu z izkopom sonde sledili v globino pribl. 2 m.

Pogled z juga na ostanek tlakovanega cestišča (foto: M. Bausovac).

Presek skozi cestišča v jugozahodnem vogalu delovišča (foto: M. Bausovac).

Nova odkritja na severnem emonskem grobišču na Dunajski cesti v Ljubljani

Marko Sraka, Matej Draksler

Leta 2021 je ekipa zavoda Skupina STIK v sodelovanju z Mestnim muzejem iz Ljubljane in pod okriljem Arheološkega raziskovalnega konzorcija za Ljubljano pod zahodno polovico cestišča na Dunajski cesti v Ljubljani odkrila 41 rimskodobnih grobov, temelje ene grobne parcele severnega emonskega grobišča in del severne emonske vpadnice. Grobovi in grobna parcela sodijo v drugo polovico 1. in v 2. stoletje, odkrit del severne emonske vpadnice pa v prvo polovico 1. stoletja.

Skupno je bilo 40 žganih grobov, skeletni grob pa je bil otroški. Približno polovica grobov je bila prekopana ali izropana, verjetno že kmalu po pokopu. Dokumentiranih je bilo šestnajst pokopov v grobnih jamah brez grobne konstrukcije, šestnajst pokopov v skrinjah iz opek oziroma tegul, trije pokopi v amforah, trije pokopi v zidanih grobnicah in dva pokopa v kamnitih skrinjah s pokrovom – pepelnicah. Grobovi so bili vkopani v kompleksno predhodno stratigrafsko situacijo, ki priča o intenzivnem dogajanju, še preden je bilo na tem mestu vzpostavljeno grobišče. Pred nastankom grobišča smo ugotovili serijo nasipavanj in odstranitve plasti, s čimer je bil prostor izravnán in utrjen. Sledi sedimentacije blata s ceste so pričale o tem, da je po njej že pred prvimi pokopi potekal živahen promet. Temu je sledilo ponovno utrjevanje in nasipavanje ter ponovno spiranje sedimenta s ceste in

ponovno nasipavanje. V opisano zaporedje plasti so bile vkopane z grobiščem povezane strukture, in sicer severni in južni temelj pokopališke parcele ter temelj nadzemnega spominskega obeležja. Na vzhodnem delu grobne parcele sta v pravilnih razmakih ležala grobova s kamnito skrinjo. Oba primarna grobova pokopališke parcele, skupaj z otroškim skeletnim grobom in grobovi brez grobne konstrukcije, tvorita skupino grobov v pokopališki parceli in sta del ene družine. Severno od pokopališke parcele je bila raziskana skupina grobov, v kateri prevladujejo pokopi v amfori in en grob v zidani grobnici. Južno od pokopališke parcele je bilo najdeno več skupin grobov, med katerimi prevladuje skupina pokopov v skrinji iz opek, ob njej sta bili še skupina pokopov brez grobne konstrukcije in skupina grobov s pokopi pretežno v zidanih kamnitih grobnicah. V neposredni bližini pokopališke parcele je bila v starejšem obcestnem sedimentu odkrita nagrobna stela Gaja Semmonija Diligensa (Marljivega) s polkrožnim zgornjim zaključkom in ohranjeno navedbo širine pokopališke parcele.

Odprtje pokrova pepelnice v grobu 1029 ob prisotnosti medijev in javnosti (foto: T. Kozamernik).

Pridatki v grobu 1029 s setom posodja iz pihanega stekla in stekleno žaro z ostanki odraslega moškega (foto: T. Kozamernik).

Ostanki antičnega pristanišča in srednjeveške Ljubljane na Hribarjevem nabrežju

Matej Draksler, Matjaž Jenko

V okviru prenove Hribarjevega nabrežja v Ljubljani je ekipa Mestnega muzeja iz Ljubljane in Arheološkega konzorcija za Ljubljano izvedla arheološke raziskave na območju Čevlarske in Židovske ulice ter Novega in Jurčičevega trga. Odkrili smo dve pomembni fazi iz arheološke preteklosti Ljubljane: ostanke antičnega rečnega pristanišča in srednjeveške objekte. Rečno pristanišče je bilo hkrati z izgradnjo rimske Emone postavljeno na levem bregu Ljubljanice na začetku 1. stoletja n. št. Brežina je bila sprva izravnana (terasirana) in utrjena z debelo plastjo prod. Vzporedno s strugo Ljubljanice so bili v tla zabiti masivni leseni piloti, ki jih interpretiramo kot ostanke temeljev lesene ploščadi. Ker so ležali vzporedno s strugo Ljubljanice, predvidevamo, da je ploščad stala vzdolž reke in omogočala pretovarjanje blaga na koncu pomembne transportne poti med Navportom (Vrhnika) in Emono (Ljubljana).

Po koncu Emone je sledilo daljše obdobje, v katerem je bil pod vplivom naravnih procesov teren močno preoblikovan. Na stiku med erozijskimi nanosi, ki so polzeli po pobočju, in rečnimi sedimenti, s katerimi je Ljubljana postopoma polnila svojo strugo, so bili ustvarjeni pogoji za razvoj srednjeveške poselitve. Ta se je na levem bregu Ljubljanice pričela konec 12. oziroma v prvi polovici 13. stoletja. Najstarejši sledovi iz obdobja srednjega veka kažejo na aktivnosti, ki jih lahko povezujemo s čolnarjenjem in ribolovom. Odkrili smo sledove jam za kole in odtise desk, ki zamejujejo v brežino vkopan jarek, ki se pahljačasto odpira proti

Ljubljani. Konstrukcijo na podlagi primerjav iz tuje delovno interpretiramo kot past za ribe. Ob njej je bil nasut pomol, ki je omogočal dostop do reke ter hkrati morda služil kot privez za čolne. V tem času je bil zgrajen tudi most z lesenimi temelji na mestu današnjega Šušarskega mostu, ki je Mestni trg povezoval z Novim trgom. Predvidoma v drugi polovici 13. stoletja je na tem mestu nastala metalurška obrtna cona, o čemer pričajo številni sledovi obdelave kovin (peč za taljenje železa, oglarski kopi, žlindra ...), ki kažejo na primarno (taljenje) in sekundarno (vlivanje in kovanje) produkcijo železa ter drugih kovin. Konec 13. stoletja je bilo v okviru nastajanja naselja na Novem trgu zgrajenih več objektov s kamnitimi temelji, vezanimi z glino ter lesenimi stenami. Raziskali smo tri. Njihov tloris in orientacija sta že vpeta v za utrjena srednjeveška mesta značilno parcelacijo in zazidavo po načelih razreza zemljišča na ozke parcele, usmerjene z ozkim delom na glavne ulice oziroma trge. Raziskani objekti so bili predvidoma v 16. stoletju povezani v niz štirih objektov, ki je ob Ljubljani segal od Jurčičevega trga do Brega. Stavbe so bile takrat obnovljene s kamnitimi temelji in zidovi, ki so bili zgrajeni iz večjih kamnov, vezanih z apneno malto. Hkrati z izgradnjo zidanih objektov je bil vzpostavljen (Jurčičev) trg, ki je bil prvotno tlakovan z drobnimi oblicami.

Pogled na potek arheoloških izkopavanj.

Oltar, posvečen Neptunu.

Raziskave emonskega predmestja na Trgu mladinskih delovnih brigad v Ljubljani

Matej Draksler, Matic Perko, Marko Sraka

Rezultati raziskave, ki jo je leta 2021 izvedel Mestni muzej iz Ljubljane v sodelovanju z Arheološkim raziskovalnim konzorcijem za Ljubljano, dopolnjujejo spoznanja starejših raziskav Rajka Ložarja in Ljudmile Plesničar-Gec ter nam pomagajo razumeti razvoj zahodnega predmestja Emone.

Na severnem delu Trga mladinskih delovnih brigad smo raziskali zahodno emonsko vpadnico in del predmestja, ki je pred obzidjem Emone zraslo v drugi polovici 1. st. n. št. Ob južnem pločniku ceste smo ugotovili več ostankov arhitekture, ki pripadajo trgovskim in obrtno-gospodarskim objektom. Poleg steklarske delavnice z ostanki peči s konca 1. st. in iz 2. st. so bili odkriti sledovi obdelave železa. Umestitev obrtnih dejavnosti, povezanih s stalnim kurjenjem oziroma nesnago in smradom, v primestni prostor je spričo skrb za požarno varnost in sanitarnih razlogov logična.

Sredi 1. st. n. št. je bilo ob glavni cesti vzpostavljeno grobišče. Zahodno emonsko grobišče se je raztezalo od Trga mladinskih delovnih brigad vsaj do Gimnazije Vič, kjer smo v okviru raziskav Tržaške ceste odkrili od mesta najbolj oddaljene grobove. Za 1. in 2. st. je značilen žgan pokop. Grobove so sprva vkopavali tik ob cestišču, z razvojem pokopališkega prostora pa se je grobišče razširilo na nekaj deset metrov širok pas izza prve vrste grobov. Med žganimi grobovi so značilni pokopi v skrinjah iz tegul, pokopi v amforah ter pokopi v jamah brez grobnih konstrukcij (med temi bi lahko predvidevali tudi nekatere pokope v lesenih skrinjah). Poleg keramičnih žar so bili v grobove pridani stekleni balzamariji, oljenke, kozmetični pribor, novci, keramično posodje ...

Notranjost steklarske delavnice.

ter ostanki žganine pri sežigu pokojnika. Na skrajnem jugovzhodnem delu raziskanega območja smo kot novost odkrili temelje objekta z glinenim tlakom, na površini katerega so ležali razbita lončenina, možnar(ji) in živalske kosti, ki jih lahko povezujemo z obredi v počastitev pokojnika. Sredi grobišča smo našli tudi jamo – ustrino, v kateri so ob pokopu sežigali pokojnike.

V drugi polovici 2. st. je bil del predmestja porušen in vsaj nekaj časa opuščen. V času ponovnega razcveta Emone v 3. in 4. st. so severno od zahodne vpadnice zrasli bivalni (tudi luksuzni) objekti, medtem ko je bilo na južni strani vzpostavljeno grobišče z v glavnem skeletnimi pokopi. Oblike skeletnih pokopov vključujejo preprosto jamo, v nekaj primerih obloženo s kamni, ter leseno krsto ali krsto iz zloženih tegul (strešnikov). Večina pokojnikov je pokopana brez pridakov, le nekaj jih je bilo pokopanih z nakitom in drugimi pridatki. V nekaj primerih je šlo za sežig na mestu pokopa – t. i. bustum.

Pomembno odkritje je pokopališka arhitektura, ki sodi v pozno obdobje grobišča. Temelji impresivnih dimenzij kažejo na obstoj večjega kulturnega objekta pod današnjo Prešernovo cesto, ki ga znotraj pokopališkega areala obdajajo temelji več manjših objektov. Tik ob glavni cesti smo iz poznega obdobja grobišča odkrili polkrožen temelj rotunde ali apside večjega objekta, okoli katerega smo odkrili nekaj s kamni zgrajenih grobnic, v katerih so bili pokopani v glavnem otroci. Dva izmed njih sta imela pridan novc, ob skeletu deklice je bila odkrita tudi ogrlica z več kot desetimi steklenimi jagodami.

Inventar žganega groba.

Nove rimske najdbe na Tržaški cesti v Ljubljani

Sandra Pavković, Matej Draksler

V letih 2020 in 2021 so v okviru prenove Tržaške ceste v Ljubljani potekale arheološke raziskave ob gradnji in arheološka izkopavanja, ki so bila v presledkih izvedena junija in julija ter septembra, oktobra in novembra 2020. Raziskave je izvedel Mestni muzej iz Ljubljane v sodelovanju z Arheološkim raziskovalnim konzorcijem za Ljubljano.

Najstarejše antropogene sledi sodijo v rimsko obdobje. Domnevamo, da je gradnja najstarejše ceste, odkrite na Tržaški cesti, ki je vodila po robu Ljubljanskega barja, najverjetneje istočasna z gradnjo mesta Emona na začetku 1. stoletja n. št. Hkrati s cesto predvidevamo izgradnjo obcestnih jarkov, ki sta bila izkopana severno in južno ob njeni celotni dolžini ter smo ju v okviru raziskave dokumentirali na nekaj odsekih – od križišča Tržaške ceste z Bleiweisovo cesto na vzhodu do Gimnazije Vič na zahodu. Ugotovili smo tri glavne faze severnega obcestnega jarka. Na podlagi najdb, odkritih v polnilu jarka, lahko I. fazo umestimo v 1. stoletje, II. fazo v 2. oziroma 3. stoletje ter III. fazo v 4. stoletje. Dokumentirali smo tudi odsek ceste, ki se je od glavne vpadnice odcepil proti južnemu emonskemu obzidju.

Na petih različnih lokacijah smo dokumentirali 26 grobov. Vsi grobovi, razen enega, ki je skeletni, so žgani in sodijo v čas prvih dveh stoletij. Med oblikami žganih grobov prevladujejo pokopi v skrinjah iz tegul, pokopi v amforah in pokopi v jamah brez grobnih

konstrukcij, med katerimi je lahko bil tudi kak pokop v leseni skrinji. Poleg keramične žare so bili v grobove pridani stekleni balzamariji, oljenke, kozmetični pribor (pogosta so bronasta ogledala), novci, keramično posodje ... ter žganina, ki je ostala od pokojnika.

Zanimivi sta kamniti strukturi, dokumentirani na razdalji skoraj točno 500 rimskih dvojnih korakov oziroma 740 m in 1000 rimskih dvojnih korakov oziroma 1500 m od glavnih zahodnih mestnih vrat. Predvidevamo, da gre za temelje pomembnejšega obeležja in/ali miljnika; ta je nagovarjal prišleke, ki so z zahoda prihajali proti Emoni.

Pred zgradbo na Tržaški cesti 6 smo odkrili objekt, ki je bil v funkciji med drugo in tretjo fazo obcestnega jarka. Opremljen je bil s kanalom za odvajanje komunalnih odplak. Objektu smo določili dve fazi, in sicer starejšo leseno fazo in mlajšo fazo, pri kateri so bili zidovi zidani iz peščenjakovih lomljencev. Temelji starejše faze, z usmeritvijo vzhod–zahod, so bili zgrajeni v obcestnem jarku druge faze v času, ko ta ni bil več v uporabi. Sledovi oziroma odtisi tramov kažejo, da je bil objekt razdeljen na več manjših prostorov. Pred njim je bila odkrita serija jam za sohe, kar kaže na pokrito stebrišče. Zidani temelji mlajše faze so bili deloma postavljeni na temeljih starejše faze, proti vzhodu pa so bili dodatno podaljšani.

Cesta po opustitvi Emone ni bila več vzdrževana, a je bila še naprej v uporabi. Odkrit je bil odsek ceste z

Dokumentiranje grobov, odkritih med arheološkimi raziskavami ob gradnji.

Čiščenje groba, pokritega s tegulo.

utrditvijo iz prodnikov, na kateri smo odkrili več železnih podkev, ki jih preliminarno umeščamo v 15. oziroma 16. stoletje in kažejo na uporabo nekdanje rimske ceste še tisoč let po koncu Emone.

V 18. stoletju je prišlo do velikega gradbenega posega z izgradnjo nove ceste. V širini današnje štiripasovnice je bil celoten teren znižan, tako da je nastal globok kanal. V osrednjem delu je bila zgrajena cesta iz debelih plasti proda. Na vsaki strani je bil dodatno poglavljen obcestni jarek. V 19. stoletju je sledila obnova ceste, obcestna jarka pa sta bila zasuta. Temu je sledila prva pozidava na območju vzhodnega dela Tržaške ceste. Iz tega obdobja smo dokumentirali nekaj temeljev hiš, ki so bile porušene ob izgradnji in širitvi obstoječe ceste.

Raziskave pristanišča poznorimske naselbine v Fizinah

Matic Perko, Saša Koren, Matej Draksler

Leta 2017 so se pričele ene zahtevnejših arheoloških raziskav, ki so se kmalu razvile v največje sistematične podvodne raziskave pri nas. Fakulteta za pomorstvo in promet Univerze v Ljubljani je načrtovala rekonstrukcijo pomola in poglobitev morskega dna. Arheološke raziskave na površini 292 m² je izvedla ekipa Podvodnega arheološkega konzorcija (PAK) pod vodstvom Zavoda za podvodno arheologijo.

Območje Fizin je med Portorožem in Bernardinom, v severnem delu Portoroške drage, za katero velja, da je ena najbolj zatišnih na istrski obali. Obrežni del je v preteklosti kazal precej drugačno podobo. V 19. stoletju je bil ob gradnji zahodnega skladišča soli zasut del zaliva na območju današnje bencinske črpalke, ki stoji na območju rimske naselbine. Leta 1964 je bila z nasipavanjem urejena plaža med skladišči soli in Bernardinom. S tem posegom je bila obalna črta pomaknjena v morje.

Relativna morska gladina je bila na širšem območju Tržaškega zaliva pred 2000 leti med 140 +/- 50 cm do 160 +/- 60 cm nižja od današnje, kar pomeni, da je bilo območje arheoloških raziskav v rimskem obdobju prav tako pod morsko gladino, kar je potrdila tudi stratigrafska situacija na najdišču. Kot so pokazali rezultati testnega izkopa leta 2017, smo lahko pričakovali potek rimskodobne obale severovzhodno od pristaniškega objekta z ribogojnico v smeri proti severu, nekje pod današnjo regionalno cesto Piran–Portorož. Arheološke najdbe v Fizinah pričajo o pristaniški naselbini, ki je doživela vrhunec v času med 4. in prvo polovico 5. stoletja. V tem času se je očitno pojavila potreba po povečanju pristaniških kapacitet, zaradi česar je bila operativna obala za pristajanje ladij razširjena z dodatnim nasipavanjem v smeri proti severozahodu. Nasutje, ki smo ga odkrili v raziskavah leta 2021, je vsebovalo najdbe iz 4. in 5. stoletja n. št. ter potrjuje tezo o nadgradnji pristaniškega kompleksa. Za nasutje je bil uporabljen predvsem ruševinski material (kamen, omet, malta, keramični gradbeni material, mozaične kocke, les in kovina) stanovanjskih objektov iz poznorimskega obdobja.

Podobo pristanišča dopolnjuje šest v morsko dno zabitih lesenih kolov, ki so pozicionirani tik pred novozgrajenim nasipom. Predvidevamo, da so bili uporabljeni za privez plovil pred plitvino pristaniškega kompleksa. Prvi zanimiv element, preuporabljen za privez, je meter in pol dolg segment lesene prečke jambora ali droga oprtega jadra, odkrit v predhodnih raziskavah iz leta 2017 (251-397 cal AD), leta 2021 pa je bil odkrit še vrh lesenega jambora z ohranjenim škripcem (222-322 cal AD). Podobo pristanišča dopolnjuje tudi obsežno nasutje z ohranjenimi lesenimi koli, ki bi lahko bilo del nasipa za valobran.

Ostanki lesenega jambora (foto: A. Kiss).

Morebitna rimska vila in zgodnj srednjeveško grobišče v Zadobrovi

Alenka Julijana Klasinc, Rok Klasinc

Pozimi 2020 se je, skupaj z izgradnjo novega kanalizacijskega sistema in celovito prenovi cestišča, začela izvajati arheološka raziskava ob gradnji, ki se je zavlekla do začetka poletja 2021. Obsegala je ulici Cesta na Ježah in Cesta na Kope ter zahodni del Sončne poti s pripadajočimi priključki. Izvedel jo je Mestni muzej iz Ljubljane v sodelovanju z Arheološkim raziskovalnim konzorcijem za Ljubljano, vodil pa Matej Draksler. Arheološka raziskava ob gradnji je zaradi večjega obsega ohranjenih arheoloških ostalin na območju okoli cerkve sv. Tomaža prešla v krajša izkopavanja.

Na Cesti na Ježah smo v preseku izkopa odkrili jamo, ki je vsebovala gradivo, datirano v zgodnji avgustejski čas (40–1 pr. n. št.). Kot reprezentativne najdbe iz polnila omenimo odlomek amfore z ravnim dnom, krožnik s črnim premazom in sigilatni krožnik s kvadratnim žigom.

Z arheološkimi izkopavanji zahodno od cerkve sv. Tomaža smo raziskali zahodni del rimskodobnega kompleksa, ki je stal na območju cerkve in današnjega pokopališča ob njej. Skrajni zahodni rob tega kompleksa se je ohranil v suho zidanem temelju iz lomljencev, ki je najbrž nosil leseno konstrukcijo, jamah za stojke in dveh jamah neznane namembnosti. Manipulativni prostor predpostavljene vile rustike smo s plastjo, ki vsebuje rimskodobni material, zamejili na zahodu, severu in jugu. Nabor gradiva kaže na njen širok časovni razpon obstoja, morda že od 2. st. n. št., zagotovo pa od 3. st. naprej, območje

pa je bilo obljudeno še vsaj do sredine 5. st. n. št.

V zgodnjem srednjem veku je bilo isto območje namenjeno grobišču, saj smo v izkopu sonde 1002 odkrili 7 skeletnih grobov, dva od njih sta bila z radiokarbonsko analizo datirana v sredino 11. stoletja. Na sliki 2 je predstavljena lega petih grobov, grob 1001 s slabše ohranjenim otroškim skeletom je ležal severneje, grob 1007, ki smo ga identificirali v preseku gradbene jame, pa ni bil izkopan. Na najdišču so bili pokopani štirje moški in dve ženski, v dveh grobovih sta bila pokopana otroka. V grobu 1002 smo prepoznali ostanke treh moških, in sicer skelet v intaktni legi ter ostanke še dveh oseb, ki so bili z izkopom najkasnejšega groba premaknjeni ob rob grobne jame.

Opozoriti želimo na razhajanje med t. i. tipičnimi prdatki po spolu in antropološko določitvijo spola v tem grobu. V grobu smo namreč odkrili dva obsenčna obročka ter prstan, medtem ko antropološke analize kosti kažejo na pokop moškega. En obsenčni obroček je bil položen ob lobanjo, drugi je ležal v predelu desne rame. Na podlagi dostopnih podatkov lahko grobišče časovno umestimo na konec 10. in sredino 11. st. Predvidevamo lahko vsaj dve liniji grobov, kako obsežno je bilo grobišče, pa zaradi ozkega izkopa težko ocenimo. Raziskave so tako jasno pokazale na rimsko poselitveno središče v Zadobrovi, ki ga sledimo v celotnem rimskem obdobju. Zаметke današnje Zadobrove in cerkve sv. Tomaža pa morda lahko iščemo v zgodnjem srednjeveškem obdobju.

Pogled proti vzhodu na spodnji nivo temelja, ki je bil grajen z večjimi peščenimi lomljenci.

Načrt zgodnj srednjeveških pokopov.

Nove antične ostaline na območju oficirskega paviljona na Vičavi na Ptuj

Ahac Šinkovec

V času od 26. 2. do 19. 11. 2021 so potekale arheološke raziskave v okviru gradbene prenove starega oficirskega paviljona na Vičavi 1 na Ptuj, ki jih je izvedel zavod Skupina STIK. Območje raziskav leži na ozemlju nekdanjega mestnega jedra rimskega Poetovia, ki se je razprostiralo ob levem dravskem bregu na območju Vičave in Panorame. V neposredni bližini je potekala rimska magistralna cesta, ki je vodila čez sedlo med Grajskim gričem in Panoramo.

Lastnik obstoječe stavbe, ki je bila zgrajena leta 1904 v okviru nekdanje pionirske vojašnice, je podjetje Intera, d. o. o., ki je k prenovi pristopilo z veliko mero poslušnosti za kulturno dediščino. Odločili so se ohraniti obstoječo stavbo in ji s kompleksno prenovo povrniti nekdanji videz, s čimer so ohranili vizuro prostora ob vznožju Panorame in Grajskega griča. Zaradi izjemnega arheološkega potenciala območja je bil gradbeni poseg v skladu s kulturnovarstvenimi pogoji zasnovan tako, da je v čim manjši meri posegal v rimskodobne arheološke ostaline. Arheološke raziskave so bile poleg dokumentiranja plitvejših gradbenih posegov v okolici objekta usmerjene predvsem v notranjost objekta, kjer so bile ločene na dva dela. Prvi del je obsegal severozahodno, podkleteno polovico objekta, kjer je bilo izvedeno dokumentiranje površine uničenja pod kletjo objekta, drugi del pa raziskave v severovzhodnem delu objekta, kjer so bila zaradi želje investitorja po razširitvi kleti v soglasju z odgovornim konservatorjem izvedena

arheološka izkopavanja. Globina izkopa na tem mestu je segala do spodnjega nivoja gradbenega posega.

Kljub omejenemu obsegu gradbenega posega in poškodovanosti arheoloških depozitov pri gradnji obstoječega objekta so raziskave potrdile izjemen arheološki potencial obravnavanega območja, saj je debelina odkritih arheoloških plasti presegala 2 m. Na območju izkopavanja v severovzhodnem delu obstoječega objekta so bili odkriti ostanki večfazne zidane arhitekture iz rimskega obdobja, ki je domnevno pripadala bivalnemu stavbnemu kompleksu. Na podlagi stratigrafije smo ločili vsaj tri gradbene faze objekta, ki jih okvirno datiramo v 2. in 3. stoletje. Rekonstrukcija posameznih gradbenih faz je bila otežena zaradi slabe ohranjenosti arheološkega zapisa, ki je bila posledica različnih prezidav v rimskem času in mlajših roparskih posegov. Med najdbami iz zasutij roparskih jarkov velja omeniti odlomke talnih plošč iz marmora cipolina iz Evboje in breccie coralline iz današnje Turčije, ki pričajo o luksuzni opremitvi prostorov v notranjosti objekta.

Med dokumentiranimi ostanki so izstopali masivni temelji, odkriti pod kletjo obstoječega objekta, ki so tvorili vogal monumentalne zgradbe verjetno obrambnega značaja. O odkritju mogočnih zidov na tem mestu je pisal že Viktor Skrabar, eden od pionirjev ptujske arheologije, ki je bil leta 1904 prisoten ob izkopu gradbene jame za obravnavano stavbo. Skrabar je poleg drugih ostalin opazil in opisal velik zid, visok do dva metra, grajen iz velikih kamnitih blokov. Domneval je, da gre za objekt obrambne funkcije, ki ga je Saria kasneje pripisal poznoantičnemu obrambnemu zidu, ki naj bi domnevno ščitil mesto s severa. Ponovno odkriti ostanki objekta so se na zahodni in severni strani nadaljevali izven obstoječe stavbe, kjer lahko pričakujemo ohranjene izvirne plasti, ki bi lahko v prihodnosti omogočili boljše funkcionalno in časovno opredelitev objekta.

Veduta nekdanje pionirske kasarne. Levo vidna stavba oficirskega paviljona (vir: Zgodovinski arhiv na Ptuj).

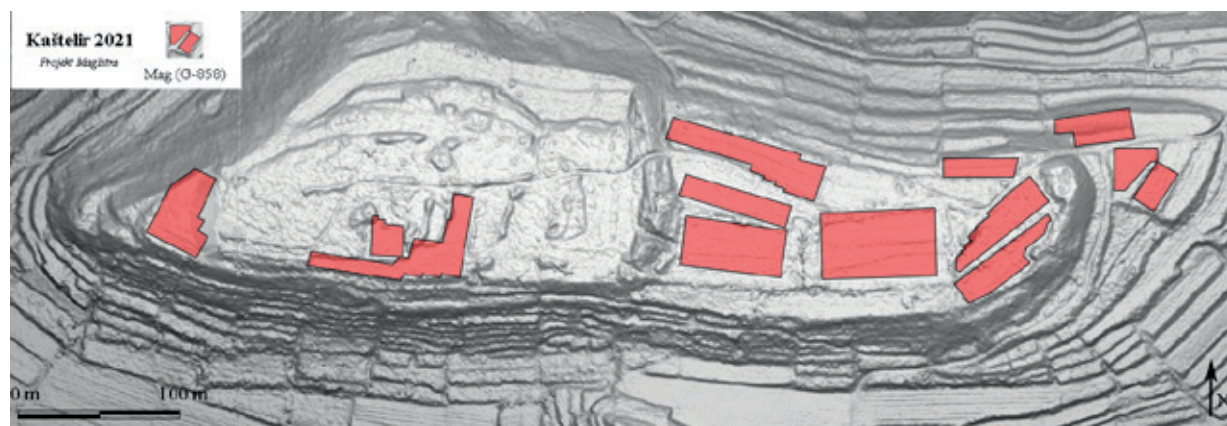
Ostanki masivnih temeljev, odkritih pod kletjo obstoječe stavbe (foto: A. Šinkovec).

Geofizikalne raziskave na arheoloških najdiščih Kaštelir pri Čedljah, Malijski hrib, Lucan in Grubelce pri Dragonji

Igor Medarić

Med majem in junijem 2021 je Oddelek za arheologijo Filozofske fakultete v Ljubljani na arheoloških najdiščih v notranjosti slovenske Istre: Korte (EŠD 2166), Kaštelir pri Čedljah (EŠD 7238), Malijski hrib b (EŠD 21661), Lucan pri Luciji (EŠD 28506) in Grubelce pri Dragonji (EŠD 7203) izvajal geofizikalne raziskave z magnetno metodo (Cezijev magnetometer G-858, merilec magnetne susceptibilnosti KM-7 SatisGeo) in metodo geoelektričnega kartiranja (Geoscan RM-15). Nameni raziskav, ki so potekale v okviru projekta MagIstra, so bili preverjanje učinkovitosti magnetne metode v flišnih tleh, kartiranje potencialnih arheoloških struktur posameznih najdišč ter določitev njihovega obsega in stopnje ohranjenosti. Ugotovili smo, da je enovita kamninska podlaga eocenskih klastičnih sedimentov s homogeno sestavo in šibko magnetno susceptibilnostjo tal ugodno okolje za magnetno metodo, saj omogoča enostavno prepoznavanje predvsem arheoloških ostankov s termoremanentno magnetizacijo, pa tudi večjih negativnih oblik, kot so jame in jarki, zapolnjeni z arheološkim materialom višje susceptibilnosti. V specifičnih pogojih je metoda primerna tudi pri inducirani magnetizaciji ruševinskih ostankov zidov iz peščenjaka. Meritve na zaščitenem območju Kaštelirja pri Čedljah smo letos nadaljevali na vseh dostopnih površinah. Rezultati sicer kažejo na precejšnjo uničenost in

premešanost arheoloških plasti, vendar pa je mestoma, predvsem na robovih parcel, mogoče jasno prepoznati *in situ* ohranjene arheološke ostaline, kot so posamezne jame in jarki, zapolnjeni z žganim materialom, zidovi in morda tudi grobovi. Na še povsem neraziskani arheološki lokaciji Lucan pri Luciji smo kombinacijo istih metod uporabili na območju oljčnega nasada, ograjenega s suhozidom, ki je jedro arheološko zaščitenega območja. Preliminarni rezultati kažejo predvsem na pokopane ostanke suhozidnih struktur in bi lahko potrjevali domnevo o rimski vili rustiki ali srednjeveški vasi na tem delu. Na najdišču Grubelce pri Sečovljah smo meritve izvedli na terasah severno in južno od območja sistematičnih izkopavanj, ki jih je v letih 1961–1971 izvajal Pomorski muzej Sergej Mašera iz Pirana. Na izmerjenih magnetogramih so jasno prepoznavne posamezne linearne anomalije zidov in ruševinske plasti s TRM magnetizacijo. Na Malijskem hribu nam na do sedaj izmerjenih območjih še ni uspelo prepoznati sledov gradišča, ki ga na tej lokaciji omenja tržaški zgodovinar in arheolog Pietro Kandler.

Kaštelir pri Čedljah. Območja raziskana z magnetometrom (Geometrics G-858) leta 2021, na digitalnem modelu površja (Lidarski podatki: gisportal RKD).

Geofizikalne raziskave arheoloških najdišč v Bohinju: cerkev sv. Janeza Krstnika in Mali Gradec v Ribčevem lazu ter Dunaj pri Jereki

Igor Medarić, Andrej Gaspari

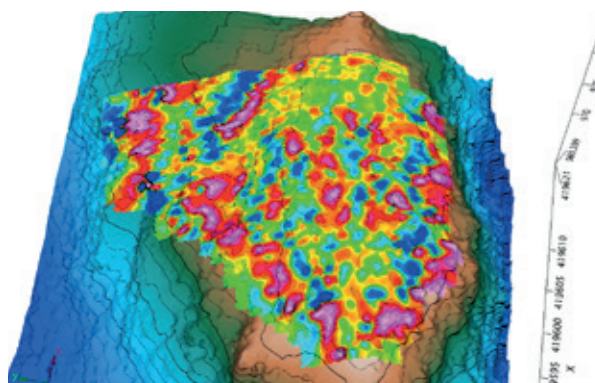
Oddelek za arheologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani je na pobudo in v dogovoru z Judito Lux, konservatorko ZVKDS, OE Kranj, del terenskega usposabljanja za študente in študentke prvega letnika v študijskem letu 2021/2022 izvedel v Bohinju, in sicer v štirih delovnih dneh med 16. in 19. novembrom 2021.

Najprej je bila z dovoljenjem lastnikov in upravljavcev zemljišč izvedena raziskava širšega območja arheološkega najdišča ob cerkvi sv. Janeza Krstnika (EŠD 11049). Zajela je prostor od roba parkirišča severno od severnega dela obodnega zidu cerkve, večino zemljišča med cerkvijo in obodnim zidom ter predel od vrha terase nad sotočjem Jezernice in Mostnice na vzhodu do ceste Ribčev Laz–Stara Fužina na zahodu. Glavni motiv za neinvazivno raziskavo je bila pridobitev dodatnih podatkov o obsegu in značaju pozno-prazgodovinskih in antičnih ostalin, ki so bile dokumentirane z ključnimi najdbami in izkopavanji iz leta 1999 na območju cerkve, z nepooblaščenim preiskovanjem z detektorji kovin pa tudi na terasah proti Jezernici.

Na Malem Gradcu (EŠD 620), ki ga je kot arheološko najdišče prvi evidentiral Walter Schmid, so ostanki poznorimske naselbine z obzidjem na južni strani. Obzidje je na krajšem zahodnem segmentu konec osemdesetih let raziskal Andrej Valič (GM Kranj). Z lokacije naj bi izviralo tudi nekaj detektorskih najdb poznorimskih novcev. Trije tulci izstreljenih nabojev kalibra 8 × 50 R Mannlicher, ki smo jih odkrili v listju med nizkim smrečjem na vrhu kope, so sledovi še nepojasnjene rabe prostora v času prve svetovne vojne, ko je bil Bohinj zaledje spopadov na soški fronti. Meritve na Dunaju pri Jereki (EŠD 28527) v Zgornji dolini so zajele le zgornjo izravnavo vršne planote znane železnodobne in antične naselbine z izdatnimi sledovi metalurške dejavnosti. Sledovi izkopavanja kneza Ernsta Windischgrätza (1888/1889) in Walterja Schmida (1937) na vršni planoti niso prepoznavni, prav tako ne večina od 19 sond, ki sta jih v letih 1957

in 1959 na vrhu Dunaja, na sedlu Na kovačnici in na vzpetini Trebež izkopala Stane Gabrovec in Andrej Valič. Nasprotno je še dobro vidna njuna sonda 15 na spodnjem, severnem platoju Dunaja.

Na raziskovanih arheoloških najdiščih smo ob določanju njihovega obsega in značaja preverjali ustreznost magnetne metode pri kartiranju poznoželeznodobnih in poznoantičnih podpovršinskih ostankov v tleh na karbonatnih kamninah. V podporo interpretaciji magnetogramov in ločevanju anomalij, ki so posledica kosov železa, ležečih bližje površju, smo znotraj iste mreže izvedli kartiranje navidezne magnetne susceptibilnosti in uporabili detektor kovin. Na magnetogramih najdišča Ribčev laz smo določili območja anomalij, pri katerih gre za akumulacije različnega materiala, najverjetneje arheoloških kulturnih plasti, predvsem TRM žgane gline, keramike, žganine ipd., južno od cerkve morda tudi ostankov peči. Na najdišču Gradec smo z merjenjem termoremanentne magnetizacije določili potencialna območja ruševinskih ostankov zidov, gradbenega materiala in akumulacije naravnega/arheološkega materiala ob zidovih ali znotraj zidnih struktur. Najugodnejši pogoji v smislu izpovednosti rezultatov magnetne metode so na najdišču Dunaj. Dobra kontrastnost anomalij, ki je posledica večjih razlik v magnetni susceptibilnosti med nižjimi

Bohinjska Česnjica – Arheološko najdišče Dunaj pri Trebež. Rezultati magnetnih meritev na 3D prikazu lidarske topografije (izdelal: I. Medarić).

Ribčev laz, Mali Gradec ter sotočje Jezernice in Mostnice pri cerkvi sv. Janeza Krstnika (foto: A. Gaspari).

vrednostmi za kamnine in višjimi za bolj namegnete-na tla, omogoča jasno prepoznavanje linearnih anomalij, ki se povezujejo v pravilnejše, skoraj pravokotne tlorisne oblike in so lahko ostanki suhozidnih konstrukcij zidov. Na severnem pobočju so vidna tudi območja višjih pozitivnih magnetnih gradientov, ki se povsem ujemajo z območjem povišane navidezne magnetne susceptibilnosti. Ob najdbi večjega kosa žlindre na tem delu sklepamo, da povišane vrednosti pomenijo ostanke metalurške dejavnosti.

Odkritje zgodnesrednjeveškega grobišča na trasi nove kolesarske steze v Cerknici

Ines Klokočovnik

Leta 2021 je ekipa podjetja Avgusta d. o. o. v Cerknici, tik ob današnjem cerkniškem pokopališču oziroma znotraj zaščitene območja EŠD 10911 Cerknica – Grobišče Svinja Gorica, izvedla arheološko izkopavanje v sklopu izgradnje nove kolesarske steze med Cerknico in Dolenjo vasjo. Da se na tem območju nahaja novo arheološko najdišče, je že leta 2020 potrdila predhodna arheološka raziskava, ki jo je prav tako opravilo podjetje Avgusta d. o. o. Po celotni trasi predvidenega posega je bilo takrat izkopanih trideset testnih jam in le v dveh so bile prisotne arheološke ostaline, ki so kazale na človeško rabo prostora v času rimske in zgodnesrednjeveške dobe. Aprila leta 2021 je bilo na tem območju, na površini nekaj več kot 355 m², odkritih osemintrideset slovanskih grobov, severno od njih pa delno ohranjen rimskodobni kanal in ostanek temelja manjšega objekta. Slednja glede na prisotno kuhinjsko in transportno lončenino, odlomke opek ter številne novčne najdbe datiramo v čas od 2. do 4. stoletja n. št. Tudi kasnejši slovanski grobovi so bili zaradi plitke lege pod nekdanjo ornico delno poškodovani z recentnimi posegi in sodobnimi kmetijskimi dejavnostmi. Grobovi, ki so se pokazali kot temne lise v svetlejši geološki podlagi, so imeli značilno zgodnjekrščansko usmeritev v smeri vzhod–zahod. Pokojniki so bili v preproste grobne jame brez posebne grobne arhitekture ali krste položeni v iztegnjeni

legi na hrbtu z obrazom obrnjenim proti vzhodu, z izjemo pokojnice, ki je bila v grob položena v obratni smeri. V nekaterih primerih so bili ob rob grobne jame položeni večji lomljenci, s katerimi so najverjetneje zamejili grob. Antropološki rezultati raziskave kažejo, da je bilo tod pokopanih sedem otrok in enaintrideset odraslih. Najvišja starost pokojnikov ni presegla šestdeset let, medtem ko je bil najmlajši otrok star le dve leti. Nekatere ženske in otroci so bili pokopani z osebnimi predmeti, kamor sodijo številni bronasti in nekateri železni obsenčni obročki ter prstani. V enem izmed grobov je bila pokojnica pokopana z različnima polmesečastima uhanoma. Ob desni strani lobanje je imela uhan, okrašen z raznobarnim jamičastim emajlom, ob levi pa uhan, okrašen z vrezi. Na podlagi teh najdb lahko grobišče, ki se zagotovo nadaljuje tudi v smeri proti današnji pokopališki cerkvi in najverjetneje tudi proti zahodu, umestimo v t. i. ketlaško kulturno skupino oziroma v čas 10. in zgodnjega 11. stoletja, ko se tudi v pisnih virih pojavi prva omemba Cerknice.

Pogled na območje raziskave leta 2021 (foto: K. Dremelj).

Bronast polmesečast uhan okrašen z raznobarnim jamičastim emajlom (foto: M. Kot).

Arheološke raziskave ob gradnji kanalizacije na ulici Staneta Rozmana v Murski Soboti

Branko Kerman

Arheološke raziskave zaradi gradnje kanalizacije so trajale od 1. 9. 2021 do 17. 11. 2021. Izkopavanja so potekala na ulici Staneta Rozmana od Gregorčičeve ulice do krožišča na Slovenski ulici v dolžini približno 275 metrov. Zunanji rob izkopanega jarka za kanalizacijo je meril približno 3 metre, širina spodnjega dela, kjer so bile odkrite srednjeveške naselbinske ostaline, pa je bila približno 2,3 metra. Srednjeveške naselbinske ostaline so bile odkrite na globini od 1 m do 1,2 m v temnorjavi do sivi plasti ilovice debeline 0,15 do 0,25 m. Poselitev je bila zgoščena na vzhodnem delu ulice Staneta Rozmana od kv. 2 do kv. 11 v dolžini približno 100 m. Večina struktur ni bila raziskana, saj so se širile izven izkopa proti jugu in severu.

Naselbinske ostaline so bili ostanki peči, ognjišče, skupine manjših krožnih jam za lesene stebre dveh hiš, večje odpadne jame in še nekaj posebej velikih plitvih jam. Od dveh domnevnih srednjeveških hiš sta se ohranila le nepopolna tlorisa, ki ju tvori nekaj jam za stojke. Vogal hiše 1 v kv. 2 so tvorile tri krožne jame za stojke, ki so se pojavile po izpraznitvi zasutja na dnu dveh večjih jam. Nekaj metrov vzhodno so bili odkriti še ostanki petih jam za stojke druge hiše. Pri obeh hišah se jame za lesene stebre nadaljujejo preko meja izkopa. Nekaj metrov vzhodno od hiše 1 je bil odkrit del peči ovalne oblike, drugi del pa je ostal v južnem preseku izkopa. Peč je vsebovala veliko oglja, ožgane živalske kosti, fragment železnega predmeta in

odlomke srednjeveške lončenine. Keramične najdbe sodijo v čas od 10. do 12. stoletja.

Večje ognjišče podolgovate oblike je bilo najdeno 60 m zahodno od omenjene peči. Zasutje ognjišča je bilo sestavljeno iz treh plasti, ki so vsebovale veliko oglja, žganine in živalskih kosti ter odlomke srednjeveške lončenine. Jame različnih velikosti in oblik so se z manjšimi presledki razprostirale po celotnem predelu srednjeveške poselitve. Posebnost so bile štiri velike jame oziroma plasti premera 2 m x 3 m, ki so bile s presledki postavljene druga za drugo. Vse so bile zapolnjene s sivo mastno ilovnato zemljo debeline od 0,26 do 0,50 m, ki je vsebovala koščke oglja, večje kamnite bloke, večje kose ožgane gline, ostanke žlindre, železne predmete in odlomke srednjeveške keramike. Srednjeveška poselitev se je zaključila z nekdanjim jarkom. Zahodno od srednjeveških naselbinskih ostalin je bila odkrita tudi večja odpadna jama, ki je vsebovala veliko keramičnih odlomkov različnih posod iz 15. in 16. stoletja.

Srednjeveško naselbino z ulice Staneta Rozmana lahko na podlagi keramičnih najdb datiramo v čas od 10. do 12. stoletja, kar je sočasno s srednjeveško poselitvijo, odkrito pri prenovi ploščadi pred cerkvijo sv. Nikolaja, in v središču mesta na Slovenski ulici. Odkritja z ulice Staneta Rozmana dopolnjujejo podobo razpršene srednjeveške poselitve v središču Murske Sobotice v času med 10. in 13. stoletjem.

Jama za stojko domnevne hiše 1 (foto: B. Kerman).

Ostanki srednjeveške peči, ki se nadaljuje v južni presek (foto: B. Kerman).

Testno izkopavanje srednjeveškega stolpastega gradu na vrhu hriba Jeterbenk pri Topolu nad Medvodami

Andrej Gaspari, Ana Vičar

Oddelek za arheologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani je v okviru terenske prakse med 14. in 18. junijem 2021 izvedel testno sondiranje na lokaciji domnevnega stolpa spanheimskih ministerialov Hertenberških na vrhu hriba Jeterbenk (774 m). Gre za doslej arheološko in stavbnogodovinsko najmanj poznano utrdbo iz sklopa treh lokacij srednjeveškega grajskega kompleksa Jeterbenk. Podatki, ki so bili zbrani ob topografskih ogledih Gorenjskega muzeja v Kranju v letih 1964 in 1997 ter med topografijo najdišč v okolici Medvod, ki je bila izvedena leta 2006 pod okriljem Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Ljubljana, so kazali na obstoj zelo masivne stolpaste poligonalne utrdbe s približnimi dimenzijami 14 × 8 m na vršni kopi, ki jo spremljajo jarki na severnem in vzhodnem grebenu ter terase na južnem in severnem vršnem pobočju.

Izkopno polje v izmeri 12 × 2,5 m je segalo od mlajšega vkopa v osrednjem delu vršne kope čez njen jugozahodni rob in navzdol po zahodnem pobočju. Ob masivnem temelju utrdbe smo odkrili dodaten zidni plašč ali obodno obzidje, ki se je na zahodni strani naslanjalo na jedrno stolpasto zgradbo. Razlika v malti opozarja na možnost, da je časovni razmik med obema strukturama večji in da gradnja osrednje stavbe sodi v čas pred 13. stoletjem. Slednje bi lahko potrjevali posamezni odlomki lončenine, npr. primerek z okrasom valovnice, izvedenim z žlebljenjem, ki je morda celo starejši od 12. stoletja. Gradivo in žganino iz tankih zaplat nad delovno površino povezujemo z odpadkom iz časa gradnje,

radiokarbonska datacija pa kaže na drugo tretjino 13. stoletja. Nad temi depoziti se je ohranila večja zaplata peščenega melja z odlomki keramike in živalskih kosti ter ogljem, ki bi lahko pomenila odpad iz časa delovanja utrdbe. Iz tega horizonta izvira tudi beneški skledasti denarič doža Lorenza Tiepola (1268–1277). V približno 1 m širokem pasu ob licu zidnega plašča je bila nad opisanimi plastmi odkrita kamnita ruševinska plast z vmesnim, močno prekoreninjenim humificiranim polnilom. To je poleg številnih odlomkov keramičnih posod, živalskih kosti in žlebljev vsebovalo štiri puščične osti s trnom, obroček verižne srajce, ostrogo in brzde ter precej oglja in zaplat žganine, ujetih v plasti ruševine. Del konic osti je otopel oziroma kaže druge poškodbe, skladne z zadevanjem v trde površine. Kljub naključni legi, v kateri so po domnevnem posegu v originalne depozite ruševine, morda ob poznejši ekstrakciji gradbenega materiala, obležali orožje in bojna oprema, skoraj ni dvoma, da gre za ostanke časovnega horizonta, ki bi lahko pomenil opustitev, morda celo požig in delno porušenje utrdbe v času pred sredino 14. stoletja. Na previdnost pri tej interpretaciji opozarja nezanemarljivo število odlomkov poznosrednjeveške lončenine, ki nakazujejo, da napad ni pomenil konca utrdbe oziroma je bila morebitna opustitev le začasna, njihova maloštevilnost v primerjavi s korpusom gradiva iz 12.–14. stoletja pa kljub temu kaže na izrazit zaton. Posamezne najdbe iz plasti preložene ruševine opozarjajo na uporabo prostora opuščene utrdbe v 15./16. stoletju, morda kot zatočišča v času turških vpadov.

Stolp na vrhu Jeterbenka (774 m) je zasedal eno najmarkantnejših in najvišjih grajskih lokacij v osrednji Sloveniji (foto: A. Gaspari).

Jeterbenk. Vzhodno pobočje vršne kope s temeljem in zidnim plaščem stolpaste utrdbe in delovno površino za gradnjo, pod katero izdanjajo bloki dolomitne podlage (foto: A. Gaspari).

Arheološki površinski pregled na območju opuščenega srednjeveškega trga Gutenwerd pri Drami

Katarina Predovnik, Timotej Pavlin, Bor Terčon

Opuščen srednjeveški trg Gutenwerd je ležal v nekdanjem okljuku reke Krke med naseljema Drama in Dobrava pri Škocjanu. Najdišče je kulturni spomenik lokalnega pomena (Drama – Območje srednjeveškega mesta Gutenwerth, EŠD 8614). V arheološki literaturi je poznano pod starim krajevnim imenom Otok pri Dobravi.

Gutenwerd je bil središče freisinške dolenske posesti in se kot trg prvič omenja leta 1251. Po ustanovitvi Novega mesta je gospodarsko nazadoval, opuščen pa je bil po napadu osmanskih čet in požigu leta 1473. Ohranila se je le cerkev sv. Nikolaja s pokopališčem. Najdišče je v letih 1967–1984 raziskoval Narodni muzej v Ljubljani pod vodstvom Vinka Šribarja (V. Stare, Izkopavali smo freisinški trg Gutenwert (Otok pri Dobravi). *Argo* 41, št. 1–2, 1998, 42–56).

Na pobudo Narodnega muzeja Slovenije, ki leta 2023 načrtuje obeležitev 550. obletnice usodnega napada na Gutenwerd, je ekipa Oddelka za arheologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani pod vodstvom

Katarine Predovnik med 8. in 17. marcem 2021 izvedla površinski pregled njivskih površin v okviru terenskega pouka iz arheološke metodologije. Površinski pregled z zbiranjem v mreži velikosti 5 x 5 m smo opravili na njivah južno od cerkve sv. Nikolaja (parc. št. 4477, 4478, 4481, 4492 in 4493, vse k. o. 1473 Gradišče). Pregledali smo pet pasov širine 15 m in dolžine od 80 m do 145 m. Dokumentirali smo tudi površinske koncentracije najdb zunaj pregledanih arealov na parc. št. 4492 in 4493. Severno od cerkve smo na njivi parc. št. 4470/2 izvedli ekstenziven površinski pregled z zbiranjem po prečnicah, z zbiralnimi enotami dolžine 10 m.

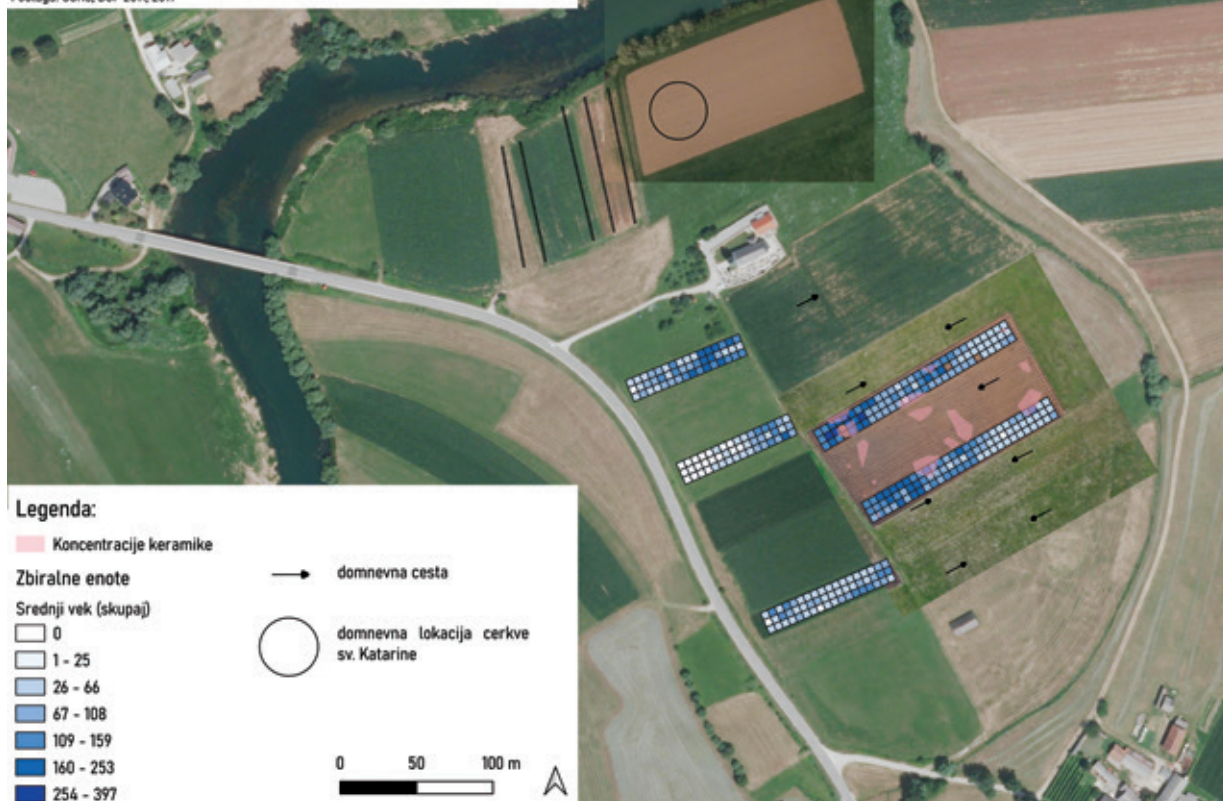
Medtem ko severno od cerkve najdb skorajda ni, so orne površine južno od cerkve polne lončenih črepinj in drugih, večinoma poznosrednjeveških predmetov. Opaznih je več koncentracij z večjimi odlomki lončnine in opečnih strešnikov, kosi glinenega premaza in večjimi kamni; nekateri so ožgani. Interpretiramo jih kot preorane ostanke deloma iz kamna zidanih in z

Drama. Površinska koncentracija najdb Poligon 11 na parc. št. 4492, k. o. 1473 Gradišče. Viden je vpliv smeri oranja na razporeditev najdb. Pogled proti severozahodu, v ozadju cerkev sv. Nikolaja (foto: B. Terčon).

Drama - Gutenwerd, površinske sledi naselbinskih struktur

Izdelal: Bor Terčon
Podlaga: GURS, DOF 2011, 2019

Drama. Razporeditev srednjeveških najdb in druge površinske sledi opuščene naselja (izvedba: B. Terčon; podlage: GURS, DOF 2011, DOF 2019 in foto: A. Gaspari, 2021).

opeko kritih stavb, ki so bile zapuščene v naglici ali so celo pogorele, kar se sklada s poročili o požigu Gutenwerda. Ker pa je določene predmete tipološko mogoče datirati tudi v 16. stoletje, je možno, da trg ni v celoti opustel takoj po napadu leta 1473, temveč se je življenje v njem nadaljevalo vsaj še nekaj desetletij. Redke novoveške najdbe sodijo pretežno v 19.–20. stoletje. Povezujemo jih s kmetijskimi dejavnostmi in dvema domačijama, ki sta zahodno od cerkve vrisani na franciscejskem katastrskem načrtu iz leta 1824. Ena od njiju, mežnarija, je obstajala še v 20. stoletju. Razporeditev najdb na njivi vzhodno od poljske poti, pod katero leži srednjeveško cestišče, nakazuje obstoj dveh ali treh vzporednih nizov stavb oziroma domačij. Takšno urbanistično zasnovo potrjuje odkritje druge, doslej zgolj domnevane vzporedne ceste kakih 50 m vzhodno od prve. Njen potek je viden na nekaterih aerofotografijah, trasa pa je ob jugovzhodnem vogalu pokopališča prepoznavna tudi na vizualizaciji lidarskih podatkov. Sledimo ji lahko skoraj do romanske cerkvice na jugu naselja. Manj zanesljivo lahko na aerofoto-

grafijah prepoznamo še tretjo, skrajno vzhodno cesto. Razporeditev odlomkov opečnih strešnikov kaže, da so najkakovostnejše grajene stavbe stale ob glavni, zahodni trški ulici. S tem se ujema distribucija steklenega posodja, medtem ko je porazdelitev odlomkov loščene ali poslikane lončenine in pečnic enakomernjša. Zanimiva je tudi močna zastopanost železove žlindre z več izrazitimi zgostitvami.

Poznoantične in srednjeveške ostaline na območju Stare steklarske na Ptuj

Ahac Šinkovec

Avgusta 2021 je zavod Skupina Stik s partnerjema – podjetjema Avgusta, d. o. o., in PJP, d. o. o. – začel obsežne arheološke raziskave v srednjeveškem jedru mesta Ptuj, ki potekajo v okviru projekta revitalizacije objekta Stare steklarske in Vrazovega trga s pripadajočimi Aškerčevo ulico, Jadransko ulico in Ulico Tomaža Šalamuna. Raziskave zaznamujejo specifične zahteve urbanega okolja, povezane z gosto komunalno infrastrukturo in logističnimi omejitvami, ter izjemno obsežna in arheološko bogata stratigrafija najdišča, ki se je oblikovala neprekinjeno od začetka srednjeveške poselitve mesta.

Območje raziskav leži ob robu dravske terase, ki je nastala po katastrofalni poplavi okrog leta 260 n. št., ko je reka Drava preusmerila strugo in jo vrezala v starejše naplavine ob robu grajskega griča. Nastala ježa je bila v poznorimskem in zgodnesrednjeveškem času prekrita z debelo plastjo dravskih naplavin. Iz tega obdobja izvirajo ostanki tlakovane poti, ki je vodila vzdolž roba terase, in treh skeletnih grobov, ki so bili odkriti v severnem delu Šalamunove ulice in jih najverjetneje lahko pripišemo poznoantičnemu grobišču, ki se je širilo vzdolž Prešernove ulice.

V poznem srednjem veku se je na obravnavanem območju razvilo srednjeveško jedro Ptuj. Srednjeveški mestni raster se je izoblikoval vzdolž mestnih ulic, predhodnic današnje Aškerčeve in Jadranske ulice, ki so vodile od Prešernove ulice proti obrežju Drave. Najstarejši ostanki srednjeveške poselitve izvirajo iz 13. stoletja, ko se je mestni areal po izgradnji obzidja razširil na do tedaj še nepozidano, občasno poplavljeno ravnico ob bregu Drave. Domnevamo lahko, da se je že v tem času izoblikovala primarna parcelacija, ki je osnovo mestnega rastra tvorila tudi v zgodnejšem obdobju. V osrednjem delu območja raziskav, na prostoru nekdanje steklarske delavnice, so bili odkriti ostanki objektov, ki kažejo, da je bil prostor razdeljen na podolgovate parcele, katerih širina je znašala okrog 5 metrov. Te so bile z ožjo stranico obrnjene proti cesti, kjer so domnevno stale stanovanjske hiše. V njihovem zaledju so se širila dvorišča s pomožnimi

objekti, ki so služili kot delavnice, gospodarska poslopja ali shrambe. Od omenjenih objektov so se ohranili temelji iz vodoravno položenih lesenih tramov, medtem ko so bili objekti s kamnitimi temelji redkejši. Kot pričajo ruševine v ognju uničenega objekta iz 15. ali 16. stoletja, so bile stene objektov izdelane iz lesene prepleta, ometanega z glino.

Dvorišča so prvenstveno služila kot prostor za gospodinske in obrtne dejavnosti. Poleg ostankov gospodarskih poslopij so bili v zaledju ene izmed hiš odkriti ostanki kamnitega temelja velike krušne peči. Na tem mestu so bili najdeni tudi ostanki treh, s kamnitim vencem obdanih vodnjakov, med katerimi sta bila dva večja in sta najverjetneje služila za oskrbo širše skupnosti. Posebej velja omeniti več grezničnih jam, ki so bile skoncentrirane v pasu za gospodarskimi poslopiji. Obdane so bile z izjemno dobro ohranjenimi lesenimi

Keramična čutara iz zasutja vodnjaka (foto: M. Lukič).

Pogled na ostanke grezničnih jam, obdanih z lesenimi strukturami (foto: M. Lukić).

strukturami, sestavljenimi iz lesenih plohov ali kolov, v tla vkopanih lesenih sodov ali prepleta iz vejevja. Raziskave, ki se nadaljujejo tudi letos, so bile februarja obeležene z razstavo, ki smo jo organizirali v sodelovanju s Pokrajinskim muzejem Ptuj-Ormož. Omeniti velja izjemno pozitiven odziv obiskovalcev, ki priča o zanimanju lokalnega prebivalstva za bogato kulturno dediščino svojega kraja.

Arheološke raziskave na Vojašniškem trgu v Mariboru

Ahac Šinkovec, Iva Jennie Roš

Arheološke raziskave na območju Vojašniškega trga, ki sta jih v letih 2017–2021 izvedla podjetje Primož Stergar, s. p., in zavod Skupina Stik, zaključujejo niz raziskav, izvedenih v okviru obnove kompleksa minoritškega samostana s pripadajočo cerkvijo Marijinega vnebovzvetja, ki s prekinitvami potekajo od leta 2005. Kot pričajo izsledki raziskav, se je na tem mestu izoblikovalo eno najstarejših naselbinskih jeder srednjeveškega Maribora, katerega zametke lahko po vsej verjetnosti datiramo že v 11. stoletje. Na nastanek naselbine na tem mestu je odločilno vplivala lega v neposredni bližini mostišča na reki Dravi, od katerega je čez obravnavano območje vodila naravna povezava z višje ležečo teraso na današnji Koroški cesti, po kateri je potekala obdravska tranzitna cesta.

Z lego prehoda čez Dravo so bili najverjetneje povezani tudi najstarejši sledovi poselitve na obravnavanem območju, ki jih datiramo v čas prazgodovine in rimskega obdobja. Iz prazgodovinskega obdobja so

izvirale posamezne jame, ki so preliminarно datirane v mlajšo železno dobo. Rimskodobne najdbe, odkrite na obravnavanem območju, so bile najdene v naplavininskih sedimentih, ki so zapolnjevali ostanke starih strug. Te nakazujejo na bližino rimskodobne naselbine, ki jo moramo po vsej verjetnosti iskati na višje ležeči terasi severno od območja raziskav.

Najstarejše ostanke intenzivnejše poselitve obravnavanega območja lahko na podlagi najdb datiramo v visoki srednji vek in jih morda pripišemo zaselku, ki je ležal ob fevdalnem dvoru iz 11. ali začetka 12. stoletja, odkritem na območju samostanskega dvorišča. Iz tega časa verjetno izhajajo naselbinski ostanki, odkriti na privzdignjeni terasi v severnem delu trga. Gre za ostanke linearnih jarkov in jam za stojke, ki jih pripišujemo lesenim objektom, ter ostanke več peči.

Do vrhunca poselitve je prišlo v poznem srednjem veku, ki so ga zaznamovali velikopotezni gradbeni posegi, povezani najprej z gradnjo romanske cerkve v

Pogled na apnenico, obdano z jamami za kole (foto: M. Lukič).

Čiščenje kleti starejše faze objekta Tri babe z gotskim portalom (foto: M. Lukič).

12. stoletju ter kasneje gotske cerkve in ob njej ležečega samostana, ki sta bila zgrajena približno sočasno z mestnim obzidjem v 13. stoletju. Z omenjenimi gradbenimi posegi lahko zelo verjetno povežemo ostanke več zidanih peči za žganje apna (apnenic), ki so bile obdane z leseno obodno konstrukcijo.

Domnevamo, da je približno v istem času oziroma neposredno po izgradnji gotske cerkve prišlo do enotne ureditve območja severno od cerkve v odprt javni prostor. Tako funkcijo je ohranil vse do konca srednjega veka, morda pa tudi še na začetku novega veka. Iz tega časa izvirajo ostanki kostnice in štirih skeletnih grobov, ki so bili razporejeni v okolici pravokotnega lesenega objekta pred domnevnim stranskim vhodom v cerkev.

V tem času je bila na zahodnem delu obravnavanega območja zgrajena stavba, ki je tvorila najstarejši del še danes stoječega objekta, imenovanega Tri babe. Raziskave so pokazale, da je bil objekt, ki je bil pred raziskavami na podlagi obstoječih arhitekturnih elementov datiran v 18. stoletje, bistveno starejši. Njegovo najstarejšo fazo moramo datirati v čas kmalu po izgradnji mestnega obzidja, iz katerega je izviral njegov skrajni severozahodni del, ki je izvirno segal vse do linije obzidja. Zahodni del prvotnega objekta je bil v

novem veku porušen, stavba pa se je postopno razširila proti vzhodu in jugu. Današnjo podobo je verjetno dobila v 18. ali 19. stoletju, o čemer priča odkritje dveh glav baročne skulpture, vzdanih v kletni zid najmlajšega, južnega dela objekta.

Geofizikalne raziskave območja benediktinskega samostana v Gornjem Gradu

Branko Mušič, Mateja Ravnik

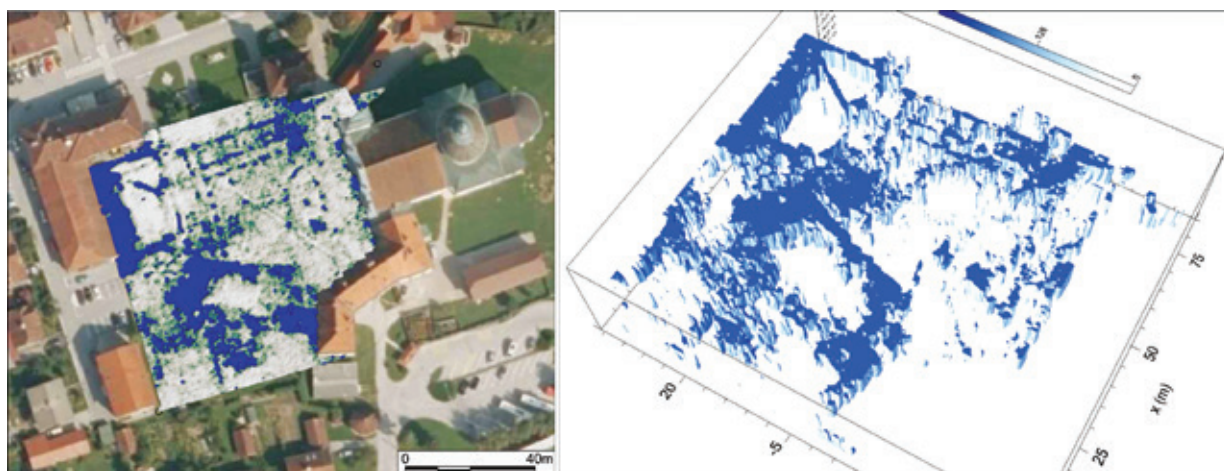
Geofizikalna raziskava je bila izvedena na odprtih površinah trškega jedra Gornjega Grada na območju enot kulturnih spomenikov Gornji Grad-Trško jedro (EŠD 4448), Gornji Grad-Samostan (EŠD 4464) ter Gornji Grad-Cerkev sv. Mohorja in Fortunata (EŠD 152), kjer so ostanki nekdanjega benediktinskega samostana, protiturškega obrambnega sistema (obzidje s stolpi) in nekdanje škofovske rezidence. Pri geofizikalni raziskavi, ki je bila v letih 2020 in 2021 izvedena v več etapah, smo uporabili georadarsko metodo z visokoločljivostno 400 MHz anteno. Raziskane so bile vse dostopne površine, kjer smo glede na zgodovinske vire ter novejšo umetnostnozgodovinske in arhitekturne študije pričakovali podpovršinske ostanke benediktinskega samostana in srednjeveškega obzidja.

Od nekdanje škofovske rezidence so se do danes ohranili le cerkev, južni trakt renesančnega dvorca, vhodni stolp rezidence in obrambni stolp pri jugozahodnem delu rezidenčnega trakta. Sicer je bilo poslopje rezidence večkrat obnovljeno in prezidano. V času turških vpadov so mu dodali obzidje, jarek in obrambne stolpe ter prizidali renesančni dvorec. Staro samostansko cerkev so v 18. stoletju porušili in zgradili današnjo baročno katedralo, ki je najvišja in ena največjih v Sloveniji. Renesančni dvorec so kasneje barokizirali. Med drugo svetovno vojno je bil večji del dvorca požgan, kasneje

pa še porušen (Mazej, D. 2017: Ureditev območja nekdanje rezidence v Gornjem Gradu. Projektna naloga univerzitetnega študijskega programa 1. stopnje. Univerza v Mariboru. – Neobjavljeno delo).

Prednostni namen geofizikalnih raziskav je bil preveriti obstoj podpovršinskih arhitekturnih ostankov, ki pripadajo stavbni zgodovini trškega jedra Gornjega Grada oziroma samostanskega kompleksa s kasnejšimi dozidavami, oceniti stopnjo njihove ohranjenosti ter podati oceno verodostojnosti rekonstrukcije benediktinskega samostana in škofovske rezidence na podlagi zgodovinskih in arhivskih virov. V ta namen je bila z georadarsko metodo raziskana vsa dostopna površina trškega jedra Gornjega Grada vzhodno, zahodno in južno od stolne cerkve sv. Mohorja in Fortunata v obsegu približno 13.500 m².

Z georadarskimi meritvami smo odgovorili na večino vprašanj, ki so bila povod za to raziskavo, porajale pa so se tudi nove nejasnosti o podpovršinskih ostankih neznanega porekla.

Del rezultatov georadarskih meritev na območju trškega jedra Gornjega Grada, kjer so sicer ostanki nekdanjega benediktinskega samostana, protiturškega obrambnega sistema in škofovske rezidence.

Izkopavanja apnenice v Vidčevem kamnolomu v Frajhajmu

Katharina Zanier, Bojan Djurić

V letih 2021 in 2022 smo s študenti Oddelka za arheologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani izvedli arheološki testni izkop zgradbe krožnega tlorisa, ki stoji v Vidčevem kamnolomu v Frajhajmu, v jugovzhodnem delu Pohorja v občini Slovenska Bistrica. Vidčev kamnolom (EŠD 16792) je spomenik lokalnega pomena in velja za »opuščen kamnolom debelo-zrnatega marmorja, ki so ga uporabljali že v rimski dobi, vse do novega veka« (RKD).

Lidarski posnetek je pokazal območja ročnega pridobivanja kamna, ki potekajo vzporedno s čelom kamnoloma, območja odlaganja odpadnega materiala, kolovoz in ob njem manjšo zgradbo krožnega tlorisa, domnevno peč za žganje apna, ki smo jo tudi sondirali.

Leta 2021 smo postavili sondo 1 na severozahodnem delu domnevne apnenice, tako da smo zajeli sredino, obodni zid in zunanost strukture. Leta 2022 smo izkop v notranjosti apnenice nadaljevali ter dodali dolgo sondo 2 proti severozahodu do območja kolovoza.

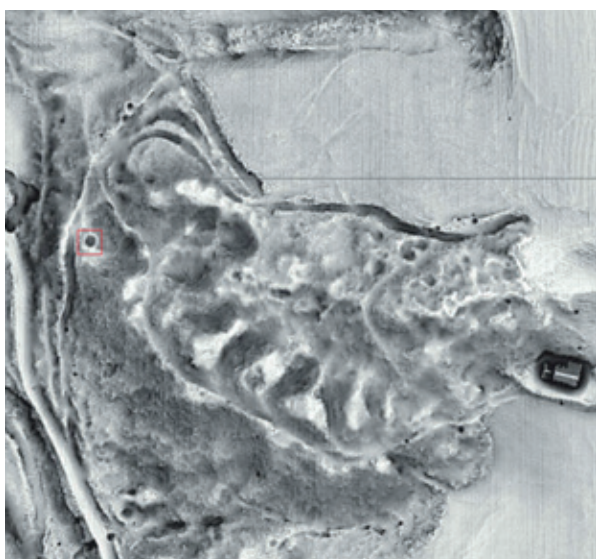
Zgradba v zunanjem premeru meri skoraj 6 m, v notranjem pa približno 4,3 m. Raziskava je pokazala, da gre za apnenico z globino od 2 do 4 m. Njen obodni zid je sestavljen iz velikih, grobo obdelanih marmornih kamnov večkotne oblike. V uporabi je bila večkrat in je bila v ta namen z minimalnimi posegi

večkrat obnovljena. Na večkratno uporabo kažejo tudi depoziti v notranjosti in predvsem izven apnenice. Apnenica je bila vkopana v haldno teraso opuščenega kamnoloma. Apno so namreč tu pridobivali iz marmornega odpadnega materiala. Tudi gorivo je bilo dostopno na kraju samem v bližnjih gozdovih.

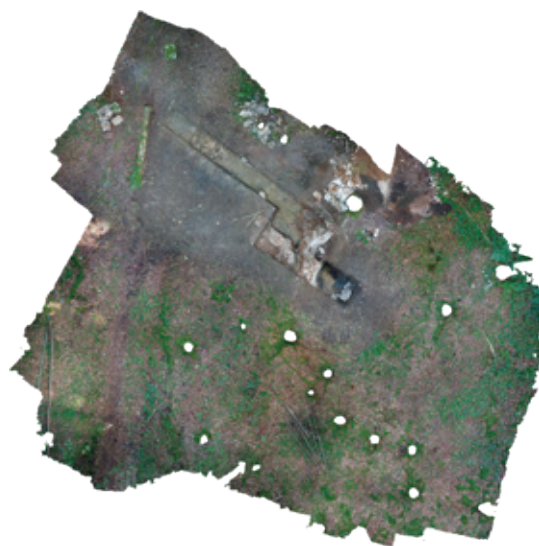
Apnenica je bila verjetno v uporabi v 19. stoletju, ko je bil kamnolom že opuščen. Na njenem obodnem zidu je zrasla velika smreka: dendrološki izvrtek, ki ga je odvzel lokalni gozdar Rado Logar, je pokazal, da je starost drevesa 90–95 let.

Leta 2021 smo z daljšo sondo 2 raziskali območje pred apnenico do trase kolovoza. Na več mestih smo odkrili ostanke, ki jih lahko povezujemo z delovanjem apnenice, ter različne nivoje hodnih površin, ki so pokrile haldno teraso kamnoloma po njegovi opustitvi. Pri sondiranju žal ni bil odkrit noben element za natančnejšo kronološko določitev kamnoloma.

Na splošno nismo zabeležili skoraj nobenih drobnih najdb, le odbitke obdelovanja marmornih blokov ter posamezne žgane kose skrilavca, obdane s prozornim steklastim ovojem oziroma kremenico, ki si jih lahko razlagamo kot nečistoče oziroma vložke v marmorju, iz katerega so žgali apno. Omenimo tudi odlomljen kos sige in celo večji kos krhke opeke.

Lidarski posnetek območja Vidčevega kamnoloma v Frajhajmu.

Pogled na sondo 1 in 2 (fotogrametrija: PJP, d. o. o.).

Arheološko sondiranje obodne strukture na območju Velikega Otoka pri Studenem

Katharina Zanier, Bojan Djurić, Manca Vinazza

Na severnem delu območja Veliki Otok pri Postojni, jugovzhodno od naselja Studeno, smo v letih 2021 in 2022 s študenti Oddelka za arheologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani izvedli testno sondiranje. Glavni namen je bil ugotoviti starost, vsebino in namembnost velike obodne strukture, ki jo je leta 2017 na vrhu hriba Gora prepoznalo društvo Limes na osnovi lidarskih posnetkov ter terenskih ogledov. Struktura je nepravilne, približno peterokotne oblike

Pogled na sondo 1 (fotogrametrija: PJP, d. o. o.).

s topimi vogali (145×85 m). Površina objekta obsega približno 1,1 ha. Za 20° odstopa od smeri vzhod–zahod, in sicer v smeri severozahod–jugovzhod. Na terenu, najizraziteje na severnem delu, so vidne do 1 m visoke ter do 5 m široke grbine, ki tvorijo ostanke obodnega suhega zidu oziroma kamnitega nasipa. Zelo poudarjen je severovzhodni zid, ki je izkoristil rob skalnate terase in se mu prilagajal. V bližini severnega vogala obodne strukture, oziroma 40 metrov zahodno, je vidna manjša zgradba krožnega tlorisa. Omenjene ostaline so izven varovanega območja, vendar v bližini spomenika lokalnega pomena »Studeno pri Postojni – Arheološko območje Ostrog in Podostrog« (EŠD 4774). Med njim in peterokotno strukturo se na lidarskih posnetkih in terenu vidi dodaten polkrožen nasip.

Leta 2021 smo izvedli testno sondo 1 na območju severovzhodnega zidu obodne strukture. Leta 2022 smo nadaljevali s sondo 2 v notranjosti območja, ki ga zamejuje zid. Poleg tega smo izvedli manjšo sondo 3 na območju zgradbe okroglega tlorisa.

V sondi 1 ($3 \times 7,4/8,4$ m) smo odkrili obodni zid peterokotne strukture ter njegove ruševine. Zid je zgrajen z apnenčastimi elementi nepravilnih oblik in brez veziva. Visok je med 50 in 90 cm, širok pa približno 3 m. V notranjosti sta bili ob zidu večji stojki, ki ju morda lahko povezujemo s kombinacijo kamnite in lesene gradnje zidu. V notranjosti je bila prečno ob zidu tudi izstopajoča, skoraj pravokotna struktura, podobna kontraforju – zdi se, da so izven sonde v rednih presledkih podobni elementi prav tako prepoznavni v izoblikovanosti površja. Tanke zemljene plasti so pokrile grbasto razčlenjeno kamnito matično osnovo.

Sonda 2 se je na severnem delu dotikala sonde 1 in je obsegala dva dela, ki se stikata, južni je meril $2,5 \times 3,5$ m, severni pa $4 \times 2,5$ m. Odkrili smo nekaj nivojev hodnih površin, na zgornji tudi ostanke začasnega ognjišča, v spodnji plasti pa štiri jame, tri bi lahko bile stojke za zelo preproste provizorične elemente, saj so bile precej plitve. Drobni najdb ni bilo, razen drobcov žgane gline.

Ostaline, odkrite v sondah 1 in 2, ter skoraj popolna odsotnost drobnih najdb kažejo na to, da je obodna struktura nepravilnega peterokotnega tlorisa verjetno imela funkcijo ograde za živino. Po drugi hipotezi struktura morda nikoli ni bila dokončana: na to bi lahko kazali precej nižji ostanki obodnega zidu v južnem delu strukture. Kronološka umestitev strukture zaenkrat ostaja odprta in bo morda nakazana s C14 datacijo posameznih vzorcev.

Vsebina sonde 3 se ne povezuje z omenjeno obodno peterokotno strukturo. V sondi 3 (1 × 2,5 m) smo namreč odkrili ostanke recentne apnenice. Sonda je bila na območju odprtine apnenice, kar je nakazoval večji kamen. Obodni zid apnenice je grajen iz grobo obdelanih apnenčastih kamnov srednjih dimenzij. Tudi v sondi 3 nismo opazili nobenih drobnih najdb. Po pričevanju lastnika parcele je sežiganje apna na tem mestu potekalo še nekaj generacij nazaj.

Pojasnjeno ime in usoda ladijske razbitine (EŠD 27899 – »Stojanov bark«): bark Maria Andrina (1868–1890)

Danijel Germek, Andrej Gaspari

Ostanki ladijske razbitine (EŠD 27899), ki leži na globini 25 m približno 4 navtične milje severno od rta Ronek, so znani od leta 1997. Lego razbitine je ugotovil Stojan Radešić, član Sekcije za športni ribolov društva Potapljači Luke Koper, in sicer s sistematičnim sonarskim pregledovanjem morskega dna na območju ene od »tenud«, ovir za vleko koč, na katere približno lego so ga opozorili ribiči. Prvi potop na razbitino je opravil Radešićev društveni prijatelj, znani izumitelj in potapljač Alfred Zajić - Cico (1952–2013). Skupaj s potapljaškim kolegom, geografom in vodjem znanstvene sekcije PLK Jožetom Žumrom (1953–2006), sta po večkratnih pregledih lokacije v letih 1997–1998 izdelala skico z izmerami in pripravila izčrpno poročilo ter o odkritju razbitine, po najditelju poimenovane »Stojanova ladja« oziroma »Stojanov bark«, obvestila Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije. Preliminarne raziskave razbitine je julija 2007 izvedla Skupina za podvodno arheologijo ZVKDS (A. Gaspari, M. Erič, D. Badovinac) v sodelovanju s članoma društva PLK (A. Zajić, G. Basiaco).

Pregled in izmera izpostavljenih ostankov ladje, ohranjenih v dolžini 34 m in širini 8 m, sta nakazovala, da gre za bark, veliko trgovsko trijambornico za prevoz potnikov in tovora iz druge polovice 19. ali začetka

Ex-voto Marie Andrine je nastala za Marijo Trsatsko in je bila postavljena v votivno kapelo frančiškanskega samostana v Trsatu. Slika prikazuje plovilo na morju blizu Lizard Pointa v Atlantskem oceanu med nevihto.

20. stoletja. Opredelitev je slonela na obliki trupa, masivni gradnji z gosto razmeščenimi rebri in dvojno oplato iz debelih platic, zaščitnem medeninastem oploščenju trupa ter velikih zakovicah, s katerimi sta bila spojena ogrodje in oplata. V času raziskave so se najvišje ohranjeni deli premca in levega boka ladje dvigali slab meter nad površino okoliškega dna, medtem ko je bil večji del desnega boka pogreznjen v usedline. Površje v notranjosti je bilo še med prvimi obiski posejano z debli in ostanki sodov originalnega tovora, Zajić pa je poročal tudi o najdbi svinčenega globinomeru. Med deli ladje in opreme so bile na lokaciji opažene medeninaste zakovice in zračniki, natezalci in škripci iz lesa gvajaka ter drugi deli snasti.

Stanje razbitine, zataknjeni ostanki ribiških mrež in eksogeni material, nakopičen na območju ostankov, vključno z dvema protitankovskima minama, so že ob prvih obiskih jasno kazali, da je glavna grožnja ladji vleka pridnenih mrež (koč) in strgač (ramponov). Uporaba teh ribolovnih orodij je že med letoma 1997 in 2005 izpostavljen levi bok znižala za 10–25 cm. Zadnji potopi na razbitini (2022) so razkrili, da manjkajo znatni deli leta 2007 dokumentirane oplate, enako pa velja tudi za premec, ki ni več prepoznaven. Dolgo odlagana raziskava vpisnikov ladij in registrov ladijskih nesreč, ki bi lahko ladji dala ime ter osvetlila njeno zgodovino in izgubo, je bila končno izvedena v okviru zbiranja podatkov za zgodovinsko-arheološko študijo o razbitinah ladij iz 19. in 20. stoletja v južnem delu Tržaškega zaliva, ki jo pripravlja Danijel Germek. Na podlagi primerjave s podatki v Lloyd Casualty Returns in tržaškem Anuario marittimo je bilo namreč ugotovljeno, da gre za avstrijski bark Maria Andrina v lasti Marije Car iz Bakra. Ladja z dolžino 34,4 m, širino 8,48 m in višino 5,1 m ter z neto tonažo 348 (NRT) je bila zgrajena leta 1868 v Sunderlandu v severni Angliji pod imenom Dove. Po desetletju plovice pod angleško zastavo je bila leta 1879 prodana v Bakar. Skupaj s tovorom tropskega lesa in ruma se je potopila med orkansko burjo 29. decembra 1890. Od desetih članov posadke so rešili šest mornarjev.

Razbitina trgovske trijambornice Maria Andrina leta 2007 (foto: A. Gaspari).

Arheološke raziskave ostalin prve svetovne vojne na območju Kranjske Gore, Vršiča in Trente v letu 2021

Uroš Košir

Na območju Kranjske Gore, Vršiča in Trente so bile v letu 2021 izvedene arheološke raziskave v okviru raziskovalnega projekta »Med vojno in mirom – Arheologija Vršiča kot zaledja prve svetovne vojne in stičišča svobode, ujetništva, kultur, narodov in verstev« (Z6-2664), ki ga financirata Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije in Občina Kranjska Gora. Raziskave so zajemale pridobivanje in analize arhivskih virov in fotografij iz vojnega časa, interpretacijo rezultatov zračnega laserskega skeniranja površja (ZLS), topografijo, geofizikalne raziskave in posamezne arheološke testne izkope. Raziskave so potekale z namenom pridobitve informacij o bogati dediščini 1. svetovne vojne na obravnavanem območju, kar bo omogočalo kvalitetnejše prezentacije v okviru načrtovane Poti miru.

Iz različnih virov je bilo pridobljenih več kot 200 fotografij iz časa 1. svetovne vojne, ki so bile posnete na predelu med Kranjsko Goro in Trento. Izmed teh jih je bilo 159 mogoče natančno prostorsko umestiti in prepoznati lokacije v današnji pokrajini. Tekom analiz rezultatov ZLS so bili prepoznani številni antropogeni sledovi, ki večinoma sodijo v vojni čas, nekaj pa je tudi predvojnih in povojnih posegov v pokrajino, ki pa so pogosto povezani z modernimi konflikti. V fazi topografije in preverjanja rezultatov ZLS je bilo na terenu v letu 2021 popisanih in dokumentiranih 249 struktur, ki večinoma sodijo v čas prve svetovne vojne,

nekaj pa jih izvira tudi iz obdobja med obema vojnama. Topografija in dokumentiranje struktur se bosta nadaljevala tudi v letu 2022, skupaj s sondiranjem in arheološkimi izkopavanji izbranih lokacij. Na območju nekdanjega vojaškega pokopališča v Kranjski Gori in na območju vojaških objektov pod Erjavčevo kočo so bile izvedene tudi geofizikalne raziskave, pri katerih so bile uporabljene različne metode. Zadnjo fazo raziskav v letu 2021 so predstavljali testni izkopi na nekaterih lokacijah ob nekdanji vršički cesti.

Raziskave so doprinesle tudi številne drobne najdbe, ki izvirajo iz različnih kontekstov, večinoma pa gre za odvržene in izgubljene osebne predmete, dele vojaške opreme in oborožitve, dele vozov, konjske opreme in predmete, povezane z vojaško infrastrukturo. Med najdbami izstopajo predvsem gumbi in spona ruskih vojnih ujetnikov. Celoten nabor zbranih podatkov, tako z analizami arhivskega gradiva kot tudi z arheološkimi metodami, doprinaša številne nove podatke o bogati dediščini prve svetovne vojne, ki je nahaja na območju vojaškega zaledja soške fronte na predelu Kranjske Gore, Vršiča in Trente.

Kovinska letnica na podpornem zidu serpentin nad nekdanjo Rimlovo kočo (foto: U. Košir).

Del avstro-ogrske škatlice za legitimacijo, ruska spona opasača in gumbi ruskih uniform (foto: U. Košir).

Raziskave nemškega letala DFW C.V iz prve svetovne vojne

Uroš Košir in Marko Ličina

Na območju Bohinjsko-Tolminskih gora so bile septembra in oktobra 2021 raziskane ostaline letala iz časa prve svetovne vojne. Ostanke je leta 2018 odkril zasebni raziskovalec strmoglavljenih vojaških letal, arheološko raziskavo ob podpori prostovoljcev pa je izvedel Oddelek za arheologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Območje padca je bilo sistematično pregledano z detektorji kovin, vse najdbe, ki so bile na površini, v travnati ruši in neposredno pod njo, pa so bile natančno prostorsko dokumentirane s pomočjo GPS.

Na podlagi odkritih ostalin letala je bilo ugotovljeno, da gre za nemško dvosedežno izvidniško letalo DFW C.V. Na podlagi analiz italijanskih arhivskih virov o letalskih bojih in seznamov nemških izgub je bilo ugotovljeno, da je letalo 16. oktobra 1917 sestrelil italijanski pilot *sergente* Cesare Magistrini iz 78. eskadrilje nekje na območju Krna. Nemško letalo iz letalske enote *Fliegerabteilung 232 (A)* je ta dan poletelo z vojaškega letališča v Lescah, po spopadu pa se je poškodovano najverjetneje želelo vrniti proti Lescam, a je na poti zadelo v Bohinjsko-Tolminske gore. Na podlagi ustnih in zgodovinskih virov je znano, da je pilot *Uffz.* Wilhelm Bolte utrpel poškodbe glave, opazovalec *Oblt.* Edmund von Glass pa si je zlomil obe nogi. Padec letala sta preživela oba člana posadke in se ranjena odpravila po strmem pobočju proti dolini. Ponoči je pilot zgrmel v prepad in umrl, opazovalcu pa naj bi se po dvaintridesetih urah uspelo priplaziti do domačinov. Vojno je preživel, za svoj trud pri vrnitvi v enoto pa je prejel visoko odlikovanje – kraljevi saški vojaški

red Sv. Henrika. Vojaško kariero je leta 1918 nadaljeval na zahodni fronti.

Glede na odkrite ostanke letala je jasno, da so bili številni kosi odneseni v dolino, najverjetneje so prebivalci okoliških vasi pobrali, kar je bilo uporabnega in primerne za prodajo. Tu gre predvsem za dele iz barvnih kovin in večje železne kose. Med najdenimi predmeti izstopajo emajlirana ploščica iz kabine, nosilec mitraljeza, del merilca hitrosti, svečke motorja proizvajalca Bosch in krmilna palica. Najdene svečke nakazujejo, da je bil motor letala razstavljen na kose in večinoma odnesen z lokacije. Ostanke žganine in stavljeni deli aluminija kažejo na to, da je letalo po padcu gorelo ali pa sta ga zažgala člana posadke, kar je bila sicer redna praksa v primerih strmoglavljenja. Odkrite ostaline so velika redkost z vidika letalske dediščine, obenem pa raziskava predstavlja eno prvih arheoloških izkopavanj letala iz časa prve svetovne vojne v evropskem in svetovnem merilu.

Letalo DFW C.V (hrani: Muzej novejšje zgodovine Slovenije).

Razprostranjenost odkritih delov letala na območju strmoglavljenja (avtor: U. Košir).

Geofizikalne raziskave ostalin prve svetovne vojne iz Kranjske Gore, Vršiča in Loga pod Mangartom

Branko Mušič, Uroš Košir

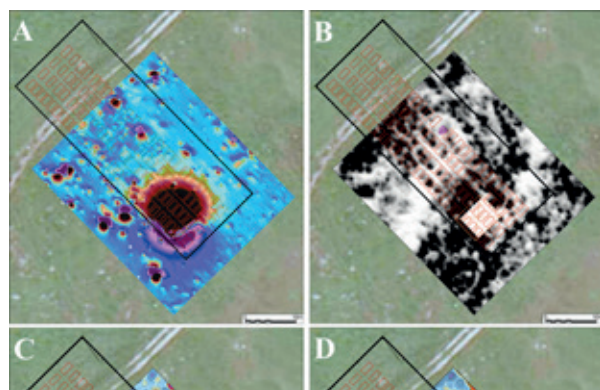
Raziskavi v Kranjski Gori in na Vršiču sta potekali v okviru Oddelka za arheologijo, Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, v sklopu raziskovalnega projekta »Med vojno in mirom – Arheologija Vršiča kot zaledja prve svetovne vojne in stičišča svobode, ujetništva, kultur, narodov in verstev« (Z6-2664), ki ga financirata ARRS in Občina Kranjska Gora, raziskava v Logu pod Mangartom pa je bila izvedena pod vodstvom podjetja Avgusta, d. o. o. Izvajalec vseh geofizikalnih raziskav je bilo podjetje Gearh, d. o. o.

Prva raziskana lokacija je bilo vojaško pokopališče na območju današnjega smučišča Podles v Kranjski Gori, kjer je bilo v 150 grobovih pokopanih 169 pokojnikov, med katerimi so bili avstro-ogrski vojaki ter ruski, italijanski, srbski in črnogorski vojni ujetniki. Posmrtni ostanki pokopanih so bili ekshumirani v različnih letih v tridesetih letih 20. stoletja. Izhodišče geofizikalnih raziskav pri odkrivanju grobov je bila spremenjena sestava in konsistenca tal zaradi večkratne prekopanosti grobov. Iz načrta položaja grobov iz časa po vojni je razvidno, da je večina grobov v petih vzporednih vrstah. Osnovni namen geofizikalnih raziskav je bil umestitev vrst z grobovi v prostor za potrebe nadaljnjih raziskav. Pri geofizikalnih raziskavah so bile

uporabljene magnetna, georadarska in nizkofrekvenčna elektromagnetna metoda ter 2D upornostna tomografija. Najbolj izpovedni rezultati so bili pridobljeni z georadarsko metodo, k prostorskemu umeščanju načrta pa je pripomogla tudi magnetna metoda.

Druga lokacija je v bližini Erjavčeve koče, kjer je poleg različnih vojaških barak in skladišč z imenom »Fassungsstelle Vösshütte« stala bolniška postaja s pripadajočim pokopališčem. Iz fotografij je razvidno, da so bile vojaške barake postavljene na najugodnejših legah glede na reliefne pogoje, tako da so bili v večini primerov potrebni samo manjši posegi za izravnave površin in temeljenje stavb. Kamniti temelji so bili pri večini stavb borni, ponekod morda celo le točkovni. Vse to ne daje veliko upanja za odkrivanje ostankov lesenih stavb s katerokoli geofizikalno metodo. Glede na to, da fotografije ne prikažejo vsega, se zdi možno, da so na »zastrtih« mestih ostanki dejavnosti, ki jih je morda lažje prepoznati na rezultatih geofizikalnih meritev. Kljub zahtevnim okoliščinam pa je bilo iz pridobljenih rezultatov mogoče razbrati kar nekaj znakov dejavnosti iz časa prve svetovne vojne.

Tretja raziskava je bila izvedena na prostoru nekdanje vojaške džamije v Logu pod Mangartom, ki je bila poleti 1917 zgrajena za muslimanske pripadnike 4. bosansko-hercegovega pehotnega polka. Objekt je bil grajen iz lesa in postavljen na suhozidnih temeljih, kar je razvidno tudi iz ohranjenih fotografij iz vojnega časa. Pri pričakovanih ostankih stavbe gre za podobno situacijo kot pri Vršiču, a s to razliko, da je bilo glede na fotografije džamije na tem mestu pričakovati boljše ohranjenosti in masivnejše kamnite temelje. Izkazalo se je, da so na območju džamije številni izdanki apnenca in razmeroma tanek sloj tal, kar je kazalo na morda slabšo ohranjenost objekta od pričakovane. Rezultati georadarskih meritev so to tudi potrdili, saj so bili na njih prepoznani le posamezni elementi objekta.

Vojaško pokopališče v Kranjski Gori. Rezultati magnetne metode (A) in georadarske metode (B) ter električna prevodnost z nizkofrekvenčno elektromagnetno metodo do globine 90 cm (C) oziroma 180 cm (D). Prek rezultatov je položena avstro-ogrska skica pokopališča iz časa, ko peta vrsta grobov še ni obstajala.

Sondiranje grobišča iz prve svetovne vojne v Bodrežu

Tomaž Fabec

ZVKDS, OE Nova Gorica so julija 2021 domačini iz Bodreža obvestili o slučajno odkritih ostankih iz prve svetovne vojne (405/5, k. o. Bodrež). Najdišče sta si ogledali konservatorki Patricija Bratina in Ernesta Drole ter na osnovi najdb presodili, da gre verjetno za človeške skeletne ostanke iz časa prve svetovne vojne, zaradi česar je bila izdana odločba o arheološkem najdišču. Zaradi ogroženosti in nevarnosti uničenja ostalin je bila potrebna raziskava, ki jo je izvedla ekipa Centra za preventivno arheologijo ZVKDS. Ker se je že kmalu izkazalo, da gre za padle avstro-ogrske vojaške, so bila dela prekinjena, postopek pa je prevzela Uprava RS za vojaško dediščino (ministrstvo za obrambo), ki je najdišču določila status vojnega grobišča in ga prevzela v varstvo. Dela so se lahko nadaljevala šele po odobritvi vloge za prekop, ki jo je CPA ZVKDS moral posredovati ministrstvu za obrambo. Z arheološkimi raziskavami smo želeli natančno določiti vsebino in strukturo najdišča ter ugotoviti stopnjo poškodovanosti, prisotnost struktur ter naravo in globino stratigrafije. Odkrili smo, da so bila na lokaciji pokopana vsaj tri trupla mladih ali odraslih moških. Vse tri so pestile zdravstvene težave, vendar povsem različne. Na skeletih je bilo mogoče opaziti bolezni zob, degenerativne bolezni sklepov in prirojene napake. Morebitnih sledi na skeletih, ki bi kazale na vzroke smrti, ni bilo.

Bodrež, grobišče avstro-ogrskih vojakov, pogled proti vzhodu (foto: T. Fabec).

Skupek predmetov, drobnih najdb, ki jih lahko povezujemo z raziskanimi skeleti, kaže, da gre za ostanke vojakov avstro-ogrske vojske. Identifikacijskih ploščic ali drugih osebnih predmetov, ki bi pokazali na njihovo vojaško pripadnost in identiteto, ni bilo. Ti predmeti so bili skupaj s preostalo opremo pokojnim očitno odvzeti že pred pokopom. Tipološke značilnosti odkritih predmetov ter njihova lega nakazujejo na možnost, da so pokojni nosili t. i. *Artilleriehose* in da so bili obuti v čevlje brez čevljarskih žebelčkov, kakršne so po predpisih nosile enote poljskega topništva. Tako lahko domnevamo, da so pokojni pripadali poljski artileriji. Poleg tega bi lahko sklepali, da so bili padli vojaki vpoklicani v vojsko nedolgo pred smrtjo, saj je zelo možno, da so nosili enake modele uniform, kar pa je bilo v zadnjih letih vojne prej izjema kot pravilo. Trupla padlih so bila pokopana na trebuhu, drugo čez drugo, vsaj dan ali dva po smrti. Odložena in zasuta so bila v že obstoječo kotanjo, ki je nastala ob eksploziji granate. Domnevamo lahko, da so vojaki padli nedaleč stran od mesta njihovega pokopa in da so jih v krater preložili italijanski vojaki kmalu zatem, ko so konec avgusta 1917 zavzeli te kraje. Če bi do pokopa prišlo pred italijanskim napredovanjem, ko je bil ta prostor še v rokah Avstro-Ogrske, bi bila trupla zagotovo prenesena na katero od začasnih pokopališč v zaledju.

Kot je bilo po predlogu Strokovne komisije za arheološke raziskave določeno v soglasju za odstranitev arheološke dediščine, bodo skeletni ostanki ponovno pokopani v ustrezno kostnico, ostale najdbe pa bodo predane Goriškemu muzeju Nova Gorica. Predstavljena raziskava arheološke dediščine prve svetovne vojne kaže na neusklajenost zakonodaje pri varovanju dediščine prve svetovne vojne ter na ambivalenten odnos stroke do teh ostalin in ostalin mlajših obdobij nasploh.

Raziskave vojaških ostalin in žrtev druge svetovne vojne v Rušah pri Mariboru, Mali Lazni v Trnovskem gozdu in na Modrejanu pri Starem gradu pri Goričanah

Uroš Košir

Leta 2021 je podjetje Avgusta, d. o. o., raziskovalo ostaline druge svetovne vojne na treh različnih lokacijah. Na dveh sta bili opravljeni ekshumaciji žrtev vojne, na eni pa je bila odkrita topovska cev kalibra 75 mm. Pri ekshumacijah je sodelovalo tudi podjetje Luxor, Luka Rozman, s. p.

Na območju Trga vstaje (parcela št. 676, k. o. Ruše) v Rušah pri Mariboru so bili 14. 10. 2021 ob gradbenih delih na globini 50 cm odkriti človeški posmrtni ostanki. Ker so bili ob njih odkriti ostanki lončenine iz 17. stoletja, so sprva predvidevali, da spadajo v isto obdobje, ob arheološkem nadzoru pa je bilo 19. 10. 2021 najdenih še več okostij in čutara iz leta 1938; tako je postalo jasno, da posmrtni ostanki sodijo v čas druge svetovne vojne. Med raziskavami, ki so potekale 17. 12. 2021, je bilo izkopanih šest ločenih grobov, v katerih so bili posmrtni ostanki od 13 do 16 oseb, ki so umrle med drugo svetovno vojno. Glede na dostopne podatke je bilo ugotovljeno, da so bile žrtve pripadniki partizanskega gibanja. Ob posmrtnih ostankih so bili najdeni le redki deli oblačil in opreme, med odkritimi predmeti pa so prevladovali žebelji lesenih

krst, v katere so bili posmrtni ostanki z različnih lokacij v Ruše prekopani leta 1946. Del ostankov je bil leta 1952 prekopan v skupno grobnico v bližini, dobršen del pa je iz neznanega razloga ostal neprekopan.

Na območju parcele št. 382/43, k. o. Lokve, pri Mali Lazni v Trnovskem gozdu so bili 7. 9. 2021 z detektorjem kovin odkriti človeški posmrtni ostanki, ki so bili eksumirani 14. 10. 2021. Trije skeleti so pripadali mladim moškim, starim med 19 in 25 let. Na posmrtnih ostankih nismo opazili strelnih ran ali znakov eksekucije. Glede na odsotnost delov oblačil, vojaške opreme in drugih predmetov ni bilo mogoče ugotoviti, ali gre za civiliste ali vojake. Najdbe oziroma odsotnost najdb je nakazovala, da so bili vsi posamezniki razen enega sezuti in pomanjkljivo oblečeni. Zaradi pomanjkanja dokazov ni jasno, ali so bili pokojniki usmrčeni ali pa so padli v boju, glede na maloštevilne predmete pa je bilo kljub temu razvidno, da žrtve sodijo v čas druge svetovne vojne.

V prvi polovici leta 2021 je bila na severnem pobočju Modrejana (429 m), torej na območju dediščine *Goričane – Arheološko najdišče Stari grad* (EŠD 22863), odkrita neznana topovska cev. Ležala je pod višjo skalnato steno vzpetine, na kateri so sicer ruševine obodnega gradu Goričane iz časa po 12. stoletju. Topovska cev kalibra 75 mm je pripadala gorskemu topu M28 češkoslovaškega proizvajalca Škoda. Tovrstni topovi so bili izdelani za vojsko Kraljevine Jugoslavije, kasneje, v drugi svetovni vojni, pa jih je uporabljala tudi nemška vojska, ki jih je preimenovala v 7.5 cm GebK 28 ali 7.5 cm GebK 285(j). Topovsko cev je po odkritju prevzel Vojaški muzej Slovenske vojske.

Pogled na odkrite posmrtnne ostanke v Rušah. Raziskavo sta izvedli podjetji Avgusta, d. o. o., in Luxor, Luka Rozman, s. p. (avtor: U. Košir).

Odkrita topovska cev gorskega topa M28 (foto: U. Košir).

Šifrirni stroj enigma M4 iz razbitine nemškega minolovca R 15 pri Umagu: zanimiv arheološki eksponat iz druge svetovne vojne v Parku vojaške zgodovine

Andrej Gaspari, Danijel Germek

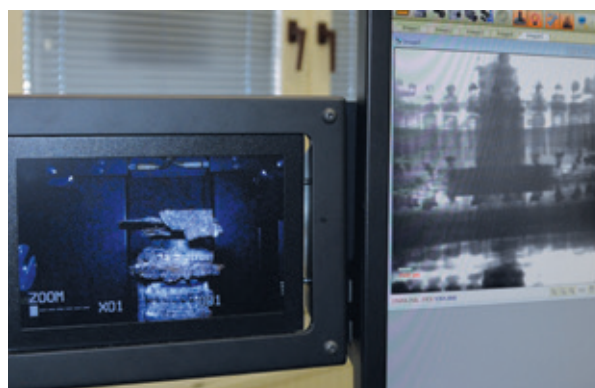
V letih 1984–1986 se je Zvonimir Kralj, potapljač in oskrbnik piranskega akvarija, med nabiranjem živali za razstavo večkrat potapljal na razbitini nemškega lahkega minolovca R 15 južno od Savudrije. Iz notranjosti razbitine, ki je na morskem dnu ležala obrnjena z dnom navzgor, je potegnil signalno pištolo, krožnik z nacističnim znakom in nahrtnik, v katerem so bili dvopek, sanitetni material in steklenica z vodo, ob drugi priložnosti pa še dve brzostrelki MP40 in zabojček z napravo, podobno pisalnemu stroju, za katero se je izkazalo, da gre za elektromehanski šifrirni stroj Enigma. Leta 2020 je po posredovanju Danijela Germeka brzostrelki in šifrirni stroj, žal v derutnem stanju, pridobil Park vojaške zgodovine v Pivki. Pregled ohranjenih delov je razkril, da gre za mornariško enigmo M4 s štirimi rotorji in povratnim kolutom tipa C. Položaj dodatnega rotorja (nem. Zusatzwalze) različice gamma kaže, da enigma ni bila nastavljena na način, ki bi omogočal izmenjavo sporočil z modelom M3 in je značilen za čas pred marcem 1945.

Ozadje prisotnosti enigme M4, ki so jih po prevladujočem prepričanju uporabljali samo na podmornicah in nekaterih bojnih ladjah, na minolovcu R 15 zahteva podrobnejšo preučitev, vendar se zdi, da je povezana s posebej občutljivo nalogo, morda prisotnostjo

višjega častnika ali prevozom šifrirne naprave po nalogu Marineoberkommando Süd. Enigma M4 z minolovca R 15 je ena redkih najdb teh izjemno kompleksnih in fascinantnih šifrirnih strojev v arheološkem kontekstu.

Nemški lahki minolovec (Minen-Räumboot) R 15 na Severnem morju 5. novembra 1934. Dolžina 27,75 m; širina 4,38 m; višina bokov 2,15 m; ugrez 1,36 m; spodriv 52,5 ton (vir: zbirka Dressler, Württembergische Landesbibliothek, Stuttgart).

Rentgenski računalniški mikrotomografski posnetek bloka kolotov in rotorjev enigme M4 z minolovca R 15 je izdal serijsko številko naprave, izdelane v podjetju Olympia (3D posnetek: Lidija Korat in Miha Hren, Zavod za gradbeništvo Slovenije).

Skrite krajine Vojvodine: aerofotografske raziskave Oddelka za arheologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani (2010–2021)

Darja Grosman

Pred dobrim desetletjem je Oddelek za arheologijo Filozofske fakultete začel novo obdobje sodelovanja z arheološkimi ustanovami v Srbiji. To vključuje različne oblike raziskovanja, terensko delo, skupno sodelovanje v mednarodnih projektih, izmenjavo študentov ipd. Med njimi je tudi specialistično delo interpretacije aerofotografij in satelitskih posnetkov.

Na tem področju je bil prvi projekt *Archaeolandscapes Europe* (2010–2015), ki ga je vodil AARG (*Aerial Archaeology Research group*), vanj pa je bil vključen tudi naš arheološki oddelek. Glavni namen projekta je bilšolanje specialistov, ki se je pričelo že v začetku v okviru EU programa *Culture 2000*, povsod tam, kjer takšen način dela še ni bil uveljavljen kot sestavni del arheološkega raziskovanja, spremljanja in nadziranja stanja nepremične kulturne dediščine oziroma zgodovinskih krajin. Leto pred tem smo v sodelovanju z muzejem iz Vršca začeli izvajati sistematizirane terenske preglede jugovzhodnega roba Banata (Vojvodina).

Šola arheološkega rekognosciranja iz zraka je bila leta 2011 organizirana v Kostolcu. Zahtevala je izdelavo ustrezne arheološke baze podatkov, ki je v tistem času obstajala samo za manjši del območja. Usposabljanje novincev iz različnih držav (Srbija, Hrvaška, Madžarska, Poljska, Romunija, S. Makedonija, Grčija) pa je obsegalo spoznavanje aerofotografij kot vira, postopke njihovega pridobivanja, analiziranja in arhiviranja, primerjalno delo z ostalimi načini daljinskega zaznavanja in rekognosciranja iz zraka.

Naselbinski kompleks pri Novih Banovcih (foto: D. Grosman).

Od leta 2011 je potekalo sistematično delo z javno dostopnimi viri zgodovinskih aerofotografij in satelitskih posnetkov, kot so Google Earth, Terra Server, Spot in portal GeoSrbija, ter z aerofotografijami iz arhiva Vojno-geografskega instituta iz Beograda. Google Earth je bil kot arhiv z zadostno količino posnetkov ustrezne resolucije in cikličnega pokrivanja prostora izbran za prvi nivo registriranja vseh arheoloških podatkov, prepoznavnih na posnetkih. Za načrtovanje nadaljnjega rekognosciranja iz zraka je izhodišče podatkovna baza novodokumentiranih lokacij in redno opazovanje klimatskih razmer v prostoru ter poljedelskih praks iz podatkov EOS Sentinel 2.

Rezultati obsežnega večletnega opazovanja aerofotografij so odkrili več kot 580 različnih lokacij oziroma pokazateljev starejših oziroma arheoloških struktur, datiranih od prazgodovine do srednjega veka:

- opuščene vasi in deli objektov, utrdbe na sotočjih, rečnih bregovih in vzpetinah, deli strnjenih naselij na terasah, prepoznavni arhitektonski deli v obliki nizkega reliefa (senčni znaki), izravnani nasipi in jarki kot vegetacijski znaki ali barvni znaki tal
- zapletene serije oblik zemljiške razdelitve skozi čas ter poti in komunikacije oziroma izraba prostora.

Vojvodina je kljub ravnini hidrološko zelo aktiven prostor, kjer glavni vodotoki (Donava, Sava, Tisa, Tamiš in Begej) kljub regulacijam ves čas krojijo usodo prostora. Poplavlajo in zakrivajo arheološki zapis na enem delu ter ga spodjedajo in premikajo na drugem. Pri tem ustvarjajo mrežo znakov nekdanjih krajin, preslikanih na površino.

Projekt Arheološke eKrajine Podonavja

Matija Črešnar, Boštjan Laharnar, Mako Mele, Nejc Dolinar, Jure Kusetič, Anja Vintar, Saša Rudolf, Vesna Tratnik, Maja Bahar

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije in Narodni muzej Slovenije od sredine leta 2020 sodelujeta v mednarodnem projektu Arheološke eKrajine Podonavja (*Danubes Archaeological eLandscapes*) programa Interreg Podonavje (*Interreg DTP*). Najodmevnejši cilj projekta so digitalne predstavitve arheološke dediščine in njihova integracija v razstavne prostore večjih muzejev podonavske regije. Poleg več pridruženih partnerjev je med dvanajstimi partnerji projekta kar osem večjih arheoloških muzejev s širšega prostora od Bolgarije do Nemčije. Vsi muzejski partnerji so že izdelali ali pa zaključujejo digitalne vizualizacije izbrane arheološke dediščine. Vse vizualizacije bodo na koncu na ogled v vseh partnerskih muzejskih ustanovah, povezovala pa jih bo skupna izobraževalno-interaktivna aplikacija. Te predstavitve oziroma vizualizacije arheoloških krajin bodo povezale pokrajine in dediščino Podonavja, jih še bolj približale javnosti ter jih spremenile v zanimiv in privlačen turistični izdelek.

Pred pričetkom izdelave vizualizacij je partnerstvo izdelalo strateški dokument *Digitizacija arheološke dediščine in izzivi trajnostnega turizma: Digitalni pristopi k promociji arheoloških krajin Podonavja*. Namen strategije je bil v prvi vrsti ponuditi strokovni okvir partnerjem pri izdelavi vizualizacij, nato pa še vsem deležnikom v naslednji fazi diseminacije. Ista skupina vodi tudi izdelavo dokumenta standardov digitalnih

vizualizacij arheološke dediščine, ki bo temeljil na uporabniških izkušnjah pri uporabi v času trajanja projekta izdelanih vizualizacij.

Projekt vključuje tudi povezovanje arheoloških najdišč, ki jih želimo po zgledu Železnodobne poti po Podonavju (*Iron Age Danube Route*; <https://www.ironagedanuberoute.com/>), od leta 2021 certificirane kulturne poti Sveta Evrope, povezati in promovirati kot del ponudbe kulturnega in aktivnega turizma regije.

Uporaba VR očal omogoča poglobljeno izkušnjo, v našem primeru izkušnjo prazgodovinskega kovača.

Digitalna rekonstrukcija kovačnice na Ulaki in pogled v njeno notranjost, kot jo je mogoče videti v aplikaciji. Večino predmetov, vidnih na sliki, je z uporabo VR pripomočkov mogoče prijeti v roko in uporabiti.

Arheološki center Muzeja in galerij mesta Ljubljane v letu 2021

Metka Štrajhar, Martin Horvat, Matija Skrt, Paola Korošec

V preteklem letu je Arheološki center Muzeja in galerij mesta Ljubljane poleg redne dejavnosti izvedel dva pomembna projekta. Izdelan je bil osnutek idejne zasnove za nadaljevanje investicijsko-vzdrževalnih del v hangarju. Predvidena je montaža senčil s horizontalnimi letvami preko celotne frontalne steklene površine hangarja, s čimer sledimo konservatorskim smernicam glede vzpostavljanja prvotnega videza objekta in zahtevam muzejske stroke po optimalni hrambi gradiva, s čim manjšim pregrevanjem prostora in toplotnim pritiskom skozi stekleno površino. Na novo načrtujemo vzpostavitev dodatnih suhomontažnih in odstranljivih prostorov za sprejemanje gradiva, primarno konservacijo in večnamensko uporabo. Ohranjamo nemoten pogled na konstrukcijo lesenega ostrešja iz prekladnih nosilcev brez notranjih stebrov.

Izvedena je bila selitev sarkofagov z začasne lokacije v Cukrarni v stalno hrambo v Arheološki center. Selitev sarkofagov, 19 kamnitih skrinj, 7 pokrovov in več kot 50 fragmentiranih elementov sarkofagov, je bila izjemno zahtevna. Sarkofagi, odkriti pri arheoloških raziskavah na Gosposvetski cesti v Ljubljani med letoma 2017 in 2018, so izdelani iz moravškega apnenca, ki je občutljiv na vremenske razmere, zato je bila selitev v stabilnejše okolje nujna. Posamezni kosi sarkofagov so bili primarno konservirani in stabilizirani za prevoz in dvigovanje na paletne skladiščne regale. Trije najbolj ohranjeni in izpovedni sarkofagi so bili prepeljani v stalno hrambo v depo MGML v Tehnološki park. Še nekaj številčnih podatkov o redni dejavnosti Arheološkega centra: leta 2021 je center prejel 173

kulturnovarstvenih soglasij za raziskovanje in odstranitev dediščine, 169 poročil o izvedbi arheoloških raziskav, 131 arhivov arheoloških najdišč je bilo sprejetih v stalno hrambo, digitaliziranih je bilo 962 soglasij, vključno s tistimi iz preteklih let. V sklopu revizije starejših izkopavanj je bilo muzealiziranih 3769 enot gradiva. Pri izvedbi aktualnih raziskav, ki potekajo na območju Ljubljane in pri katerih MGML sodeluje kot partner, je bilo opravljenih 418 ur priprave/pregleda gradiva, 366 ur sortiranja gradiva, 2275 ur pranja gradiva in 1708 ur vnašanja podatkov pridobljenega in evidentiranega gradiva v muzejsko bazo podatkov. Izposoja gradiva za risanje, organske analize, konservacijo, fotografiranje, antropološke raziskave, DNK analize, numizmatično opredelitev, obdelavo in druge raziskovalne namene je dosegla številko 2211 kosov.

Vizualizacija senčil (render: Zelo, d. o. o., 2021).

Sarkofagi z Gosposvetske ulice v Ljubljani (foto: M. Štrajhar).

Projekt ARCHEODANUBE: Študije in pripomočki na področju prezentacije ter upravljanja arheološke dediščine

Katharina Zanier, Rok Ratej

Projekt ARCHEODANUBE je namenjen razvoju učinkovitih pristopov pri ohranjanju in prezentaciji arheoloških najdišč v mestnih središčih z namenom vzpostavljanja uspešnega, a trajnostnega arheološkega turizma. Vodilni partner projekta je Mestna občina Ptuj, ki se posveča prezentaciji arheološke dediščine Petovione. Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije sodeluje kot svetovalni partner (*knowledge provider*), pri čemer je z drugimi mednarodnimi partnerji prispeval k razvoju metodologije za načrtovanje prezentacij ter upravljanje arheološke dediščine. Projekt se je začel 1. 7. 2020 in se bo predvidoma zaključil 31. 12. 2022. Projekt ARCHEODANUBE sofinancira Evropska unija. Celoten proračun projekta obsega 2.157.540 EUR, od katerih 85 % sofinancirajo Evropski sklad za regionalni razvoj (ERDF),

Instrument za predpristopno pomoč (IPA II) in Instrument za evropsko sosodstvo (ENI).

V projekt je vključenih kar 14 partnerjev iz 11 držav. Med njimi so strokovne institucije, ki pripravljajo orodja za razvoj arheoloških parkov in arheološkega turizma, ter predstavniki lokalnih skupnosti, ki bodo ta orodja uporabili za razvoj svojih pilotnih arheoloških najdišč. Med glavne cilje projekta sodijo oblikovanje pristopov za prezentacijo arheoloških najdišč v mestnih središčih, razvoj metodologije za presojo ustreznih načinov prezentacije arheološke dediščine, razvoj arheološkega turizma, vključevanje lokalne skupnosti v upravljanje in promocijo njihove dediščine ter izvajanje pilotnih investicij na lokalni ravni.

ZVKDS je v okviru projekta sodeloval pri pripravi več študij in orodij. Najprej je bila izdelana t. i. *Baseline study*, v kateri so bili povzeti nacionalni in mednarodni dokumenti na temo upravljanja arheološke dediščine, lokalne specifičnosti v partnerskih državah in situacija po posameznih pilotnih lokacijah. Dokument je bil osnova za nadaljnje delo v projektu. Poleg tega je definiral ključni pojem projekta: kaj je arheološki park.

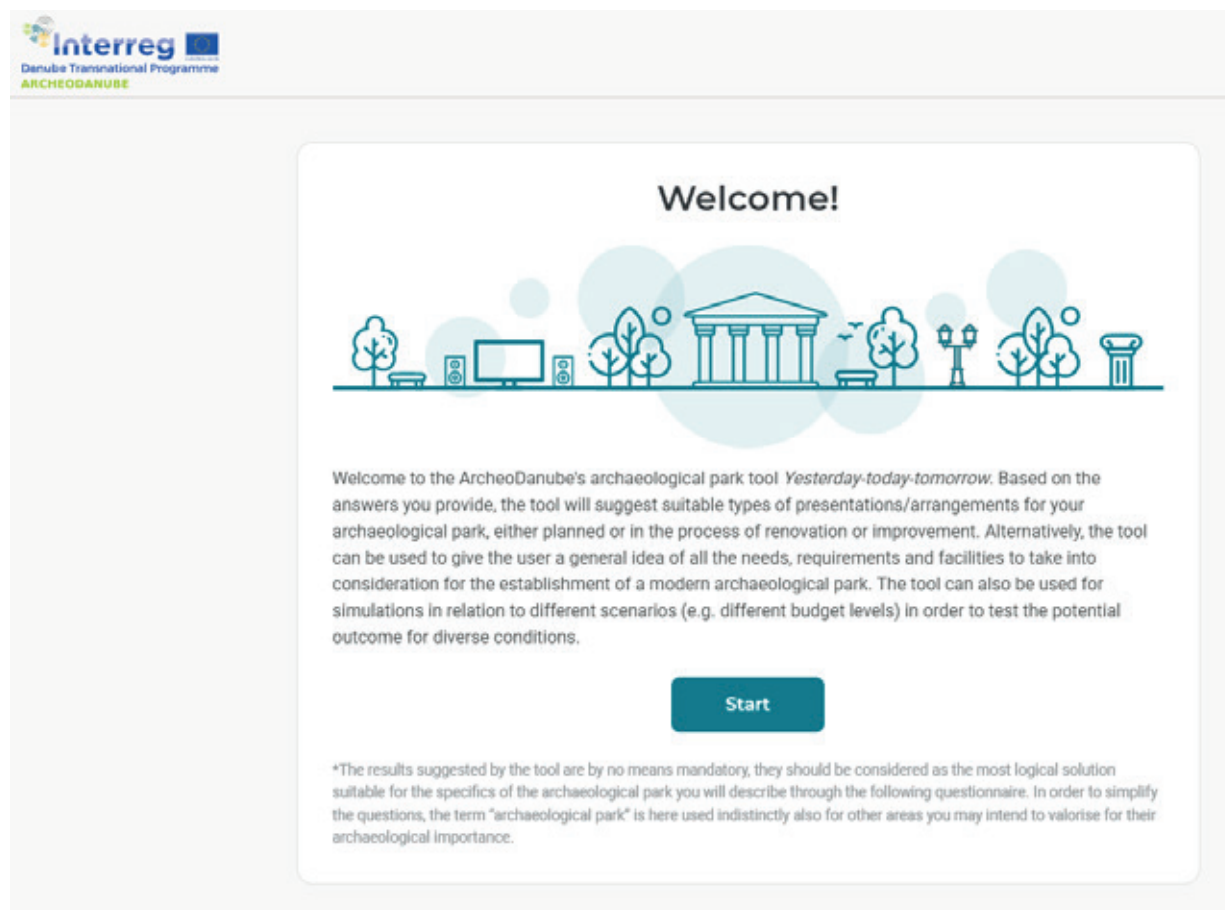
V okviru projekta bodo morali partnerji pripraviti t. i. Lokalni arheološki načrt (*Local Archeo Plan*), ki je nova, širša oblika načrta upravljanja arheološkega najdišča, območja ali parka. Kot pomoč za pripravo načrta je bil pripravljen priročnik *Guidebook for designing Local Archeo Plans*. Ta obsežen dokument obravnava vse potrebne elemente za razvoj oziroma izboljšavo arheološkega parka ter že vključuje predlogo (*template*) načrta. Lokalni arheološki načrt je izvirni produkt projekta ArcheoDanube ter bo preizkušen leta 2022. Pomemben prispevek projekta je tudi dokument *The ARCHEODANUBE Strategy for Successful Archaeological Tourism*. Vsebuje katalog 17 evropskih arheoloških parkov (in podobnih primerov dobrih praks v arheološkem turizmu) in analizo ključnih dejavnikov, ki so prispevali k njihovem uspehu. V projektu bosta razviti tudi dve digitalni orodji: *Archeo Tales* in *Yesterday-today-tomorrow*. Aplikacijo *Archeo Tales* razvija partner iz Avstrije in bo služila kot platforma za digitalni

Naslovnica priročnika *Guidebook for designing Local Archeo Plans*.

lov na zaklad na pilotnih lokacijah partnerjev. ZVKDS pa je v sodelovanju z 3APPES razvil orodje *Yesterday-today-tomorrow*, ki je dostopno v obliki spletne aplikacije <https://atool.zvkds.si> in je namenjeno izbiri ustreznih prezentacij za arheološki park. Aplikacija

vodi uporabnika skozi podroben vprašalnik o specifikah arheološkega najdišča in mu na koncu predlaga načine prezentacij arheoloških ostalin. Gre za edino orodje te vrste v svetovnem merilu.

Vstopna stran spletne aplikacije *Yesterday-today-tomorrow*.

Arheoportale v letu 2021

Anja Vintar

Spletno mesto Arheoportale skupaj s svojimi socialnimi omrežji, ki pod okriljem Slovenskega arheološkega društva neprekinjeno deluje že od leta 2013, nepristransko skrbi za prisotnost predvsem slovenske, pa tudi tuje arheologije na spletu. S širokim naborom tem, povezanih z arheološko dediščino, z arheološkimi raziskavami in novimi dognanji, z informacijami o zanimivi in sveže izdani literaturi ter vabili in obvestili spletna stran bralcem omogoča, da se seznani z raznovrstnim dogajanjem na področju arheologije v slovenskem jeziku. S tem je omogočena skupna točka izmenjevanja informacij tako med strokovno kot širšo javnostjo. Arheoportale od leta 2019 deluje tudi kot platforma za Evropske dneve arheologije v Sloveniji.

Kljub močno okrnjeni uredniški ekipi smo na spletni strani Arheoportale leta 2021 objavili lastne in tuje prispevke, ki so prek različnih virov dosegli več kot 6000 obiskov z več kot 10.500 ogledi iz 54 držav sveta. Največ obiskovalcev strani prihaja iz Slovenije, sledijo pa sosednje in druge evropske države.

Na socialnih omrežjih Facebook in Twitter Arheoportale vsebinam sledi več kot 2000 registriranih sledilcev širom sveta. Objave samo na Facebook profilu Arheoportale so dnevno dosegle povprečno 270 posameznikov, največ ogledov pa imajo novice, povezane z Evropskimi dnevi arheologije, in tiste, ki sporočajo najnovejša arheološka odkritja prav v Sloveniji. Obiskovalke in obiskovalci posredujejo naprej večinoma predvsem novice o aktualnih arheoloških odkritjih, povezanih z njihovim lokalnim okoljem. Največ zanimanja sta leta 2021 dosegla prispevek »Arheološka dediščina na spletu in 18. maj – mednarodni muzejski dan« ter zavihek »Evropski dnevi arheologije EDA

2021«. Dobro obiskane so tudi strani z objavami prostih delovnih mest ter spletni vprašalnik o zaposlovanju na področju arheologije v Sloveniji. Pozitivne komentarje in odzive na Facebook profilu dosegajo objave o novih, predvsem lokalnih odkritjih, negativne odzive pa še vedno objave o detektorskih najdbah in iskalcih ter o poškodbah najdišč in najdb.

Ponovno lepo vabljeni k sodelovanju vsi, ki bi želeli sodelovati pri ustvarjanju arheoloških vsebin na Arheoportalu.

Že tretji zaporedni Evropski dnevi arheologije – EDA 2021

Anja Vintar

Evropski dnevi arheologije in arheološke dediščine

Francosko ministrstvo za kulturo je leta 2010 Nacionalnemu inštitutu za preventivne arheološke raziskave (Institut National de Recherches Archéologiques Préventives oziroma INRAP) zaupalo soorganizacijo in promocijo Nacionalnih dni arheologije oziroma JNA (<https://journees-archeologie.fr/>). Tridnevni praznik arheologije, ki vsako leto poteka na začetku poletja, združuje vse, ki se ukvarjajo z arheologijo in približujejo javnosti tako zaklade kulturne dediščine kot dognanja stroke. Leta 2019 se je Franciji prvič pridružilo še 16 evropskih držav. V prvem letu širjenja je bila po zaslugi organizatorjev ter obiskovalcev med najuspešnejšimi prav Slovenija.

Leta 2020 je preštevilne načrte preprečila pandemija COVID-19, pri čemer tudi doživetja arheologije, dediščine in kulture niso bila izjema. Praznovanje arheologije je, tako kot številne aktivnosti po svetu, poiskalo podporo in priložnosti v digitalnem svetu ter razširilo možnosti sodelovanja prek svetovnega spleta. Zato je bilo leta 2020 v evropskem merilu več pozornosti namenjene dogodkom, dostopnim prek spleta. Tako se je bilo mogoče s pomočjo ključnika #Archeorama in spletne strani <https://journees-archeologie.fr/> udeležiti spletnih iger ter vodenj ali predavanj v živo in si ogledati videe, podkaste, dokumentarne filme in zbirke, ki so jih pripravili tudi v drugih evropskih državah. Leta 2021 so se zadovoljni obiskovalci dogodkov v živo udeležili v večjem obsegu, saj so se omejitve na dogodkih v živo že močno zmanjšale. Kljub temu so ostali spletni dogodki zelo dobro zastopani.

Evropski dnevi arheologije v Sloveniji

Leto 2021 je minilo v znamenju sproščanja ukrepov zaradi pandemije COVID-19, praznovanju arheologije pa se je v tem letu pridružilo kar nekaj novih organizatorjev raznolikih in dobro obiskanih dogodkov. Krovna organizacija, ki je ponovno potekala prek Arheoportala in Slovenskega arheološkega društva, je na Arheoportalu in facebooku omogočila skupno platformo, na kateri so lahko za tretji junjski konec tedna številni posamezniki, društva, kulturne ustanove in zavodi v želji po prijetnem kulturnem ter izobraževalnem udejstvovanju delili utrinke in novice pripravljenega pestrega programa. Med 18. in 20. junijem 2021 je bilo prijavljenih kar 19 raznolikih brezplačnih dogodkov. Objavljene so bile tudi številne zanimive spletne vsebine, kot so videoposnetki, dokumentarno-izobraževalne vsebine in spletne razstave, ki so ostale dostopne tudi po koncu EDA 2021. Program aktivnosti organizatorjev, med katerimi so bili Kulturni dom Krško – enota Grad Rajhenburg, Posavski muzej Brežice, OŠ Koprivnica, Pokrajinski muzej Ptuj-Ormož, Belokranjski muzej Metlika, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije SRI, OE Maribor in OE Novo mesto, Oddelek za arheologijo FF UL, Inštitut za arheologijo ZRC SAZU, Narodni muzej Slovenije, Občina Šentjernej, Občina Škocjan, Prostovoljno gasilsko društvo Dobrava, Župnija Škocjan, Park Škocjanske jame, Pokrajinski muzej Koper, Arhej, d. o. o., domačija Pr' Lenart na Belem pri Katarini, Gostilna Poštela, Arheološki park Emonska hiša in Arheološki park Zgodnjekrščansko središče – MGML, ArheoAlpe – zavod za kulturo, izobraževanje in turizem Bohinj, Loški muzej Škofja loka, Zavod Svibna, Posavski muzej Brežice in Mestni muzej Krško, si je bilo mogoče ogledati na spletni strani Arheoportala (<https://arheoportal.si/evropski-dnevi-arheologije-2021/>), na spletni strani francoskega JNA (<https://journees-archeologie.fr/>), na družabnih omrežjih ter v nacionalnih medijih.

Pregled slovenskih arheoloških znanstvenih in strokovnih monografij, doktorskih disertacij in magistrskih ter diplomskih del v letu 2021

Danijela Udovič

I. MONOGRAFIJE

BASILINE study of the ArcheoDanube project [Elektronski vir]: prepared within the project »Archaeological Park in Urban Areas as a Tool for Local Sustainable Development« co-financed within the Interreg Danube Transnational Programme / edited by Katharina Zanier and Rok Ratej; on the basis of the contributions of the ArcheoDanube project partners Michael Anranter ... [et al.]. - E-knjiga. - Ljubljana: Institute for the Protection of Cultural Heritage of Slovenia, 2021. - 1 spletni vir (1 datoteka PDF (175 str., [16] str. pril.)). - ISBN 978-961-6990-89-9

DEDIČI prostora, varuhi pomnikov: ob 60-letnici mariborske spomeniškovarstvene službe / [urednica Mateja Neža Sitar]. - Maribor: Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, 2021 ([Škofja Loka]: Nonparel). - 496 str.: ilustr.; 31 cm. - (Zbirka Zavod se predstavi). - ISBN 978-961-6990-96-7

DULAR, Janez

Gradivo za topografijo Dolenjske, Posavja in Bele krajine v železni dobi [Elektronski vir] / Janez Dular. - E-knjiga. - Ljubljana: Založba ZRC, 2021. - 1 spletni vir (3 datoteke PDF (1121 str.)). - (Zbirka E-Monographiae Instituti archaeologici Sloveniae; 10/1; 10/2; 10/3). - ISBN 978-961-05-0510-5

GROBIŠČE Župna cerkev v Kranju. Bloki, terenske risbe 1969–1973 [Elektronski vir] / Mateja Belak [(ur.)]. - E-knjiga. - Ljubljana: Založba ZRC, 2021. - 1 spletni vir (1 datoteka PDF (183 str.)). - (Zbirka E-Monographiae Instituti Archaeologici Sloveniae; 12). - ISBN 978-961-05-0577-8

HORVAT, Milena

Loka 1 pri Beli Cerkvi [Elektronski vir] / Milena Horvat, Jurij Soklič; prispevki Tomaž Verbič, Tjaša Tolar, Borut Toškan]. - E-knjiga. - Ljubljana: Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, 2021. - 1 spletni vir (1 datoteka PDF (247 str.)). - (Zbirka Arheologija na avtocestah Slovenije; 92). - ISBN 978-961-6990-90-5

JANEŽIČ, Maja

Brengova [Elektronski vir] / Maja Janežič, Iva Ciglar, Ivan Žižek; [prispevki Sabina Kramar, Matej Dolenc]. - Spletna izd. - E-knjiga. - Ljubljana: Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, 2021. - 1 spletni vir (1 datoteka PDF (273 str.)): ilustr. - (Zbirka Arheologija na avtocestah Slovenije; 87). - ISBN 978-961-6990-80-6

JANEŽIČ, Maja

Lončarska obrt v Petovionih [Elektronski vir]: sledovi lončarske proizvodnje in analiza keramičnega gradiva z območja Doma upokojencev / Maja Janežič. - Spletna izd. - E-knjiga. - Ljubljana: Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, 2021. - 1 spletni vir (1 datoteka PDF (241 str.)): ilustr., zvd. - (Monografije CPA, ISSN 2630-208X; 12). - ISBN 978-961-7169-01-0

»JEKLENI pozdravi iz zraka«: arheološka raziskava ostankov britanskega lovskega letala Supermarine Spitfire MJ116 ob Ižanski cesti v Ljubljani in zadnji polet narednika Petra J. Clarka v 73. skupini Kraljevih letalskih sil = »Iron greetings from the sky«: archaeological investigation and recovery of Supermarine Spitfire MJ116 near Ižanska cesta in Ljubljana and the last mission of sergeant Peter J Clark with No. 73 Squadron of the Royal Air Force / uredil, edited by Andrej Gaspari . - Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete: Muzej in galerije mesta Ljubljane; Pivka: Park vojaške zgodovine Pivka. - 351 str. -ISBN 978-961-95193-5-6

KERMAN, Branko

Sobota pred Sobotov: arheološke raziskave v mestnem jedru Murske Sobote: [19. junij-30. oktober 2021] / [avtor teksta Branko Kerman]. - Murska Sobota: Pomurski muzej, 2021. - 28 str. - ISBN 978-961-6579-50-6

KRAMBERGER, Bine

Malečnik [Elektronski vir] / Bine Kramberger; prispevki Igor Rižnar ... [et al.]. - Elektronska izd. - Ljubljana: Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, 2021. - (Zbirka Arheologija na avtocestah Slovenije; 89). - ISBN 978-961-6990-87-5

KRAMBERGER, Bine

Slivnica 2B [Elektronski vir] / Bine Kramberger. - Elektronska izd. - Ljubljana: Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, 2021. - (Zbirka Arheologija na avtocestah Slovenije; 91). - ISBN 978-961-6990-84-4

KRAMBERGER, Bine

Spodnje Hoče [Elektronski vir] / Bine Kramberger, Maja Janežič, Matjaž Novšak. - Elektronska izd. - Ljubljana: Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, 2021. - (Zbirka Arheologija na avtocestah Slovenije; 90). - ISBN 978-961-6990-85-1

KRAMBERGER, Bine

Zgornje Radvanje: naselbinske ostaline in keramične najdbe / Bine Kramberger; prispevki Christoph Berthold ... [et al.]. - Ljubljana: Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, 2021. - 541 str.: ilustr., zvd.; 31 cm. - (Zbirka Arheologija na avtocestah Slovenije; 93). -ISBN 978-961-6990-99-8

KRANJ, Kieselstein - severno dvorišče [Elektronski vir]: **raziskave 2008–2009** / uredil Rafko Urankar. - Spletna izd. - E-knjiga. - Ljubljana: Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, 2021. - 1 spletni vir (1 datoteka PDF (422 str.)): ilustr. - (Monografije CPA; 13). - ISBN 978-961-6990-92-9

KRIŽ, Borut

Gorjanci med Rimom in Bizancem: [arheološka razstava Dolenjskega muzeja Novo mesto, 26. november 2021–18. maj 2022] = The Gorjanci Hills between Rome and Byzantium: [archaeological exhibition of Dolenjski muzej Novo mesto, 26th November 2021 - 18th May 2022] / [avtor kataloga, fotografije] Borut Križ. - Novo mesto: Dolenjski muzej, 2021. - ISBN 978-961-6306-71-3

LAZAR, Evgen

Dominikanski samostan na Ptuju [Elektronski vir]: **arheološke raziskave ob prenovi v letih 2011–2013** / Evgen Lazar, Maja Janežič, Nika Veršnik; prispevek Andrej Šemrov. - Spletna izd. - E-knjiga. - Ljubljana: Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, 2021. - 1 spletni vir (1 datoteka PDF (285 str.)): ilustr., zvd. - (Monografije CPA, ISSN 2630-208X; 10). - ISBN 978-961-7169-02-7

LAZAR, Tomaž

Oklepi iz Narodnega muzeja Slovenije: zaščitna oprema od visokega srednjega do zgodnjega novega veka / Tomaž Lazar. - Ljubljana: Narodni muzej Slovenije, 2021. - 381 str., [2] str. ilustr. pril. . - (Viri. Gradivo za materialno kulturo Slovencev / Narodni muzej Slovenije; 16). - ISBN 978-961-6981-49-1

LOZIČ, Edisa

Funerary monuments in the interior of the Roman province of Dalmatia [Elektronski vir] / Edisa Lozić. - E-knjiga. - Ljubljana: Založba ZRC, 2021. - 1 spletni vir (1 datoteka PDF (209 str.)) . - (E-monographiae Instituti archaeologici Sloveniae; 11). - ISBN 978-961-05-0541-9

MEDNARODNA konferenca Kaštelir: prazgodovinska gradišča in etnobotanika za trajnostni turizem, 16. -17. junija 2021 [Elektronski vir] = Međunarodni skup Kaštelir: prapovijesne gradine i etnobotanika za održivi turizam, 16. -17. lipnja 2021 = International Conference Kaštelir: prehistoric hill forts and ethnobotany for sustainable tourism, 16-17 June 2021: zbornik povzetkov: zbornik sažetaka: book of abstracts. - E-knjiga. - [s.l.: s.n.], 2021. - 1 spletni vir (1 datoteka PDF (39 str.))

MEDNARODNA znanstvena konferenca Od morja do morja: življenje in smrt v pozni bronasti dobi med »Panonskim« in Jadranskim morjem (2021; online)

Od morja do morja [Elektronski vir]: **življenje in smrt v pozni bronasti dobi med »Panonskim« in Jadranskim morjem: mednarodna znanstvena konferenca v sklopu projekta Skupnosti mrtvih, družbe živih: pozna bronasta doba vzhodne Slovenije, Koper - Ptuj, 20. - 21. 5. 2021** / urednika Martina Blečić Kavur in Boris Kavur. - E-zbornik. - Koper: Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije, 2021. - 1 spletni vir (1 datoteka PDF (37 str.))

NARODNI muzej Slovenije

Dragocenosti Narodnega muzeja Slovenije = Treasures of the National Museum of Slovenia / [glavni urednik Matej Hreščak]. - 2., prenovljena in razširjena izd. - Ljubljana: Narodni muzej Slovenije, 2021. - 235 str. . - ISBN 978-961-6981-52-1

NARODNI muzej Slovenije

Narodni muzej Slovenije: 200 let / [glavni in odgovorni uredniki Tomaž Lazar, Jernej Kotar, Gašper Oitzl]. - Ljubljana: Narodni muzej Slovenije, 2021. - 454 str. . - ISBN 978-961-6981-53-8

NORTHERN cemetery of Emona - the Kozolec site / Alenka Miškec ... [et al.]; with contributions by Mateja Ravnik ... [et al.]. - Ljubljana: Narodni muzej Slovenije, 2021. - 299 str. - (Situla: dissertationes Musei nationalis Sloveniae; 45 en). - Izv. stv. nasl.: Severno emonsko grobišče - raziskave na najdišču Kozolec. - ISBN 978-961-6981-47-7

NOVAKOVIĆ, Predrag, 1963-

The History of Archaeology in the Western Balkans [Elektronski vir] / Predrag Novaković. - E-knjiga. - Ljubljana: Faculty of Arts [etc.], 2021. - 1 spletni vir (1 datoteka PDF (503 str.)). - (Pontes academici). - ISBN 978-961-06-0539-3

NOVŠAK, Matjaž

Grofovsko 1 pri Murski Soboti [Elektronski vir] / Matjaž Novšak, Evgen Lazar, Samo Sankovič; prispevki Metka Culiberg, Borut Toškan, Tomaž Verbič. - Spletna izd. - E-knjiga. - Ljubljana: Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, 2021. - 1 spletni vir (1 datoteka PDF (131 str.)): ilustr. - (Arheologija na avtocestah Slovenije; 59). - ISBN 978-961-6990-93-6

S predmeti po zgodovini Goriške / [besedila Rok Bavčar ... [et al.]]. - Nova Gorica: Goriški muzej Kromberk, 2021. - 71 str. - ISBN 978-961-6201-88-9

SLOVENSKO arheološko društvo. Strokovno srečanje (2021; online)

Arheologija v letu 2020: dediščina za javnost: zbornik povzetkov: strokovno srečanje Slovenskega arheološkega društva na spletni videokonferenci 10. decembra 2021 / [uredila Andrej Gaspari in Predrag Novaković]. - Ljubljana: Slovensko arheološko društvo, cop. 2021. - 71 str.: ilustr., zvd.; 30 cm

ŠPRAJC, Ivan

Significado astronómico de los grupos E en la arquitectura maya [Elektronski vir]: una reevaluación / Ivan Šprajc. - E-knjiga. - Ljubljana: Založba ZRC, 2021. - 1 spletni vir (1 datoteka PDF (VI, 127 str.)). - (Prostor, kraj, čas; 18). - ISBN 978-961-05-0501-3

TERŽAN, Biba

Pohorsko Podravje pred tremi tisočletji: tradicija in inovativnost v pozni bronasti in starejši železni dobi = Pohorsko Podravje three millennia ago: tradition and innovation in the Late Bronze and Early Iron Ages / Biba Teržan in, and Matija Črešnar; s sodelavci]. - Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete: Narodni muzej Slovenije, 2021. - 589 str. - (Katalogi in monografije = Catalogi et monographiae / Narodni muzej Slovenije; 44). - ISBN 978-961-06-0418-1, ISBN 978-961-06-0419-8

TRIJE gradovi, tisoč zgodb: zbornik prispevkov o gradu Kozlov rob, dvoru na Doru in Coroninijevi graščini v Tolminu / [avtorji prispevkov Andrej Ferletic ... [et al.]; uredil Miha Mlinar]. - Tolmin: Tolminski muzej, 2021. - 98 str. - ISBN 978-961-6635-49-3

TURK, Peter

The earliest stories from the crossroads / Peter Turk, Matija Turk. - Ljubljana: Narodni muzej Slovenije, 2021. - 254 str. - Izv. stv. nasl.: Najstarejše zgodbe s stičišča svetov. - ISBN 978-961-6981-46-0

V deželici Simona Rutarja: arheologija podkranskega prostora: [katalog razstave] / [avtorji kataloga] Timotej Knific ... [et al.]; uredil Miha Mlinar. - Tolmin: Tolminski muzej, 2021 ([Kranj]: Oman). - 80 str.: ilustr., zvd.; 25 cm

VALIČEV arheološki dan (11; 2021; online)

11. Valičev arheološki dan: zbornik predavanj: Kranj, 13. december 2021 / [avtorji besedil Verena Perko ... [et al.]; urednica Verena Perko]. - Kranj: Gorenjski muzej, 2021 (Jargraf). - 103 str.: ilustr.; 24 cm. - ISBN 978-961-7071-34-4

ZLATA sled: ob 200-letnici prvega muzeja na Slovenskem: Narodni muzej Slovenije, Muzejska 1, Ljubljana, 21. 6. 2021–2. 5. 2022: vodnik po razstavi / [avtorji besedil Alenka Miškec ... [et al.]. - Ljubljana: Narodni muzej Slovenije, 2021. - 36 str. - ISBN 978-961-6981-50-7

ZORC, Eva

Protestantska cerkev v Govčah [Elektronski vir]: **zaščitna arheološka izkopavanja v letih 2011 in 2012** / Eva Zorc; [avtorji prispevkov Igor Rižnar, Petra Leben Seljak, Maja Gutman]. - Spletna izd. - E-knjiga. - Ljubljana: Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, 2021. - 1 spletni vir (1 datoteka PDF (147 str.)): ilustr. - (Monografije CPA, ISSN 2630-208X; 11). - ISBN 978-961-7169-00-3

ŽENSKÉ zgodbe: mitske podobe in realnost skozi muzejske predmete: medmuzejska razstava / [avtorji Verena Perko ... [et al.]. - Kranj: Gorenjski muzej, 2021. - 129 str. - ISBN 978-961-7071-27-6

II. DOKTORSKE DISERTACIJE

MAGDIČ, Andrej

Arheološka interpretacija Dravske ravni in okoliških vzpetin v zgodnjem srednjem veku: doktorska disertacija / Andrej Magdič. - Ljubljana: [A. Magdič], 2021. - VII f., 414 str.: ilustr., zvd.; 30 cm. - Podiplomska šola ZRC SAZU

PITA DA COSTA, Dijana

Vloga arheološke dediščine v muzejski vzgoji in izobraževanju: doktorska disertacija / Dijana Pita da Costa. - Ljubljana: [D. Pita da Costa], 2021. - [13], 269 f.: graf. prikazi, tabele; 31 cm. - Univ. v Ljubljani, Filozofska fakulteta

VINAZZA, Manca

Lončarstvo pozne bronaste in starejše železne dobe v zahodni Sloveniji: doktorska disertacija / Manca Vinazza; [prevod angleški jezik Maja Sužnik]. - Ljubljana: [M. Vinazza], 2021. - 380 str.: ilustr., zvd.; 31 cm. - Univ. v Ljubljani, Filozofska fakulteta

III. MAGISTRSKA IN DIPLOMSKA DELA

Magistrska dela

HUSIČ, Kristjan

Nadgradnja arheološke topografije Bele krajine z metodo LIDAR: magistrsko delo / Kristjan Husič. - Črno-melj: [K. Husič], 2021. - 239 str.: ilustr.; 31 cm. -Univ. v Ljubljani, Filozofska fak., Oddelek za arheologijo

IPAVEC, Anja

Bronastodobna naselbina na Vačah: magistrsko delo / Anja Ipavec. - Ljubljana: [A. Ipavec], 2021. - 146 str.: ilustr.; 31 cm. -Univ. v Ljubljani, Filozofska fak., Oddelek za arheologijo

KOČEVAR, Tina

Poznobronastodobna in starejšeželeznodobna naselbina v starem mestnem jedru Metlike in povezava z njeno okolico: magistrsko delo / Tina Slobodnik. - Ljubljana: [T. Slobodnik], 2021. - 92, [36] str. tabel: ilustr.; 31 cm. - Univ. v Ljubljani, Filozofska fak., Oddelek za arheologijo

MITROVA, Danica

Rimsko gradivo iz arheoloških raziskav v Križankah v Ljubljani (2018): razvoj in raba prostora vzhodnega predmestja Emone med avgustejskim obdobjem in pozno antiko v luči izbora drobne materialne kulture: magistrsko delo / Danica Mitrova. - Ljubljana: [D. Mitrova], 2021. - 163 str.: ilustr.; 31 cm. -Univ. v Ljubljani, Filozofska fak., Oddelek za arheologijo

ROŠ, Iva Jennie

Nekropole starejše železne dobe v Valandovsko - Gevgelijski kotlini: kronologija in družbena struktura: magistrsko delo / Iva Jennie Roš. - Ljubljana: [I. J. Roš], 2021. - XVII, 125 str.: ilustr.; 31 cm. -Univ. v Ljubljani, Filozofska fak., Oddelek za arheologijo

ŠKERJANEC, Luka

Antična naselbina v Vodicah pri Ljubljani: magistrsko delo / Luka Škerjanec. - Ljubljana: [L. Škerjanec], 2021. - 192 str.: ilustr.; 31 cm. -Univ. v Ljubljani, Filozofska fak., Oddelek za arheologijo

VIŠNAR, Lan

Tipološka in makroskopska analiza rimskega keramičnega gradbenega materiala iz najdišč Križanke in Brezovica pri Ljubljani: magistrsko delo / Lan Višnar. - Ljubljana: [L. Višnar], 2021. - 119 str.: ilustr.; 31 cm. -Univ. v Ljubljani, Filozofska fak., Oddelek za arheologijo

ŽANKO, Tonia

Muzeji, interpretacija kulturne dediščine in turizem: kronologija in družbena struktura: magistrsko delo / Tonia Žanko. - Ljubljana: [T. Žanko], 2021. - VI, 209 str.: ilustr.; 31 cm. -Univ. v Ljubljani, Filozofska fak., Oddelek za arheologijo

Diplomska dela

BERRO, Žan

Antični Tir: diplomsko delo / Žan Berro. - Ljubljana: [Ž. Berro], 2021. - 90 str.: ilustr.; 31 cm. -Univ. v Ljubljani, Filozofska fak., Oddelek za arheologijo

BLATNIK, Tina

Primerjava stebrov v javnih in zasebnih zgradbah v Pompejih: diplomsko delo / Tina Blatnik. - Ljubljana: [T. Blatnik], 2021. - VI, 72 str.: ilustr.; 31 cm. -Univ. v Ljubljani, Filozofska fak., Oddelek za arheologijo

FURLAN, Lina

Topografija Škocjana in okolice: diplomsko delo / Lina Furlan. - Ljubljana: [L. Furlan], 2021. - 67 str.: ilustr.; 31 cm. -Univ. v Ljubljani, Filozofska fak., Oddelek za arheologijo

HUDOURNIK, Pia

Začetki človeške poselitve Azije: diplomsko delo / Pia Hudournik. - Ljubljana: [P. Hudournik], 2021. - 64 str.: ilustr.; 31 cm. - Univ. v Ljubljani, Filozofska fak., Oddelek za arheologijo

KORENJAK, Jure

Mlajšeželeznodobna in zgodnjerimska poselitev v Zgornjem Posočju in Furlaniji med ustanovitvijo Akvileje in avgustejskim obdobjem: diplomsko delo / Jure Korenjak. - Ljubljana: [J. Korenjak], 2021. - 177 str.: ilustr.; 31 cm. -Univ. v Ljubljani, Filozofska fak., Oddelek za arheologijo

MAKORIČ, Urban

Življenje in delo starinoslovca Simona Rutarja ter njegovo delovanje na Severnem Primorskem: diplomsko delo / Urban Makorič. - Nova Gorica: [U. Makorič], 2021. - VII, 76 str.: ilustr.; 30 cm. - Univ. v Novi Gorici, Fak. za humanistiko

MRKUN, Mina

Antična jamska svetišča med severnim Jadranom in vzhodnimi Alpami: diplomsko delo / Mina Mrkun. - Ljubljana: [M. Mrkun], 2021. - 83 str.: ilustr.; 31 cm. - Univ. v Ljubljani, Filozofska fak., Oddelek za arheologijo

MRŽLJAK, Tjaša

Zoomorfni ročaji z najdišča Hisarlık Tepe - Troja: diplomsko delo / Tjaša Mržljak. - Ljubljana: [T. Mržljak], 2021. - 126, 37 str. tabel: ilustr.; 31 cm. - Univ. v Ljubljani, Filozofska fak., Oddelek za arheologijo

PEČNIK, Anja

Brinjeva gora v luči poznoantičnih najdb: analiza keramičnega gradiva iz testnega jarka 2 (1962): diplomsko delo / Anja Pečnik. - Ljubljana: [A. Pečnik], 2021. - 61 str., 6 str. tabel, 1 zganj. načrt, [3] str.: ilustr.; 31 cm. -Univ. v Ljubljani, Filozofska fak., Oddelek za arheologijo

PERNE, Domen

Brinjeva gora v luči poznoantičnih najdb: analiza keramičnega gradiva iz testnega jarka 42 (1961): diplomsko delo / Domen Perne. - Ljubljana: [D. Perne], 2021. - 34 str., [12] str. tabel: ilustr.; 31 cm. -Univ. v Ljubljani, Filozofska fak., Oddelek za arheologijo

POŠTRAK, Niko

Okras v Herodovi arhitekturi: novosti in vplivi: diplomsko delo / Niko Poštrak. - Ljubljana: [N. Poštrak], 2021. - 90 str.: ilustr.; 31 cm. -Univ. v Ljubljani, Filozofska fak., Oddelek za arheologijo

RAMŠAK, Izidor

Rimski predmeti s slovenskih visokogorskih najdišč: diplomsko delo / Izidor Ramšak. - Ljubljana: [I. Ramšak], 2021. - 46 str.: ilustr.; 31 cm. - Univ. v Ljubljani, Filozofska fak., Oddelek za arheologijo

SPRINČNIK Dikić, Daša

Zgodovina raziskav neandertalcev: štiri desetletja, ki so oblikovala svet, kot ga poznamo danes: zaključno delo / Daša Sprinčnik Dikić. - Koper: [D. Sprinčnik Dikić], 2021. - 46 str.; 30 cm. -Univ. na Primorskem, Fak. za humanistične študije, Arheologija

ŠOBAR, Matevž

Predavgustejska in avgustejska trgovina ob Jantarni poti: diplomsko delo / Matevž Šobar. - Ljubljana: [M. Šobar], 2021. - 72 str.: ilustr.; 31 cm. -Univ. v Ljubljani, Filozofska fak., Oddelek za arheologijo

ŠUŠEL, Matija

Sledovi oboroževanja in oboroženih konfliktov med pozno bronasto in starejšo železno dobo v jugovzhodni Sloveniji: diplomsko delo / Matija Šušel. - Ljubljana: [M. Šušel], 2021. - 73 str.: ilustr.; 31 cm. -Univ. v Ljubljani, Filozofska fak., Oddelek za arheologijo

TOLIČIČ, Ana

Pokopi, obredi in fragmentirana telesa v prazgodovini: diplomsko delo / Ana Toličič. - Ljubljana: [A. Toličič], 2021. - 53 str.: ilustr.; 31 cm. -Univ. v Ljubljani, Filozofska fak., Oddelek za arheologijo

TULJAK, Ana, 1996-

Obdelava keramičnega gradiva z okolice Vremskega polja: diplomsko delo / Ana Tuljak. - Tuljaki: [A. Tuljak], 2021. - 34 str., 7 str. tabel: ilustr.; 31 cm. -Univ. v Ljubljani, Filozofska fak., Oddelek za arheologijo

Biba TERŽAN in Matija ČREŠNAR (s sodelavci)

Pohorsko Podravje pred tremi tisočletji.

Tradicijska in inovativnost v pozni bronasti in starejši železni dobi /

Pohorsko Podravje three millenia ago.

Tradition and Innovation in the Late Bronze and Early Iron Ages

Katalogi in monografije 44, Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in Narodni muzej Slovenije

V preteklih treh desetletjih je predvsem zaradi zaščitnih arheoloških izkopavanj ob izgradnji avtocestnega križa v Sloveniji prišlo do številnih odkritij novih arheoloških najdišč iz različnih obdobij, kar velja tudi za Pohorsko Podravje. Že med arheološkimi izkopavanji so našo pozornost vzbudile razmeroma gosto razporejene naselbine iz pozne bronaste dobe, ki so spreminjale do tedaj znano podobo poselitve Pohorskega Podravja. Ob tem je bilo na tem območju v preteklosti raziskanih tudi več pomembnih arheoloških najdišč, ki so že po preliminarnih objavah kazala velik znanstveni potencial, a doslej niso bila primerno objavljena in ovrednotena.

V želji po popolnjenju te vrzeli v poznavanju preteklosti Pohorskega Podravja smo začrtali raziskovalni projekt, s katerim smo nameravali znanstveno obdelati in proučiti to obsežno arheološko gradivo ter s tem pridobiti nove podatke o procesih naseljevanja in naselbinskih oblikah na Dravskem polju v stoletjih ob izteku 2. tisočletja in v zgodnjem 1. tisočletju pr. n. št. To je bil čas, ko je t. i. kultura žarnih grobišč pozne bronaste dobe doživljala vzpone in padce in ko se je ob njenem zatonu porajala nova doba – zgodnja železna doba – in z njo halštatska kultura.

Opravljenе raziskave in predstavljene rezultate v pričujoči monografiji lahko razdelimo na tri tematske sklope. V prvem predstavljamo rezultate temeljitih analiz celotnega gradiva na novo raziskanih nižinskih naselbin, odkritih pri krajih Pobrežje, Orehova vas in Hotinja vas pri Mariboru. Drugi tematski sklop je posvečen nekropolam, in sicer v veliki meri doslej še neobjavljenim najdbam iz pozne bronaste in starejše železne dobe iz okolice Razvanja, Pobrežja in Rogoze pri Mariboru ter z Gračiča pod Brinjevo goro nad Zrečami. Te so za naselbinske najdbe komplementaren arheološki vir, pomemben za razumevanje

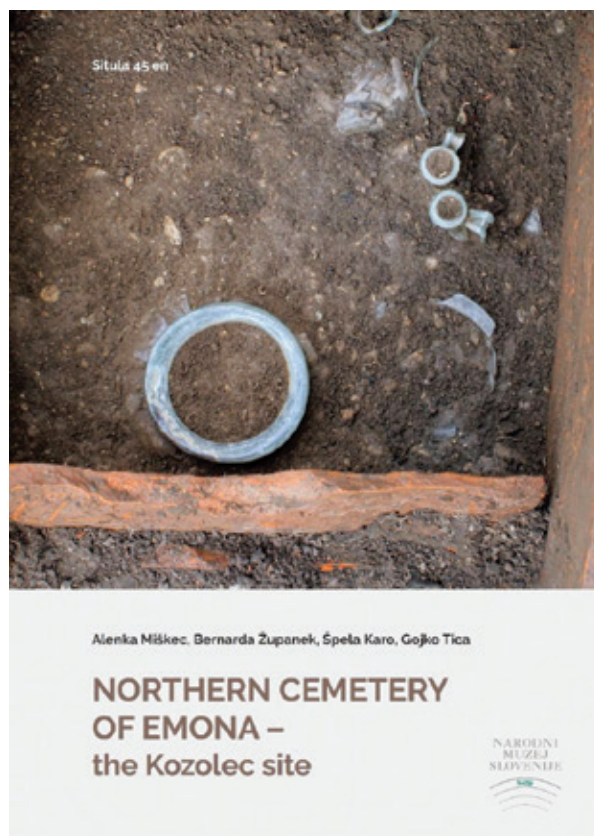
poselitvenih vzorcev v prostoru in času, ki je nepogrešljiv pri preučevanju družbene strukture in obredja. V tretjem sklopu raziskav so predstavljeni rezultati naravoslovnih analiz, predvsem arheometričnih raziskav kovinskih predmetov, analize živalskih kostnih ostankov in antropoloških analiz.

Severno emonsko grobišče – raziskave na najdišču Kozolec / Northern Cemetery of Emona – the Kozolec site

Situla 45. Ljubljana: Narodni muzej Slovenije, 2020.

Monografiji *Severno emonsko grobišče – raziskave na najdišču Kozolec* z angleško različico *Northern Cemetery of Emona – the Kozolec site* sta prvi sodobni interdisciplinarni objavi severnega emonskega grobišča, odkritega pod in ob današnji Slovenski cesti v Ljubljani. Gre za eno izmed treh velikih grobišč rimske kolonije Emone, ki so nastala ob glavnih mestnih vpadnicah; severno emonsko grobišče se je razprostiralo ob cesti proti Celeji in Petovioni. Sledovi Emone so sicer že stoletja predmet arheoloških raziskav, ki so bile še posebej intenzivne v času modernih urbanističnih in infrastrukturnih posegov v središču mesta. Čeprav so izkopavanja na različnih lokacijah severnega emonskega grobišča do zdaj prinesla podatke o več kot 3000 grobovih iz časa od 1. do 5. stoletja, sta zadnji monografski objavi stari že 50 let. Leta 1972 sta namreč izšli dve monografiji, ki ostajata temelj za proučevanje emonskih grobišč, predvsem severnega, to sta knjigi *Emonske nekropole* (odkrite v letih 1935–1960) avtorice Sonje Petru in *Severno emonsko grobišče* avtorice Ljudmile Plesničar - Gec. Knjigi, v katerih je kataloško objavljeno gradivo, ki ga hranita Narodni muzej Slovenije in Mestni muzej v Ljubljani, sta izšli v seriji *Katalogi in monografije*.

S pričujočima publikacijama nadaljujemo objave severnega emonskega grobišča, vendar s sodobnim medinstitucionalnim in interdisciplinarnim znanstvenim pristopom. Ta poleg natančnih in slikovno bogatih kataloških opisov grobov in grobiščnih struktur, izkopanih na lokaciji gradnje Parkirno-garažne hiše Kozolec (Bavarski dvor) v letih 2010, 2011 in 2013, prinaša podrobne znanstvene opredelitve odkritega gradiva. Pri tem je sodelovalo deset strokovnjakov različnih ved, od arheologije do fizične antropologije, arheozoologije in geologije. Rezultat je znanstvena monografija, izdana v seriji *Situla* v slovenskem in angleškem jeziku. Na ta način želimo zagotoviti dostopnost podatkov in raziskovalnih rezultatov ne le

domačim, ampak tudi tujim strokovnjakom, ki preučujejo življenje na prostoru nekdanjega Rimskega imperija.

Narodni muzej Slovenije – 200 let

Ljubljana, Narodni muzej Slovenije, 2021.

Leta 2021 smo v Narodnem muzeju Slovenije slovesno obeleževali dvestoletnico ustanovitve Kranjskega deželnega muzeja v Ljubljani, našega neposrednega predhodnika in hkrati temelja nacionalne muzejske mreže. Častitljive obletnice pa nismo izkoristili le za praznovanje, temveč tudi za izostren pogled v bogato, a v številnih pogledih še presenetljivo nepopolno raziskano zgodovino kulturnega in znanstvenega središča, ki je v slovenskem prostoru zapustilo neizbrisne sledi. O nastanku in postopnem razvoju naše najstarejše muzejske institucije je bilo v preteklosti že precej napisanega. Poleg ravnateljev Karla Dežmana in Josipa Mala so se muzejski sodelavci s to temo najdosledneje spoprijeli v »zlatem« Argu, izdanem ob 150. jubileju. Vendar nobena od dosedanjih objav ni presegla ravni zgoščenega, poljudnega prikaza, praviloma brez poglobljenega kritičnega aparata, ki bi dopuščal sledljivo preverbo virov.

Petdeset let po zadnjem velikopoteznejšem poskusu sintetičnega prikaza muzejske zgodovine smo sklenili, da poskusimo prizadevanja starejših rodov nadgraditi z novim, veliko podrobnejšim pregledom. K sodelovanju smo povabili 18 piscev, zbranih iz vseh štirih neposrednih naslednikov nekdanjega deželnega muzeja: Narodnega muzeja Slovenije, Prirodoslovnega muzeja Slovenije, Slovenskega etnografskega muzeja in Arhiva Republike Slovenije. Plod skupnih prizadevanj je znanstvena monografija na 454 straneh, ki temelji na izčrpnih raziskavah doslej večinoma še neznanega oziroma neobjavljenega gradiva iz muzejskega arhiva, Arhiva Republike Slovenije in nekaterih arhivskih ustanov onkraj današnjih državnih meja.

V skupno 19 prispevkih, razdeljenih na tri vsebinske sklope, smo najprej predstavili zapletene okoliščine nastajanja Kranjskega deželnega muzeja, njegovo zorenje in razvoj stalne razstave v prvem »dolgem stoletju« obstoja, od težavnih začetkov do zlate dobe v času Karla Dežmana. Opisali smo tudi gradnjo muzejske

palače in ozadja postopne cepitve nekdanje enotne »univerzalne« ustanove na ožje specializirane člene po razpadu Habsburške monarhije. Drugi sklop pojasnjuje, kako so se v tem procesu do konca druge svetovne vojne izoblikovali trije še vedno delujoči nacionalni muzeji in državni arhiv. Zadnji sklop povzema delovanje strokovnih organizacijskih enot Narodnega muzeja Slovenije od druge svetovne vojne do sedanjosti.

Z jubilejno monografijo smo želeli dostojno počastiti spomin na dolgo vrsto eminentnih, nemalokrat po krivici spregledanih muzejskih strokovnjakov in njihovih dosežke, ki so nam lahko v navdih pri premagovanju aktualnih izzivov. Zagotovo pa obsežna knjižna objava pomeni tudi pomemben zgodovinsko-pisni mejnik, saj prvič doslej razkriva celovito podobo izvirnega stebra slovenskega muzealstva. Tujim bralcem bo v kratkem dosegljiva še v angleški izdaji.

Oklepi iz Narodnega muzeja Slovenije: zaščitna oprema od visokega srednjega do zgodnjega novega veka

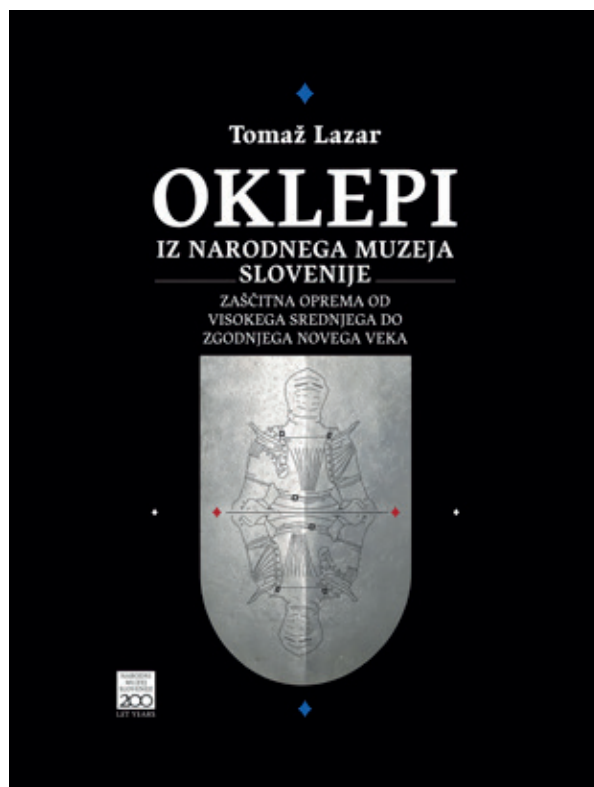
Ljubljana: Narodni muzej Slovenije, 2021.

Zbirka orožja in bojne opreme v Narodnem muzeju Slovenije šteje več kot 3500 predmetov in je najrepresntativnejša celota svoje vrste v domači muzejski mreži. Primerki zaščitne opreme v njenem fondu sestavljajo številčno majhno, toda zelo raznovrstno in zgodovinsko izpovedno skupino gradiva, ki za zdaj še ni bila deležna celovite in poglobljene obravnave. To vrzel smo skušali leta 2021 zapolniti z monografijo *Oklepi iz Narodnega muzeja Slovenije. Zaščitna oprema od visokega srednjega do zgodnjega novega veka*. Izšla je kot 16. zvezek serije *Viri. Gradivo za materialno kulturo Slovencev*, s katerim smo uvedli nov, večji format temeljne publikacije Oddelka za zgodovino in uporabno umetnost.

Priprava študije o srednjeveški in zgodnjenovoveški zaščitni opremi se je pokazala za vabljiv, a hkrati zahteven raziskovalni izziv. Oklep je namreč izrazito večplasten pričevalec materialne kulture. Po eni strani ga je treba obravnavati kot praktičen, funkcionalen del vojaške oborožitve, v evropskem prostoru splošno razširjen vse do prevlade ognjenega orožja. Toda po drugi strani ga lahko dojemamo tudi kot visokotehnološki izdelek vrhunskih obrtnih mojstrov, pomemben statusni simbol in celo modni dodatek družbene elite.

Tako kompleksnih vidikov ni mogoče zares celostno zaobjeti brez ustrezno domišljenega interdisciplinarnega pristopa. Zato smo si prizadevali, da monografska objava ne bi obstala zgolj pri klasični kataloški predstavitvi skupno 66 enot gradiva iz muzejskega fonda, temveč bi se približala širše uporabni sintezi aktualnega znanja o dolgo spregledani, a vendarle pomembni in povedni tematiki.

Uvodnim poglavjem o historiatu muzejske zbirke orožja in bojne opreme sledi vojaškozgodovinski oris slovenskega prostora od visokega srednjega veka do konca 17. stoletja. Naslednji sklop prikazuje evolucijo zaščitne opreme na Slovenskem v tem času skozi optiko pisnih virov in likovnih upodobitev. V

nadaljevanju je podrobneje predstavljen tehnološki in slogovni razvoj ščitov, varovalnih oblačil iz organskih materialov ter verižnega in ploščnega oklepa. Ta pregled poleg širokega nabora sodobne strokovne literature temelji na izvirnih eksperimentalnih študijah in rekonstrukcijah, opravljenih v zadnjih dveh desetletjih. Sklepni del monografije vsebuje katalog muzejskega gradiva, v štirih prispevkih pa so predstavljena še ključna spoznanja arheometalurških analiz izbranih primerkov verižnih in ploščnih oklepov.

Slovenski knjižni izdaji na 369 straneh se bo letos pridružil angleški prevod. Upamo, da bo v prihodnjih letih mogoče na podoben način predstaviti še preostalo vojaškozgodovinsko zapuščino iz fonda Narodnega muzeja Slovenije.

uredil Andrej Gaspari

»JEKLENI pozdravi iz zraka«: arheološka raziskava ostankov britanskega lovskega letala Supermarine Spitfire MJ116 ob Ižanski cesti v Ljubljani in zadnji polet narednika Petra J. Clarka v 73. skupini Kraljevih letalskih sil

Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete: Muzej in galerije mesta Ljubljane; Pivka: Park vojaške zgodovine Pivka, 2021.

Monografija »Jekleni pozdravi iz zraka« je nastala kot rezultat uspešnega arheološkega izkopavanja ostankov ikoničnega britanskega lovskega letala Spitfire F Mk IX MJ116 iz 73. skupine Kraljevih letalskih sil (Royal Air Force), ki je bilo sestreljeno med napadom na ljubljansko letališče 18. septembra 1944. Po večletnih temeljitih pripravah je Arheološki konzorcij za Ljubljano avgusta in oktobra 2019 izkopal ostanke letala, ki so ostali globoko v barjanskih tleh. Čeprav je samo med drugo svetovno vojno na Slovenskem strmoglavilo več kot 260 letal, je šlo pri strokovno in logistično izjemno zahtevnem izkopavanju letala ob Ižanski cesti leta 2019 za prvo tovrstno raziskavo pri nas. Najdeni deli letala so bili zaradi barjanske zemlje odlično ohranjeni ter takoj po izkopu arheološko obdelani in konservirani. Najpomembnejši deli letala, motor rolls-royce merlin, deli pilotske kabine in drugi deli, so bili postavljeni na ogled v Parku vojaške zgodovine v Pivki in so vzbudili izredno zanimanje javnosti.

Monografija o letalu spitfire s serijsko oznako MJ116 v celoti zajame vsa spoznanja in ugotovitve, do katerih so se dokopali strokovnjaki različnih disciplin med terensko preiskavo in poznejšo obdelavo odkritih delov, pa tudi ugotovitve na podlagi arhivskih in drugih zgodovinskih virov, ustnih pričevanj ter že zbrane ga muzejskega gradiva. Podane so širše zgodovinske okoliščine dogodka in zgodovina MJ116, dogajanje na dan padca in usoda angleškega pilota Petra J. Clarka (1923–2015). Predstavljeni so potek arheoloških izkopavanj in najdeni deli letala, analize materialov ter postopek njihove konservacije. Tehnične analize odkritih letalskih delov ter tehnološke analize materialov so pomemben prispevek k poznavanju tehnologije medvojne dobe. Dodatno vrednost monografiji daje poglavje o razvoju in tehničnih značilnostih letal spitfire različice IX ter slavnega motorja rolls-royce merlin in propelerja rotol, ki je prav tako

nastalo zaradi potreb znanosti, saj brez poglobljenega tehničnega znanja o letalu ne bi bila mogoča ne arheološka obdelava najdenih delov ne rekonstrukcija dogajanja v zraku med zadetkom s strani nemške protiletalske obrambe Belgijske vojašnice na Taboru in padcem lovca v bližini nadzorne postaje št. 57 v obroču okoli okupirane Ljubljane.

Knjiga, pri kateri s prispevki sodeluje 11 strokovnjakov in dve strokovnjakinji s področij arheologije, zgodovine, muzeologije, konservatorstva in preiskav materialov, ima 352 strani, 587 ilustracij, od tega 4 barvne profile spitfirejev in več deset tehničnih risb posameznih sklopov in sistemov tega Supermarinovega letala ter njegovega slavnega motorja rolls-royce merlin. Knjigo bogati vrsta medvojnih fotografij in dokumentov iz arhivov Imperial War Museum, RAF Museum, Air Historical Branch RAF, National Archives, Muzeja novejšje zgodovine Slovenije ter Združenja

za dediščino Južnoafriškega vojnega letalstva. Uporabljene posnetke so med drugim prispevali fotografi mednarodnega ugleda John Dibbs, Danijel Frka in David Stoddart. Publikacija vključuje tudi obširen katalog odkritih delov letala, ki je vsebinsko povezan z osrednjim delom monografije. Posebno vrednost knjigi daje spremna beseda Stuarta Clarka, nečaka zadnjega pilota MJ116, Petra J. Clarka. Knjigo je oblikoval Tomaž Perme.

Zaradi celovitega in večpodročnega znanstvenega pristopa je monografija »Jekleni pozdrav iz zraka« zanimiva za širok krog bralcev, ne samo za arheologe in zgodovinarje, pač pa za vse, ki jih zanimata druga svetovna vojna na Slovenskem in letalstvo.

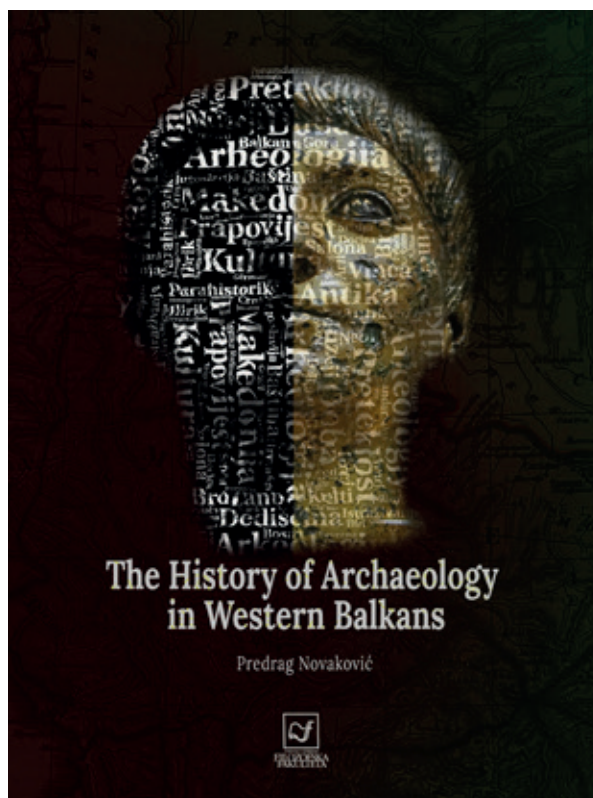
The History of Archaeology in the Western Balkans

E-knjiga. - Ljubljana: Faculty of Arts [etc.], 2021.

Monografija v obsegu 503 strani s 236 grafičnimi prilogami ter več kot 2000 indeksnimi osebnimi in geografskimi gesli je izšla v seriji Pontes Academici pri Znanstveni založbi Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Pričujoča študija revidira in močno dopolnjuje študijo *Historija arheologije u novim zemljama jugoistočne Evrope*, ki je izšla v Sarajevu leta 2014. Ker avtor izhaja iz ugotovitve, da arheologija v veliki meri ostaja nacionalna veda, so poglavja urejena po posameznih državah, ki so nastale iz nekdanje Jugoslavije, monografijo pa zaključuje poglavje o »jugoslovanski« arheologiji.

Glavni raziskovalni fokus dela, ki je nastajalo dobrih deset let, je preučevanje družbenih, kulturnih in disciplinarnih pogojev ustvarjanja arheološkega znanja v preteklosti in danes. V razvoju arheologije je avtor še posebej poudaril njeno infrastrukturno plat, predvsem rast njene institucionaliziranosti, ki v veliki meri ustreza glavnim družbenim spremembam v zadnjih dveh stoletjih.

V monografiji so predstavljene velike razvojne in kulturne razlike med preučevanimi državami. Medtem ko lahko najstarejšim antikvarskim dejavnostim na Hrvaškem in v Sloveniji, ki so sledile italijanskim vzorom, sledimo že od 15. stoletja dalje, se je arheologija v deželah, ki so bile v turškem cesarstvu, pričela razvijati veliko pozneje, šele od sredine 19. stoletja, v Črni gori, Makedoniji in na Kosovu pa v polnem pomenu besede šele po drugi svetovni vojni. Poseben primer je Bosna in Hercegovina, kjer je bila arheologija zamišljena kot kolonialni projekt evropeizacije, ki ga je sprožila nova avstrijska oblast po priključitvi te dežele Avstro-Ogrski. V monarhijo so tako vstopile zelo raznolike tradicije, skromno institucionalizirane, personalno zelo šibke in brez prave podpore države, kar so bili glavni razlogi za dokaj upočasnen razvoj »jugoslovanskih« arheologij vse do druge svetovne vojne.

Povsem drugače je bilo v obdobju po drugi svetovni vojni, kjer je bilo samo v prvih dveh desetletjih po vsej Jugoslaviji ustanovljenih skoraj sto novih ustanov, ki so neposredno in posredno delovale na arheološkem področju. Takšna infrastrukturna rast se je odražala tudi v veliko večjem številu arheologov, številnih publikacijah in veliko bolj razviti službi za varstvo arheološke dediščine. Prvi dve desetletji sta ključno obdobje v modernizaciji arheologije v vseh nekdanjih jugoslovanskih republikah ter za njeno vključitev v mednarodne znanstvene in strokovne tokove. Proces modernizacije so v prvih dveh desetletjih precej učinkovito koordinirala različna telesa Arheološkega društva Jugoslavije, kasneje pa so to vlogo prevzele republiške organizacije in ustanove. Oboje je ustvarilo trdne strokovne tradicije in

ustanove, ki so uspešno nadaljevale delo tudi po koncu jugoslovanske države.

Opozoriti je treba na pomen slikovnega gradiva, predstavljenega v monografiji, ki na svoj način pripoveduje o zgodovini naše vede, pomembnih ustanovah in arheologih ter arheologinjah. Kar nekaj jih je prvič predstavljenih širši strokovni javnosti. Monografija je napisana v angleškem jeziku tudi z namenom širši svetovni javnosti celovito predstaviti kulturno in družbeno zgodovino arheološke vede na Zahodnem Balkanu, o čemer je bilo do sedaj zelo malo napisanega.

Significado astronómico de los grupos E en la arquitectura maya: Una reevaluación.

E-knjiga. - Ljubljana: Založba ZRC, 2021.

Knjiga, katere naslov v prevodu je »Astronomski pomen skupin E v arhitekturi Majev: ponovno ovrednotenje«, predstavlja rezultate arheoastronomske raziskave stavbnih kompleksov z značilno konfiguracijo, imenovanih po Skupini E na arheološkem najdišču Uaxactún v Gvatemali. Vsaka taka stavbna skupina ima piramido na zahodni strani trga in podolgovato ploščad na vzhodni strani, na ploščadi pa je običajno še centralni tempelj ali v nekaterih primerih dva lateralna templja. V dvajsetih letih prejšnjega stoletja, ko so bila opravljena prva arheološka izkopavanja v Uaxactúnu, sta Frans Blom in Oliver Ricketson arhitektonski kompleks, označen kot Skupina E, interpretirala kot astronomski observatorij, namenjen posebej za opazovanje ekvinokcijskih in solsticijskih Sončevih vzhodov. V naslednjih desetletjih je bilo najdenih veliko stavbnih skupin z enako razporeditvijo, obenem pa se je razširilo mnenje, da so imeli ti kompleksi, čeprav v prvi vrsti namenjeni obredom, posebno pomembno vlogo v astronomskih opazovanjih, da so namreč za opazovalca na zahodni piramidi smeri proti centralnemu templju na vzhodni platformi in proti ekstremom te ploščadi označevali Sončeve vzhode na pomembne datume ali celo položaje planetov in zvezd. Po drugi strani pa so jih nekateri raziskovalci interpretirali kot zgolj alegorične ali komemorativne aluzije na nebesne cikle brez kakršnekoli opazovalne rabe.

Ker so te razlage v veliki meri temeljile na netočnih podatkih o poravnava, je avtor izvedel terenske meritve na 71 kompleksih tega tipa v osrednjem nižavju polotoka Yucatan, kjer so najbolj razširjeni, za komparativne namene pa izmeril tudi orientacije 79 stavb drugačnih tipov na istem območju. Kvantitativne analize podatkov o poravnava in značilnosti arheoloških kontekstov so pokazale, da so bile skupine E astronomsko funkcionalne, a da so prejšnje hipoteze povečini nesprejemljive. V nasprotju z

razširjenim mnenjem se je izkazalo, da linije, ki v vsaki skupini tega tipa zahodno piramido povezujejo z ekstremi vzhodne platforme, niso bile niti pomembne niti astronomsko motivirane; usmeritve teh kompleksov, nakazane z njihovimi centralnimi osmi simetrije, katerih pomen je bil poudarjen s pokopi in obrednimi depoji, pa spadajo v skupine astronomsko pomenljivih orientacij, ki so najpogostejše materializirane v pomembnih stavbah drugačnih tipov in razširjene ne le v centralnem nižavju, temveč tudi na širšem območju kulture Majev. Že prejšnje raziskave so pokazale, da se te orientacije v veliki večini nanašajo na Sončeve položaje na horizontu na določene datume in da so omogočale uporabo opazovalnih kalendarjev, ki so olajševali načrtovanje poljedelskih dejavnosti in z njimi povezanih obredov v letnem ciklu. Glede na sovpadanje razporeditve astronomskih

korelatov orientacij skupin E in drugih stavbnih tipov je bilo mogoče zaključiti, da preučevani kompleksi niso imeli nobene specifične ali posebno izstopajoče vloge v astronomskih opazovanjih.

Pomembno dejstvo je, da so skupine E najzgodnejša standardizirana oblika monumentalne arhitekture Majev, njihova prisotnost v praktično vseh zgodnjih mestih pa priča o njihovem družbenopolitičnem pomenu. Z navajanjem ustreznih dejstev avtor dokazuje, da so bile astronomske usmeritve, prvotno vgrajene v komplekse tega tipa, kasneje prenesene na stavbe drugih tipov, zato nam prav praktični in simbolični pomen teh smeri omogoča razumevanje pomembnih vidikov arhitekture in urbanizma Majev nasploh.

Seznam kulturnovarstvenih soglasij – dovoljenj za arheološke raziskave oz. odstranitvev arheoloških ostalin, izdanih v letu 2020

Brigita Petek, Ministrstvo za kulturo

Kraj raziskave	Enota dediščine	EŠD	Vrsta raziskave	Odgovorni izvajalec	Koda raziskave
1. Ajdovščina	Ajdovščina - Arheološko najdišče Castra	3	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0461
2. Ankaran	Ankaran - Arheološko najdišče Sv. Katarina	29698	arheološki testni izkop	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0026
3. Ankaran	Ankaran - Arheološko najdišče Sv. Katarina	29698	arheološki testni izkop	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0093
4. Ankaran	Ankaran - Hotel Adria Convent	15677	arheološki testni izkop	Skupina Stik	21-0114
5. Ankaran	Ankaran - Arheološko najdišče Internistična bolnišnica	1331	arheološki testni izkop	AVGUSTA d.o.o.	21-0163
6. Ankaran	Ankaran - Arheološko najdišče Sv. Katarina	29698	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0209
7. Ankaran	Ankaran - Arheološko najdišče Zaliv sv. Jerneja	1303	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0273
8. Begunje na Gorenjskem	Begunje na Gorenjskem - Grad Kamen	207	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0566
9. Bela Cerkev	Vinji Vrh pri Beli Cerkvi - Arheološko najdišče Strmec	10872	arheološki testni izkop, arheološke raziskave ob gradnji	ARHAT, arheološke raziskave, Aleš Tiran s.p.	21-0080
10. Beltinci	Beltinci - Grad	6790	arheološki strukturni pregled, stavbna analiza in čiščenje površin, arheološko dokumentiranje uničenja	Skupina Stik	21-0286
11. Beltinci	Beltinci - Arheološko območje Gmajna	30487	arheološke raziskave ob gradnji, arheološko izkopavanje	Skupina Stik	21-0350
12. Bertoki	Bertoki - Arheološko najdišče Sermin	1302	arheološki testni izkop	Univerza na Primorskem	21-0479
13. Bevke	Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje	9368	arheološke raziskave ob gradnji	Matevž Lavrinc s.p.	21-0267
14. Bevke	Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje	9368	arheološki testni izkop	AVGUSTA d.o.o.	21-0360
15. Bevke	Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje	9368	arheološki testni izkop	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0497
16. Bič	Zagorica pri Velikem Gabru - Arheološko najdišče Zagorica-Bič	15513	arheološki testni izkop	Luxor, Arheološke raziskave, Luka Rozman s.p.	21-0509
17. Blatna Brezovica	Blatna Brezovica - Kolišča v Blatni Brezovici	21	arheološki testni izkop	PJP d.o.o.	21-0669
18. Bled	Bled - Arheološko najdišče Blejsko jezero	13074	arheološki (podvodni) pregled, arheološki testni izkop	Zavod za Podvodno Arheologijo	21-0180
19. Bled	Bled - Blejski otok	5287	arheološke raziskave ob gradnji	ZVKDS CPA	21-0244

Kraj raziskave	Enota dediščine	EŠD	Vrsta raziskave	Odgovorni izvajalec	Koda raziskave
20. Bled	Bled - Arheološko najdišče Žale	13077	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0614
21. Bled	Bled - Arheološko najdišče Blejsko jezero	13074	arheološke raziskave ob gradnji	ArheoAlpe, zavod za kulturo, izobraževanje in turizem Bohinj	21-0600
22. Bled	Bled - Arheološko najdišče Blejsko jezero	13074	arheološke raziskave ob gradnji	ArheoAlpe, zavod za kulturo, izobraževanje in turizem Bohinj	21-0657
23. Bočka	Metlika - Arheološko območje Bočka I	27834	arheološke raziskave ob gradnji	ARHAT, arheološke raziskave, Aleš Tiran s.p.	21-0492
24. Bodrež	/	/	arheološki testni izkop, arheološko dokumentiranje uničenja	ZVKDS CPA	21-0463
25. Bohinjska Češnjica	Bohinjska Češnjica - Arheološko najdišče Dunaj in Trebež	28527	arheološke raziskave ob gradnji	A & K, d.o.o.	21-0453
26. Borovnica	Ljubljana - Kulturna krajina Ljubljansko barje	11819	arheološki testni izkop	Tica Sistem d.o.o.	21-0486
27. Bovec	Bovec - Arheološko najdišče v Bislih	16221	arheološke raziskave ob gradnji	Tolminski muzej	21-0363
28. Brdinje	Kotlje - Rimska cesta Celeia-Virunum	7627	arheološke raziskave ob gradnji	Arhos d.o.o.	21-0295
29. Brest	Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje	9368	arheološki testni izkop	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0010
30. Brest	Ljubljana - Kulturna krajina Ljubljansko barje	11819	arheološki testni izkop	Draksler Matej s.p.	21-0184
31. Brestanica	Brestanica - Arheološko najdišče Brestanica-Gunte	16573	arheološke raziskave ob gradnji	PJP d.o.o.	21-0362
32. Brestanica	Stolovnik - Arheološko najdišče Gorica	29641	arheološki testni izkop	Arhos d.o.o.	21-0396
33. Brestanica	Brestanica - Grad Rajhenburg	46	arheološki podpovršinski pregled, arheološki testni izkop	Arhos d.o.o.	21-0442
34. Brezje pri Dobrovi	Brezje pri Dobrovi - Arheološko območje Polšno Brdo	29593	arheološki testni izkop	Primož Stergar s.p.	21-0409
35. Brezje pri Trebelnem	Brezje pri Trebelnem - Arheološko najdišče Šumeje-Log	9563	arheološki testni izkop	ARHAT, arheološke raziskave, Aleš Tiran s.p.	21-0122
36. Brezovica	Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje	9368	arheološki testni izkop	Arheološka raziskovanja, Šimen Sterle s.p.	21-0131
37. Brezovica	Brezovica pri Ljubljani - Rimska cesta	11403	arheološki testni izkop	Skupina Stik	21-0205
38. Brezovica	Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje	9368	arheološki testni izkop	AVGUSTA d.o.o.	21-0588
39. Brezovica	Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje	9368	arheološki testni izkop	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0598
40. Brezovska Gora	Brezovska Gora - Arheološko območje	16503	arheološko dokumentiranje uničenja	ArheoVed, Pavla Peterle Udovič s.p.	21-0605
41. Brežice	Brežice - Arheološko najdišče Mestno jedro-Sejmišče	10777	arheološki testni izkop, arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0046
42. Brežice	Brežice - Arheološko najdišče Mestno jedro-Sejmišče	10777	arheološke raziskave ob gradnji	Arhos d.o.o.	21-0159

Kraj raziskave	Enota dediščine	EŠD	Vrsta raziskave	Odgovorni izvajalec	Koda raziskave
43. Brežice	Brežice - Mestno jedro	7132	arheološke raziskave ob gradnji	Arhos d.o.o.	21-0187
44. Brežice	Brežice - Mestno obzidje na Ulici stare pravde	30066	arheološke raziskave ob gradnji	Arhos d.o.o.	21-0355
45. Brežice	Brežice - Zahodno mestno obzidje s podzemnimi prostori	30028	arheološki testni izkop, arheološke raziskave ob gradnji	Arhos d.o.o.	21-0366
46. Brežice	Brežice - Arheološko najdišče Mestno jedro-Sejmišče	10777	arheološke raziskave ob gradnji	Arhej d.o.o.	21-0494
47. Brežice	Brežice - Arheološko najdišče Mestno jedro-Sejmišče	10777	arheološki testni izkop, arheološke raziskave ob gradnji	Arhos d.o.o.	21-0658
48. Britof	Britof - Rimsko grobišče pri cerkvi sv. Tomaža	5554	arheološke raziskave ob gradnji	DRAŠKO JOSIPOVIČ - ARHEOLOŠKE RAZISKAVE IN PUBLICIRANJE	21-0237
49. Buč	Šmartno v Tuhinju - Antična naselbina	11350	arheološki testni izkop	Skupina Stik	21-0623
50. Bukovica	Bukovica pri Gorici - Arheološko najdišče Britof	4746	arheološki testni izkop	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0170
51. Celje	Celje - Arheološko najdišče Celje	56	arheološke raziskave ob gradnji, arheološko izkopavanje	Pokrajinski muzej Celje	21-0039
52. Celje	Celje - Arheološko najdišče Celje	56	arheološke raziskave ob gradnji	Matevž Lavrinc s.p.	21-0001
53. Celje	Celje - Arheološko najdišče Celje	56	arheološko izkopavanje	Primož Stergar s.p.	21-0036
54. Celje	Celje - Arheološko najdišče Celje	56	arheološke raziskave ob gradnji	Pokrajinski muzej Celje	21-0042
55. Celje	Celje - Arheološko najdišče Celje	56	arheološke raziskave ob gradnji	Primož Stergar s.p.	21-0043
56. Celje	Celje - Arheološko najdišče Celje	56	arheološke raziskave ob gradnji, arheološko izkopavanje	Arhej d.o.o.	21-0100
57. Celje	Celje - Arheološko najdišče Celje	56	arheološki testni izkop	Pokrajinski muzej Celje	21-0086
58. Celje	Celje - Arheološko najdišče Celje	56	arheološke raziskave ob gradnji	Pokrajinski muzej Celje	21-0129
59. Celje	Celje - Arheološko najdišče Celje	56	arheološke raziskave ob gradnji	Primož Stergar s.p.	21-0132
60. Celje	Celje - Arheološko najdišče Celje	56	arheološke raziskave ob gradnji	Pokrajinski muzej Celje	21-0402
61. Celje	Celje - Arheološko najdišče Celje	56	arheološki testni izkop	Pokrajinski muzej Celje	21-0186
62. Celje	Celje - Arheološko najdišče Celje	56	arheološke raziskave ob gradnji	Pokrajinski muzej Celje	21-0242
63. Celje	Celje - Arheološko najdišče Celje	56	geofizikalni pregled	Pokrajinski muzej Celje	21-0301
64. Celje	Celje - Arheološko najdišče Celje	56	arheološke raziskave ob gradnji	Pokrajinski muzej Celje	21-0284
65. Celje	Celje - Arheološko najdišče Celje	56	arheološke raziskave ob gradnji	Pokrajinski muzej Celje	21-0328
66. Celje	Celje - Arheološko najdišče Celje	56	arheološke raziskave ob gradnji	Pokrajinski muzej Celje	21-0379

Kraj raziskave	Enota dediščine	EŠD	Vrsta raziskave	Odgovorni izvajalec	Koda raziskave
67. Celje	Celje - Arheološko najdišče Celje	56	arheološke raziskave ob gradnji, arheološko izkopavanje	Pokrajinski muzej Celje	21-0411
68. Celje	Celje - Arheološko najdišče Celje	56	arheološke raziskave ob gradnji	Pokrajinski muzej Celje	21-0412
69. Celje	Celje - Arheološko najdišče Celje	56	arheološke raziskave ob gradnji	Pokrajinski muzej Celje	21-0415
70. Celje	Celje - Arheološko najdišče Celje	56	arheološke raziskave ob gradnji	Pokrajinski muzej Celje	21-0413
71. Celje	Celje - Arheološko najdišče Celje	56	arheološke raziskave ob gradnji	Matevž Lavrinc s.p.	21-0457
72. Celje	Celje - Arheološko najdišče Celje	56	arheološke raziskave ob gradnji	ZVKDS CPA	21-0468
73. Celje	Celje - Arheološko najdišče Celje	56	arheološke raziskave ob gradnji	Matevž Lavrinc s.p.	21-0476
74. Celje	Celje - Arheološko najdišče Celje	56	arheološke raziskave ob gradnji	Pokrajinski muzej Celje	21-0473
75. Celje	Celje - Arheološko najdišče Celje	56	arheološke raziskave ob gradnji	Pokrajinski muzej Celje	21-0618
76. Celje	Celje - Arheološko najdišče Celje	56	arheološke raziskave ob gradnji	Pokrajinski muzej Celje	21-0660
77. Celje	Celje - Arheološko najdišče Celje	56	arheološko dokumentiranje uničenja, arheološke raziskave ob gradnji	PJP d.o.o.	21-0336
78. Cerklje ob Krki	Cerklje ob Krki - Arheološko najdišče	10562	arheološke raziskave ob gradnji	PJP d.o.o.	21-0070
79. Cerklje ob Krki	Cerklje ob Krki - Arheološko najdišče	10562	arheološki testni izkop, arheološke raziskave ob gradnji	Arhos d.o.o.	21-0076
80. Cerklje ob Krki	Cerklje ob Krki - Arheološko najdišče	10562	arheološko dokumentiranje uničenja, arheološke raziskave ob gradnji	Arhos d.o.o.	21-0106
81. Cerklje ob Krki	Cerklje ob Krki - Arheološko najdišče	10562	arheološke raziskave ob gradnji	ZVKDS CPA	21-0101
82. Cerknica	Cerknica - Arheološko najdišče Cerknica	65	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0074
83. Cerknica	Cerknica - Arheološko najdišče Svinja gorica	10911	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0384
84. Col	Col - Arheološko najdišče Col in Šance	4954	arheološki testni izkop, arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0098
85. Col	Col - Arheološko najdišče Col in Šance	4954	arheološko izkopavanje	AVGUSTA d.o.o.	21-0239
86. Cundrovec	Cundrovec - Arheološko najdišče	10563	arheološki testni izkop	Arhos d.o.o.	21-0608
87. Čadrg	Čadrg - Arheološko najdišče Laze	30009	arheološki testni izkop	Tolminski muzej	21-0314
88. Čatež ob Savi	Velike Malence - Arheološko najdišče Šentvid-Malence	9325	arheološke raziskave ob gradnji	Arhos d.o.o.	21-0434
89. Čeplje	Čeplje pri Predgradu - Arheološko najdišče	11976	arheološki testni izkop	Matevž Lavrinc s.p.	21-0556
90. Črenšovci	Črenšovci - Arheološko območje Hite	30032	arheološke raziskave ob gradnji	Skupina Stik	21-0517

Kraj raziskave	Enota dediščine	EŠD	Vrsta raziskave	Odgovorni izvajalec	Koda raziskave
91. Črenšovci	Črenšovci - Arheološko območje Kamenščice	29941	arheološko izkopavanje	Pomurski muzej Murska Sobota	21-0539
92. Črna vas	Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje	9368	arheološki testni izkop	Arheološka raziskovanja, Šimen Sterle s.p.	21-0084
93. Črna vas	Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje	9368	arheološki testni izkop	Arhej d.o.o.	21-0190
94. Črna vas	Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje	9368	arheološki testni izkop	Matevž Lavrinc s.p.	21-0257
95. Črna vas	Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje	9368	arheološki testni izkop	Arheološka raziskovanja, Šimen Sterle s.p.	21-0272
96. Črna vas	Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje	9368	arheološke raziskave ob gradnji	Muzej in galerije mesta Ljubljane (Konzorcij ARKLJ)	21-0391
97. Črna vas	Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje	9368	arheološki testni izkop	Matevž Lavrinc s.p.	21-0475
98. Črna vas	Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje	9368	arheološke raziskave ob gradnji	Skupina Stik	21-0530
99. Črneče	Črneče - Vas	7380	arheološke raziskave ob gradnji	Koroški pokrajinski muzej	21-0215
100. Črnomelj	Črnomelj - Mestno jedro	87	arheološke raziskave ob gradnji	Skupina Stik	21-0139
101. Črnomelj	Črnomelj - Arheološko najdišče Svibniki	27679	arheološki testni izkop	ARHAT, arheološke raziskave, Aleš Tiran s.p.	21-0193
102. Črnomelj	Črnomelj - Arheološko najdišče Loka-Okljuk	9839	arheološki testni izkop, arheološke raziskave ob gradnji	Filipidis d.o.o.	21-0308
103. Črnomelj	Črnomelj - Arheološko najdišče Loka-Okljuk	9839	arheološke raziskave ob gradnji, arheološko izkopavanje	Skupina Stik	21-0408
104. Črnomelj	Črnomelj - Arheološko najdišče Sadež	9840	arheološke raziskave ob gradnji	ARHAT, arheološke raziskave, Aleš Tiran s.p.	21-0438
105. Črnomelj	Črnomelj - Mestno jedro	87	arheološke raziskave ob gradnji	Arhos d.o.o.	21-0508
106. Črnomelj	Črnomelj - Arheološko najdišče Sadež	9840	arheološke raziskave ob gradnji	Arhos d.o.o.	21-0572
107. Dobova	Dobova - Arheološko območje	9804	arheološki testni izkop	Arhos d.o.o.	21-0113
108. Dobova	Dobova - Arheološko območje	9804	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0256
109. Dobova	Dobova - Arheološko območje	9804	arheološke raziskave ob gradnji	PJP d.o.o.	21-0404
110. Dobova	Dobova - Arheološko območje	9804	arheološki testni izkop	Arhej d.o.o.	21-0576
111. Dobrova	Dobrova pri Ljubljani - Arheološko najdišče Dobrova	22671	arheološke raziskave ob gradnji	Arhos d.o.o.	21-0134
112. Dol pri Hrastovljah	Dol pri Hrastovljah - Arheološko najdišče sv. Marko	1361	arheološki testni izkop	ZVKDS CPA	21-0166
113. Dolenja Nemška vas	Dolenja Nemška vas - Arheološko območje Grumblice	3402	arheološki testni izkop	ARHAT, arheološke raziskave, Aleš Tiran s.p.	21-0016
114. Dolenja Nemška vas	Dolenja Nemška vas - Arheološko območje Grumblice	3402	arheološki testni izkop	ARHAT, arheološke raziskave, Aleš Tiran s.p.	21-0063

Kraj raziskave	Enota dediščine	EŠD	Vrsta raziskave	Odgovorni izvajalec	Koda raziskave
115. Dolenja Nemška vas	Dolenja Nemška vas - Arheološko območje Grumblice	3402	arheološke raziskave ob gradnji	ARHAT, arheološke raziskave, Aleš Tiran s.p.	21-0417
116. Dolenja Pirošica, Gornja Pirošica, Brvi, ...	Bušča vas - Cerkev Žalostne Matere božje	2400	arheološke raziskave ob gradnji	ZVKDS CPA	21-0319
117. Dolenja vas	Cerknica - Kulturna krajina Cerkniškega jezera	16286	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0386
118. Dolenja vas pri Črnomlju	Črnomelj - Arheološko najdišče Sadež	9840	arheološke raziskave ob gradnji	ZVKDS CPA	21-0321
119. Dolenja vas, Cerknica	Cerknica - Arheološko najdišče Svinja gorica	10911	arheološko izkopavanje	AVGUSTA d.o.o.	21-0120
120. Dolenje Otave	Dolenje Otave - Arheološko območje Staro Kladje in Ajdno ustje	10926	arheološki testni izkop	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0491
121. Dolina pri Lendavi	Dolina pri Lendavi - Arheološko najdišče Kovačevi	1107	arheološke raziskave ob gradnji	Matevž Lavrinc s.p.	21-0590
122. Dragatuš	Pusti Gradec - Arheološko najdišče Draga	16271	arheološki testni izkop	ARHAT, arheološke raziskave, Aleš Tiran s.p.	21-0603
123. Dravograd	Dravograd - Grajske razvaline	7387	arheološke raziskave ob gradnji	Koroški pokrajinski muzej	21-0602
124. Drenovec pri Leskovcu	Drenovec pri Leskovcu - Rimskodobno grobišče	16509	arheološke raziskave ob gradnji	ARHAT, arheološke raziskave, Aleš Tiran s.p.	21-0400
125. Drnovo	Drnovo - Arheološko najdišče Neviodunum	128	arheološko dokumentiranje uničenja, arheološke raziskave ob gradnji	Arhos d.o.o.	21-0081
126. Drnovo	Drnovo - Arheološko najdišče Neviodunum	128	arheološko dokumentiranje uničenja, arheološko izkopavanje	PJP d.o.o.	21-0127
127. Drnovo	Drnovo - Arheološko najdišče Neviodunum	128	geofizikalni pregled, arheološki testni izkop	ZVKDS CPA	21-0112
128. Drnovo	Drnovo - Arheološko najdišče Neviodunum	128	arheološke raziskave ob gradnji	PJP d.o.o.	21-0224
129. Drnovo	Drnovo - Arheološko najdišče Neviodunum	128	arheološki testni izkop	PJP d.o.o.	21-0246
130. Drnovo	Drnovo - Arheološko najdišče Neviodunum	128	arheološke raziskave ob gradnji, arheološko izkopavanje	PJP d.o.o.	21-0522
131. Družinska vas	Družinska vas - Arheološko najdišče Požarnice	15535	arheološke raziskave ob gradnji	ZVKDS CPA	21-0620
132. Duplje	Duplje - Arheološko območje Dolenja vas	29528	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0480
133. Dutovlje	Dutovlje - Vas	15960	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0325
134. Dvor	Stanežiče - Rimskodobno grobišče	28644	arheološki testni izkop	Luxor, Arheološke raziskave, Luka Rozman s.p.	21-0527
135. Dvor pri Polhovem Gradcu	Dvor pri Polhovem Gradcu - Vaško jedro	17220	arheološki testni izkop	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0586
136. Dvor, Vinkov vrh	Dvor pri Žužemberku - Arheološko najdišče Vinkov vrh	8625	arheološki testni izkop, arheološke raziskave ob gradnji	ARHAT, arheološke raziskave, Aleš Tiran s.p.	21-0034

Kraj raziskave	Enota dediščine	EŠD	Vrsta raziskave	Odgovorni izvajalec	Koda raziskave
137. Fram	Fram - Del rimskega vodovoda med Framom in Ptujem	8975	arheološke raziskave ob gradnji	PJP d.o.o.	21-0121
138. Fram	Fram - Del rimskega vodovoda med Framom in Ptujem	8975	arheološki testni izkop, arheološko izkopavanje	PJP d.o.o.	21-0261
139. Gažon	Gažon - Arheološko najdišče Hrib nad Gažonom	1401	arheološki testni izkop	PJP d.o.o.	21-0656
140. Gladomes	Gladomes - Villa rustica	6882	arheološko izkopavanje	PJP d.o.o.	21-0083
141. Gladomes	Gladomes - Villa rustica	6882	arheološke raziskave ob gradnji	Skupina Stik	21-0277
142. Gojače	Gojače - Prazgodovinska naselbina Redeži	27974	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0175
143. Gorenja vas	Gorenja vas pri Leskovcu - Rimskodobno grobišče	16513	arheološke raziskave ob gradnji	Arhos d.o.o.	21-0097
144. Gorenja vas pri Mokronogu	Gorenja vas pri Mokronogu - Arheološko najdišče Žempoh nad Ostrožnikom	26514	arheološke raziskave ob gradnji	Arhej d.o.o.	21-0469
145. Gorenje Blato	Gumnišče - Kulturna krajina Rogoče	24390	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0072
146. Gorenje Kamence	Gorenje Kamence - Arheološko območje Zajšče	9510	arheološke raziskave ob gradnji	Primož Stergar s.p.	21-0651
147. Gorenje Skopice	Drnovo - Rimska cesta Neviodunum-Siscia	11069	arheološki testni izkop	Arhos d.o.o.	21-0502
148. Gorenje Vrhpolje	Gorenje Vrhpolje - Arheološko najdišče V vasi	29969	arheološki testni izkop	Arhos d.o.o.	21-0533
149. Gornji Mokronog	Gornji Mokronog - Arheološko najdišče Grad	9147	arheološki testni izkop	ZVKDS CPA	21-0299
150. Gorica	Gorica pri Sinjem Vrh - Arheološko najdišče Zavrtača	28969	arheološke raziskave ob gradnji	ARHAT, arheološke raziskave, Aleš Tiran s.p.	21-0436
151. Gorica	Gorica pri Sinjem Vrh - Arheološko najdišče Zavrtača	28969	arheološke raziskave ob gradnji	ZVKDS CPA	21-0554
152. Gornja Košana	Gornja Košana - Arheološko najdišče Gradišče	4783	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0528
153. Gornje Pijavsko	Gornje Pijavsko - Arheološko najdišče	29822	arheološke raziskave ob gradnji	PJP d.o.o.	21-0361
154. Gornji Grad	Gornji Grad - Trško jedro	4448	geofizikalni pregled	GEARH d.o.o.	21-0202
155. Gradac	Podzemelj - Arheološko najdišče Kučar	11118	arheološki testni izkop	AVGUSTA d.o.o.	21-0181
156. Gradišče	Gradišče nad Pijavo Gorico - Arheološko najdišče Gradišče	16739	arheološki testni izkop	Primož Stergar s.p.	21-0373
157. Gradišče	Primskovo - Gradišče Primskova Gora	19954	arheološki testni izkop	ARHAT, arheološke raziskave, Aleš Tiran s.p.	21-0625
158. Gradišče	Gradišče nad Pijavo Gorico - Arheološko najdišče Gradišče	16739	arheološki testni izkop	Tica Sistem d.o.o.	21-0294
159. Gradišče pri Trebnjem	Gradišče pri Trebnjem - Prazgodovinska naselbina Gradišče	26500	arheološki testni izkop	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0420
160. Griblje	Griblje - Arheološko najdišče ob Kolpi	10094	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0130
161. Griblje	Griblje - Arheološko najdišče ob Kolpi	10094	arheološke raziskave ob gradnji	Skupina Stik	21-0406
162. Groblje pri Prekopi	Groblje pri Prekopi - Arheološko najdišče Groblje	172	arheološki testni izkop	Primož Stergar s.p.	21-0004

Kraj raziskave	Enota dediščine	EŠD	Vrsta raziskave	Odgovorni izvajalec	Koda raziskave
163. Groblje pri Prekopi	Groblje pri Prekopi - Arheološko najdišče Groblje	172	arheološke raziskave ob gradnji	ZVKDS CPA	21-0285
164. Grosuplje	Grosuplje - Arheološko najdišče Ob železnici	11867	arheološki testni izkop	PJP d.o.o.	21-0214
165. Grosuplje	Grosuplje - Arheološko najdišče Ob železnici	11867	arheološke raziskave ob gradnji	PJP d.o.o.	21-0329
166. Grosuplje	Grosuplje - Arheološko najdišče Ob železnici	11867	arheološko dokumentiranje uničenja, arheološke raziskave ob gradnji	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0403
167. Grosuplje	Grosuplje - Arheološko območje Brinjski hrib	11865	arheološke raziskave ob gradnji	ArheoVed, Pavla Peterle Udovič s.p.	21-0604
168. Hajdina	Spodnja Hajdina - Arheološko najdišče Hajdina	581	arheološki testni izkop	Samo Hvalec s.p.	21-0279
169. Hajdina	Spodnja Hajdina - Arheološko najdišče Hajdina	581	arheološki testni izkop	Samo Hvalec s.p.	21-0323
170. Hotemež	Hotemež - Arheološko najdišče Dvorsko polje	23529	arheološki površinski pregled, arheološki podpovršinski pregled	Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za arheologijo	21-0188
171. Hraše	Smlednik - Arheološko najdišče Stari grad	22065	arheološki testni izkop	DRAŠKO JOSIPOVIČ - ARHEOLOŠKE RAZISKAVE IN PUBLICIRANJE	21-0367
172. Hrpelje, Kozina	Hrpelje - Arheološko najdišče Debela griža	7278	arheološki površinski pregled	Arhej d.o.o.	21-0324
173. Hrvatini	Hrvatini - Arheološko najdišče Božiči	1380	arheološki testni izkop	PJP d.o.o.	21-0423
174. Hrvatini	Hrvatini - Arheološko najdišče Božiči	1380	arheološki testni izkop	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0661
175. Idrija	Idrija - Mestno jedro	182	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0056
176. Ig	Ig - Rimskodobna vaška naselbina	11406	arheološki testni izkop	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0041
177. Ig	Ig - Rimskodobna vaška naselbina	11406	arheološke raziskave ob gradnji	Matevž Lavrinc s.p.	21-0054
178. Ig	Ig - Rimskodobna vaška naselbina	11406	arheološke raziskave ob gradnji	PJP d.o.o.	21-0103
179. Ig	Ig - Arheološko najdišče Pungrt	11151	arheološke raziskave ob gradnji, arheološko izkopavanje	Arhej d.o.o.	21-0348
180. Ig	Ig - Rimskodobna vaška naselbina	11406	arheološke raziskave ob gradnji	PJP d.o.o.	21-0351
181. Ig	Ig - Rimskodobna vaška naselbina	11406	arheološke raziskave ob gradnji	Skupina Stik	21-0577
182. Ig	Ig - Rimskodobna vaška naselbina	11406	arheološki testni izkop	ArheoVed, Pavla Peterle Udovič s.p.	21-0579
183. Ig	Ig - Arheološko najdišče Pungrt	11151	arheološki testni izkop	Luxor, Arheološke raziskave, Luka Rozman s.p.	21-0591
184. Ig	Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje	9368	arheološke raziskave ob gradnji	Skupina Stik	21-0622
185. Iška	Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje	9368	arheološki testni izkop	Matevž Lavrinc s.p.	21-0233

Kraj raziskave	Enota dediščine	EŠD	Vrsta raziskave	Odgovorni izvajalec	Koda raziskave
186. Ivančna Gorica	Ivančna gorica - Arheološko najdišče	192	arheološki podpovršinski pregled, arheološki testni izkop	Arhos d.o.o.	21-0085
187. Ivančna Gorica	Ivančna gorica - Arheološko najdišče	192	arheološke raziskave ob gradnji	ZVKDS CPA	21-0287
188. Ivančna Gorica	Ivančna gorica - Arheološko najdišče	192	arheološke raziskave ob gradnji	Primož Stergar s.p.	21-0374
189. Ivančna Gorica	Vir pri Stični - Prazgodovinsko gradišče in gomilna grobišča	821	arheološki podpovršinski pregled, arheološki testni izkop	Primož Stergar s.p.	21-0458
190. Izola	Izola - Arheološko najdišče Izola mesto	194	arheološki testni izkop, arheološke raziskave ob gradnji	PJP d.o.o.	21-0024
191. Izola	Izola - Arheološko najdišče Izola mesto	194	arheološki testni izkop	AVGUSTA d.o.o.	21-0089
192. Izola	Izola - Arheološko najdišče Izola mesto	194	arheološki strukturni pregled, stavbna analiza in čiščenje površin, vzorčenje z vrtinami	ZVKDS CPA	21-0419
193. Izola	Izola - Arheološko najdišče Izola mesto	194	arheološke raziskave ob gradnji	Samo Hvalec s.p.	21-0531
194. Izola	Izola - Arheološko najdišče Simonov zaliv	195	arheološki testni izkop	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0597
195. Javornik	Kotlje - Rimska cesta Celeia-Virunum	7627	arheološke raziskave ob gradnji	Koroški pokrajinski muzej	21-0217
196. Jesenice	Koroška Bela - Arheološko najdišče Belško polje	29669	arheološki testni izkop	AVGUSTA d.o.o.	21-0088
197. Jesenice	Drnovo - Rimska cesta Neviodunum-Siscia	11069	arheološki podpovršinski pregled, arheološki testni izkop	ZVKDS CPA	21-0091
198. Jesenice na Dolenjskem	Drnovo - Rimska cesta Neviodunum-Siscia	11069	arheološki testni izkop	Arhos d.o.o.	21-0616
199. Jezero	Ljubljana - Kulturna krajina Ljubljansko barje	11819	arheološki testni izkop	AVGUSTA d.o.o.	21-0196
200. Jurklošter	Jurklošter - Samostan	206	vzorčenje z vrtinami	ZVKDS CPA	21-0472
201. Kamnica	Kamnica - Gradišče sv. Helena	19586	arheološke raziskave ob gradnji	Skupina Stik	21-0068
202. Kamnik	Kamnik - Mestno jedro	213	arheološke raziskave ob gradnji	Luxor, Arheološke raziskave, Luka Rozman s.p.	21-0164
203. Kanalski Lom	Kanalski Lom - Arheološko najdišče V Glavi	18100	arheološke raziskave ob gradnji	Tolminski muzej	21-0662
204. Klanec	Klanec - Prazgodovinska naselbina	15128	arheološki testni izkop	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0342
205. Kleče pri Dolu	Kleče pri Dolu - Arheološko najdišče Levičnik	19587	arheološki testni izkop	ZVKDS CPA	21-0111
206. Klenik	Vače - Prazgodovinsko gradišče z grobišči	796	arheološke raziskave ob gradnji	Draksler Matej s.p.	21-0550
207. Klevevž	Grič pri Klevevžu - Območje gradu Klevevž	9330	arheološke raziskave ob gradnji	Arheologija, turizem in računovodstvo Jerica Brečić s.p.	21-0177
208. Kobarid	Kobarid - Plano grobišče V Logu-Gradič	5018	arheološki testni izkop	Tolminski muzej	21-0265

Kraj raziskave	Enota dediščine	EŠD	Vrsta raziskave	Odgovorni izvajalec	Koda raziskave
209. Kobarid	Kobarid - Plano grobišče V Logu-Gradič	5018	arheološke raziskave ob gradnji	Tolminski muzej	21-0571
210. Kočevje	Kočevje - Kulturna krajina Rinže	22991	arheološke raziskave ob gradnji	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0258
211. Kočevje	Črnomelj - Arheološko najdišče Svibniki	27679	arheološke raziskave ob gradnji	ARHAT, arheološke raziskave, Aleš Tiran s.p.	21-0435
212. Kočevje	Kočevje - Mestno jedro	9609	arheološke raziskave ob gradnji	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0563
213. Kočevje	Kočevje - Mestno jedro	9609	arheološke raziskave ob gradnji	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0578
214. Kojsko	Šmartno v Brdih - Vas	753	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0262
215. Kolomban	Kolomban - Arheološko najdišče sv. Kolomban	1378	arheološki testni izkop	AVGUSTA d.o.o.	21-0045
216. Kolomban	Kolomban - Arheološko najdišče sv. Kolomban	1378	arheološki testni izkop	ZVKDS CPA	21-0110
217. Koper	Koper - Arheološko najdišče Koper	236	arheološke raziskave ob gradnji	Skupina Stik	21-0061
218. Koper	Koper - Arheološko najdišče Koper	236	arheološki testni izkop	Arhos d.o.o.	21-0154
219. Koper	Koper - Arheološko najdišče Koper	236	arheološke raziskave ob gradnji	Draksler Matej s.p.	21-0138
220. Koper	Koper - Arheološko najdišče Koper	236	arheološko izkopavanje	Draksler Matej s.p.	21-0157
221. Koper	Koper - Arheološko najdišče Koper	236	arheološki testni izkop, arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0238
222. Koper	Koper - Arheološko najdišče Koper	236	arheološki testni izkop	Draksler Matej s.p.	21-0252
223. Koper	Koper - Arheološko najdišče Koper	236	arheološke raziskave ob gradnji	Arhos d.o.o.	21-0354
224. Koper	Koper - Arheološko najdišče Koper	236	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0388
225. Koper	Koper - Arheološko najdišče Koper	236	arheološki testni izkop, arheološke raziskave ob gradnji	Skupina Stik	21-0663
226. Koper	Koper - Arheološko najdišče Pri Angelu	16581	arheološki testni izkop, arheološke raziskave ob gradnji	Matevž Lavrinc s.p.	21-0670
227. Koprivnik	Koprivnik pri Kočevju - Arheološko najdišče Koprivnik	11985	arheološke raziskave ob gradnji	Skupina Stik	21-0150
228. Koreno	Kompolje pri Lukovici - Arheološko najdišče Kopa	12773	arheološki testni izkop	Narodni muzej Slovenije	21-0339
229. Koreno nad Horjulom	Koreno nad Horjulom - Arheološko najdišče Slevca	20896	arheološki testni izkop	Primož Stergar s.p.	21-0142
230. Koroška Bela	Koroška Bela - Arheološko najdišče Belško polje	29669	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0397
231. Korte	Korte - Arheološko najdišče Kaštelir pri Čedljah	7238	arheološke raziskave ob gradnji	Samo Hvalec s.p.	21-0484
232. Korte, Lucija	Korte - Arheološko najdišče Kaštelir pri Čedljah	7238	arheološki testni izkop	Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za arheologijo	21-0624

Kraj raziskave	Enota dediščine	EŠD	Vrsta raziskave	Odgovorni izvajalec	Koda raziskave
233. Kostanjevica na Krki	Kostanjevica na Krki - Arheološko najdišče Kostanjevica	263	daljinsko zaznavanje v arheoloških raziskavah (batigrafsko snemanje), podvodni arheološki pregled	Zavod za Podvodno Arheologijo	21-0634
234. Kranj	Kranj - Arheološko območje Stražiško polje	29865	arheološki testni izkop	ArheoAlpe, zavod za kulturo, izobraževanje in turizem Bohinj	21-0017
235. Kranj	Kranj - Arheološko najdišče Mestno jedro	10129	arheološke raziskave ob gradnji	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0173
236. Kranj	Kranj - Arheološko najdišče Mestno jedro	10129	arheološke raziskave ob gradnji	Arheološka raziskovanja, Šimen Sterle s.p.	21-0439
237. Kranj	Kranj - Arheološko najdišče Lajh	5145	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0593
238. Kranj	Kranj - Arheološko najdišče Mestno jedro	10129	arheološke raziskave ob gradnji	ArheoAlpe, zavod za kulturo, izobraževanje in turizem Bohinj	21-0672
239. Kranjska Gora	Julijske Alpe - Triglavski narodni park	7593	arheološki testni izkop	Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za arheologijo	21-0452
240. Kranjska Gora	Julijske Alpe - Triglavski narodni park	7593	arheološki testni izkop	Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za arheologijo	21-0543
241. Krasinec	Griblje - Arheološko najdišče ob Kolpi	10094	arheološki testni izkop	ARHAT, arheološke raziskave, Aleš Tiran s.p.	21-0141
242. Krasinec	Griblje - Arheološko najdišče ob Kolpi	10094	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0432
243. Kresnice	Kresnice - Arheološko območje Prod	30532	arheološki pod površinski pregled, arheološki testni izkop	Primož Stergar s.p.	21-0615
244. Križni vrh	Slepšek - Arheološko najdišče Božji grob-Križni vrh	468	arheološke raziskave ob gradnji	Arheološke raziskave, dr. Vesna Merc s.p.	21-0234
245. Krška vas	Krška vas - Arheološko najdišče Trnje	10781	arheološke raziskave ob gradnji	PJP d.o.o.	21-0149
246. Krško	Krško - Mestno jedro	15931	arheološke raziskave ob gradnji	ZVKDS CPA	21-0126
247. Krško	Krško - Mestno jedro	15931	arheološke raziskave ob gradnji	PJP d.o.o.	21-0203
248. Krško	Krško - Trasa rimskodobnega vodovoda	11137	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0387
249. Krško	Krško - Trasa rimskodobnega vodovoda	11137	arheološki testni izkop, arheološke raziskave ob gradnji	Arhos d.o.o.	21-0506
250. Krško	Krško - Arheološko območje Videm	16519	arheološke raziskave ob gradnji	Skupina Stik	21-0547
251. Krupa	Moverna vas - Arheološko najdišče	9253	arheološki testni izkop	ARHAT, arheološke raziskave, Aleš Tiran s.p.	21-0666
252. Ladja	Ladja - Rimskodobno grobišče ob železniški progi	22862	arheološki testni izkop	Arheološka raziskovanja, Šimen Sterle s.p.	21-0201
253. Lanišče	Lanišče - Arheološko najdišče Rupa	16740	arheološki testni izkop	Matevž Lavrinc s.p.	21-0003
254. Laško	Laško - Arheološko območje trškega jedra	12264	arheološke raziskave ob gradnji	Skupina Stik	21-0607
255. Lendava	Lendava - Cerkev sv. Katarine	3100	arheološki testni izkop	Pomurski muzej Murska Sobota	21-0394

Kraj raziskave	Enota dediščine	EŠD	Vrsta raziskave	Odgovorni izvajalec	Koda raziskave
256. Leskovec pri Krškem	Leskovec pri Krškem - Arheološko najdišče Leskovec	16521	arheološki testni izkop	Arhos d.o.o.	21-0532
257. Leše	Leše pri Prevaljah - Ambient s cerkvama sv. Ane in sv. Volbenka	321	arheološke raziskave ob gradnji	Koroški pokrajinski muzej	21-0414
258. Levec	Levec - Arheološko najdišče Levec	23193	arheološki testni izkop	Samo Hvalec s.p.	21-0305
259. Litija	Litija - Arheološko območje Mesto	22875	arheološke raziskave ob gradnji	Matevž Lavrinc s.p.	21-0048
260. Litija	Litija - Arheološko območje Šmarska Dobrava-Grbin	30533	arheološki testni izkop	Tica Sistem d.o.o.	21-0183
261. Litija	Litija - Arheološko območje Šmarska Dobrava-Grbin	30533	arheološki testni izkop	DRAŠKO JOSIPOVIČ - ARHEOLOŠKE RAZISKAVE IN PUBLICIRANJE	21-0332
262. Litija	Litija - Arheološko območje Šmarska Dobrava-Grbin	30533	arheološki podpovršinski pregled, arheološki testni izkop	Arheološka raziskovanja, Šimen Sterle s.p.	21-0496
263. Litija	Litija - Arheološko območje Mesto	22875	arheološki testni izkop, arheološke raziskave ob gradnji	Matevž Lavrinc s.p.	21-0631
264. Litija	Litija - Arheološko območje Mesto	22875	arheološke raziskave ob gradnji	Draksler Matej s.p.	21-0637
265. Livold	Livold - Vas	17971	arheološke raziskave ob gradnji	Primož Stergar s.p.	21-0665
266. Ljubljana	Ljubljana - Arheološko najdišče Zgornja Zadobrova	17783	arheološke raziskave ob gradnji	Muzej in galerije mesta Ljubljane (Konzorcij ARKLJ)	21-0008
267. Ljubljana	Ljubljana - Arheološko najdišče ob Tržaški cesti	18810	arheološki testni izkop	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0031
268. Ljubljana	Ljubljana - Mestna četrt Kolecija	20034	arheološki testni izkop	AVGUSTA d.o.o.	21-0040
269. Ljubljana	Ljubljana - Arheološko najdišče ob Tržaški cesti	18810	arheološki testni izkop	Muzej in galerije mesta Ljubljane	21-0047
270. Ljubljana	Ljubljana - Arheološko najdišče Ljubljana	329	arheološki testni izkop	Skupina Stik	21-0125
271. Ljubljana	Ljubljana - Grobišče Sostro	14909	arheološki testni izkop	Samo Hvalec s.p.	21-0052
272. Ljubljana	Ljubljana - Arheološko najdišče ob Tržaški cesti	18810	arheološki testni izkop	PJP d.o.o.	21-0059
273. Ljubljana	Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje	9368	arheološki testni izkop	Arheologija, turizem in računovodstvo Jerica Brečić s.p.	21-0077
274. Ljubljana	Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje	9368	arheološki testni izkop	Samo Hvalec s.p.	21-0078
275. Ljubljana	Ljubljana - Arheološko območje Glinica	14896	arheološki testni izkop	Matevž Lavrinc s.p.	21-0096
276. Ljubljana	Ljubljana - Mestno jedro	328	arheološke raziskave ob gradnji	Muzej in galerije mesta Ljubljane	21-0151
277. Ljubljana	Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje	9368	arheološki testni izkop	ZVKDS CPA	21-0167
278. Ljubljana	Ljubljana - Mestna četrt Kolecija	20034	arheološki testni izkop, arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0189

Kraj raziskave	Enota dediščine	EŠD	Vrsta raziskave	Odgovorni izvajalec	Koda raziskave
279. Ljubljana	Ljubljana - Arheološko najdišče Ljubljana	329	arheološke raziskave ob gradnji	Skupina Stik	21-0226
280. Ljubljana	Ljubljana - Arheološko najdišče ob Tržaški cesti	18810	arheološki testni izkop	PJP d.o.o.	21-0204
281. Ljubljana	Ljubljana - Mestno jedro	328	arheološke raziskave ob gradnji, arheološko izkopavanje	Muzej in galerije mesta Ljubljane (Konzorcij ARKLJ)	21-0231
282. Ljubljana	Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje	9368	arheološki testni izkop	Arheologija, turizem in računovodstvo Jerica Brečić s.p.	21-0271
283. Ljubljana	Ljubljana - Arheološko najdišče ob Tržaški cesti	18810	arheološki testni izkop	ArheoVed, Pavla Peterle Udovič s.p.	21-0345
284. Ljubljana	Ljubljana - Regulirana struga Ljubljanice	386	arheološke raziskave ob gradnji, arheološko izkopavanje	Muzej in galerije mesta Ljubljane (Konzorcij ARKLJ)	21-0288
285. Ljubljana	Ljubljana - Mestno jedro	328	arheološke raziskave ob gradnji	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0312
286. Ljubljana	Ljubljana - Arheološko najdišče Ljubljana	329	arheološke raziskave ob gradnji	Muzej in galerije mesta Ljubljane (Konzorcij ARKLJ)	21-0311
287. Ljubljana	Ljubljana - Arheološko najdišče Ljubljana	329	arheološke raziskave ob gradnji	Muzej in galerije mesta Ljubljane (Konzorcij ARKLJ)	21-0310
288. Ljubljana	Ljubljana - Arheološko najdišče Ljubljana	329	arheološke raziskave ob gradnji	Skupina Stik	21-0330
289. Ljubljana	Ljubljana - Arheološko najdišče Ljubljana	329	arheološke raziskave ob gradnji	Skupina Stik	21-0334
290. Ljubljana	Ljubljana - Antični vodovod pod Šišenskim hribom	14891	arheološki testni izkop	Samo Hvalec s.p.	21-0333
291. Ljubljana	Ljubljana - Rimskodobno grobišče Šmartno pod Šmarno goro	18799	arheološke raziskave ob gradnji	Skupina Stik	21-0407
292. Ljubljana	Ljubljana - Arheološko najdišče Ljubljana	329	geofizikalni pregled, arheološki testni izkop	Arhej d.o.o.	21-0424
293. Ljubljana	Ljubljana - Arheološko območje Zavoglje	18807	arheološki testni izkop	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0425
294. Ljubljana	Ljubljana - Kulturna krajina Ljubljansko barje	11819	arheološki testni izkop	AVGUSTA d.o.o.	21-0430
295. Ljubljana	Ljubljana - Arheološko najdišče Ljubljana	329	arheološke raziskave ob gradnji, arheološko izkopavanje	Skupina Stik	21-0447
296. Ljubljana	Ljubljana - Arheološko najdišče Ljubljana	329	geofizikalni pregled, arheološki testni izkop	Muzej in galerije mesta Ljubljane	21-0482
297. Ljubljana	Ljubljana - Arheološko najdišče Zgornja Zadobrova	17783	arheološki testni izkop	Skupina Stik	21-0498
298. Ljubljana	Ljubljana - Arheološko najdišče Ljubljana	329	arheološke raziskave ob gradnji, arheološko izkopavanje	ZVKDS CPA	21-0519
299. Ljubljana	Ljubljana - Arheološko najdišče Ljubljana	329	arheološke raziskave ob gradnji	Skupina Stik	21-0514
300. Ljubljana	Ljubljana - Arheološko najdišče Ljubljana	329	arheološke raziskave ob gradnji	Skupina Stik	21-0529
301. Ljubljana	Ljubljana - Arheološko najdišče Ljubljana	329	arheološke raziskave ob gradnji	Skupina Stik	21-0546

Kraj raziskave	Enota dediščine	EŠD	Vrsta raziskave	Odgovorni izvajalec	Koda raziskave
302. Ljubljana	Ljubljana - Arheološko najdišče Ljubljana	329	arheološke raziskave ob gradnji	Skupina Stik	21-0583
303. Ljubljana	Ljubljana - Cerkev sv. Jakoba	332	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0594
304. Ljubljana	Ljubljana - Železniški most čez Mali graben	12503	arheološke raziskave ob gradnji	PJP d.o.o.	21-0587
305. Ljubljana	Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje	9368	arheološki testni izkop	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0601
306. Ljubljana	Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje	9368	arheološki testni izkop	PJP d.o.o.	21-0599
307. Ljubljana	Ljubljana - Arheološko najdišče Spodnji Kašelj	14900	arheološki testni izkop	AVGUSTA d.o.o.	21-0659
308. Ljubljana	Ljubljana - Arheološko najdišče Ljubljana	329	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0673
309. Ljubljana	Ljubljana - Arheološko najdišče Ljubljana	329	arheološke raziskave ob gradnji	Muzej in galerije mesta Ljubljane (Konzorcij ARKLJ)	21-0178
310. Ljubljana	Ljubljana - Arheološko najdišče Ljubljana	329	arheološki testni izkop	Samo Hvalec s.p.	21-0191
311. Ljubno	Ljubno - Vaško jedro	17601	arheološki testni izkop	AVGUSTA d.o.o.	21-0006
312. Log pod Mangartom	Julijske Alpe - Triglavski narodni park	7593	geofizikalni pregled, arheološki testni izkop	AVGUSTA d.o.o.	21-0549
313. Log pri Brezovici	Ljubljana - Kulturna krajina Ljubljansko barje	11819	arheološki testni izkop	AVGUSTA d.o.o.	21-0245
314. Log pri Brezovici	Log pri Brezovici - Arheološko najdišče Sv. Janez	29301	arheološki testni izkop	Arheološka raziskovanja, Šimen Sterle s.p.	21-0399
315. Logatec	Logatec - Arheološko najdišče Longaticum	11102	arheološki testni izkop	Tica Sistem d.o.o.	21-0014
316. Logatec	Logatec - Arheološko območje Mandrge	11105	arheološki testni izkop	AVGUSTA d.o.o.	21-0020
317. Logatec	Logatec - Arheološko najdišče Longaticum	11102	arheološke raziskave ob gradnji, arheološko izkopavanje	Tica Sistem d.o.o.	21-0090
318. Logatec	Logatec - Arheološko najdišče Longaticum	11102	arheološke raziskave ob gradnji	Tica Sistem d.o.o.	21-0073
319. Logatec	Logatec - Arheološko najdišče Longaticum	11102	arheološke raziskave ob gradnji	ZVKDS CPA	21-0369
320. Logatec	Logatec - Arheološko najdišče Longaticum	11102	arheološki testni izkop	AVGUSTA d.o.o.	21-0375
321. Logatec	Logatec - Arheološko najdišče Longaticum	11102	arheološki testni izkop	AVGUSTA d.o.o.	21-0619
322. Lokavec	Lokavec - Arheološko območje sv. Lovrenc in Britof	4957	arheološke raziskave ob gradnji	Tica Sistem d.o.o.	21-0648
323. Lovrenc na Dravskem polju	Lovrenc na Dravskem polju - Arheološko najdišče Kratke njive	6474	arheološke raziskave ob gradnji	Arhos d.o.o.	21-0216
324. Lovrenc na Pohorju	Lovrenc na Pohorju - Trško jedro	14678	arheološke raziskave ob gradnji	PJP d.o.o.	21-0155
325. Lož	Lož - Arheološko najdišče Lož	10942	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0611
326. Ložnica pri Celju	Celje - Arheološko najdišče Celje	56	arheološki testni izkop	Samo Hvalec s.p.	21-0145

Kraj raziskave	Enota dediščine	EŠD	Vrsta raziskave	Odgovorni izvajalec	Koda raziskave
327. Mala Cikava	Novo mesto - Arheološko območje Žabja vas	15640	arheološki testni izkop	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0254
328. Malija	Malija - Arheološko najdišče Malijski hrib	21661	arheološki testni izkop	Skupina Stik	21-0152
329. Maribor	Maribor - Mestno jedro	424	arheološki testni izkop, arheološke raziskave ob gradnji	PJP d.o.o.	21-0247
330. Maribor	Maribor - Mestno jedro	424	arheološke raziskave ob gradnji	Skupina Stik	21-0304
331. Maribor	Maribor - Mestno jedro	424	arheološke raziskave ob gradnji	PJP d.o.o.	21-0495
332. Maribor	Maribor - Mestno jedro	424	arheološke raziskave ob gradnji	PJP d.o.o.	21-0652
333. Martinjak	Martinjak - Arheološko najdišče sv. Vid	10947	arheološki testni izkop	AVGUSTA d.o.o.	21-0035
334. Martinjak	Martinjak - Gradišče Velika Slivnica	10950	arheološki testni izkop	AVGUSTA d.o.o.	21-0433
335. Matavun	Matavun - Prazgodovinsko grobišče Ponikve	5002	arheološke raziskave ob gradnji	Arhej d.o.o.	21-0535
336. Medlog	Celje - Arheološko najdišče Celje	56	arheološke raziskave ob gradnji	Pokrajinski muzej Celje	21-0009
337. Medlog	Celje - Arheološko najdišče Celje	56	arheološke raziskave ob gradnji	Pokrajinski muzej Celje	21-0013
338. Medno	Medno - Gradišče nad Mednim	5907	arheološki površinski pregled, arheološki testni izkop	ZVKDS CPA	21-0280
339. Medvode	Medvode - Arheološko najdišče Svetje	22861	arheološko izkopavanje	Samo Hvalec s.p.	21-0007
340. Medvode	Medvode - Arheološko območje Na dolini v Preski	22866	arheološki testni izkop	ZVKDS CPA	21-0087
341. Medvode	Medvode - Arheološko najdišče Svetje	22861	arheološko izkopavanje	Samo Hvalec s.p.	21-0115
342. Medvode	Medvode - Arheološko najdišče Svetje	22861	arheološki testni izkop	Samo Hvalec s.p.	21-0158
343. Medvode	Medvode - Arheološko najdišče Svetje	22861	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0595
344. Medvode	Medvode - Arheološko najdišče Svetje	22861	arheološko izkopavanje	Samo Hvalec s.p.	21-0655
345. Mekinje nad Stično	Mekinje nad Stično - Arheološko območje Ilovec	15749	arheološki testni izkop	Primož Stergar s.p.	21-0540
346. Mengeš	Mengeš - Arheološko območje Gobavica	9718	arheološki testni izkop	Luxor, Arheološke raziskave, Luka Rozman s.p.	21-0037
347. Mengeš	Mengeš - Arheološko območje Osnovna šola Mengeš	9707	vzorčenje z vrtnami	DRAŠKO JOSIPOVIČ - ARHEOLOŠKE RAZISKAVE IN PUBLICIRANJE	21-0082
348. Mengeš	Mengeš - Arheološko območje Kamnica	30598	arheološki testni izkop	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0505
349. Mengeš	Mengeš - Arheološko območje Osnovna šola Mengeš	9707	arheološko izkopavanje	DRAŠKO JOSIPOVIČ - ARHEOLOŠKE RAZISKAVE IN PUBLICIRANJE	21-0520

Kraj raziskave	Enota dediščine	EŠD	Vrsta raziskave	Odgovorni izvajalec	Koda raziskave
350. Metlika	Metlika - Arheološko območje Metlika	9562	arheološki testni izkop	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0012
351. Metlika	Metlika - Mestno jedro	455	arheološke raziskave ob gradnji, arheološko izkopavanje	ARHAT, arheološke raziskave, Aleš Tiran s.p.	21-0302
352. Metlika	Metlika - Arheološko najdišče mestno jedro Metlika	11089	arheološke raziskave ob gradnji	ARHAT, arheološke raziskave, Aleš Tiran s.p.	21-0353
353. Metlika	Metlika - Arheološko območje Metlika	9562	arheološke raziskave ob gradnji	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0451
354. Mihalovec	Dobova - Arheološko območje	9804	arheološki testni izkop	Arhos d.o.o.	21-0027
355. Mihalovec	Dobova - Arheološko območje	9804	arheološki testni izkop	PJP d.o.o.	21-0609
356. Mirke	Mirke - Arheološko najdišče Hrastje	10527	arheološki testni izkop	Tica Sistem d.o.o.	21-0352
357. Most na Soči	Most na Soči - Arheološko najdišče Sveta Lucija	470	geofizikalni pregled, arheološki testni izkop	Inštitut za arheologijo ZRC SAZU	21-0230
358. Mozelj	Mozelj - Arheološko območje	11989	arheološki podpovršinski pregled	Filipidis d.o.o.	21-0507
359. Mrtvice	Mrtvice - Arheološko najdišče	9813	arheološki podpovršinski pregled, arheološki testni izkop	ZVKDS CPA	21-0316
360. Mrtvice	Mrtvice - Arheološko najdišče	9813	arheološki podpovršinski pregled, arheološki testni izkop	ZVKDS CPA	21-0365
361. Murska Sobota	Murska Sobota - Mestno jedro	6774	arheološki testni izkop	Pomurski muzej Murska Sobota	21-0481
362. Murska Sobota	Murska Sobota - Mestno jedro	6774	arheološke raziskave ob gradnji	Pomurski muzej Murska Sobota	21-0485
363. Murska Sobota	Murska Sobota - Mestno jedro	6774	arheološko izkopavanje	Pomurski muzej Murska Sobota	21-0643
364. Murska Sobota	Murska Sobota - Mestno jedro	6774	arheološke raziskave ob gradnji	Pomurski muzej Murska Sobota	21-0677
365. Naklo	Naklo - Arheološko območje Pivka	16382	arheološke raziskave ob gradnji	Maruša Urek, Arheološke raziskave s.p.	21-0575
366. Nazarje	Nazarje - Arheološko najdišče Gradišče	30096	arheološki testni izkop	ZVKDS CPA	21-0005
367. Negova	Negova - Grad	484	arheološki testni izkop, arheološko izkopavanje	ZVKDS CPA	21-0160
368. Negova	Negova - Grad	484	arheološki testni izkop	ZVKDS CPA	21-0582
369. Negova	Negova - Grad	484	arheološki testni izkop, arheološko izkopavanje	ZVKDS CPA	21-0667
370. Njiverce	Njiverce - Arheološko območje Pri mejniku	29932	arheološki testni izkop	Arheološke raziskave, dr. Vesna Merc s.p.	21-0309
371. Notranje Gorice	Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje	9368	arheološki testni izkop	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0028
372. Notranje Gorice	Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje	9368	arheološki testni izkop	Samo Hvalec s.p.	21-0251
373. Notranje Gorice	Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje	9368	arheološki testni izkop	ArheoVed, Pavla Peterle Udovič s.p.	21-0377
374. Nova Cerkev	Nova Cerkev - Trško naselje	12183	arheološke raziskave ob gradnji	Primož Stergar s.p.	21-0208

Kraj raziskave	Enota dediščine	EŠD	Vrsta raziskave	Odgovorni izvajalec	Koda raziskave
375. Novo Celje	Novo Celje - Dvorec Novo Celje	491	arheološke raziskave ob gradnji	Pokrajinski muzej Celje	21-0338
376. Novo mesto	Novo mesto - Arheološko najdišče Mestno jedro-Kandija	493	arheološki testni izkop	ARHAT, arheološke raziskave, Aleš Tiran s.p.	21-0032
377. Novo mesto	Novo mesto - Arheološko najdišče Mestno jedro-Kandija	493	arheološko izkopavanje	ARHAT, arheološke raziskave, Aleš Tiran s.p.	21-0105
378. Novo mesto	Novo mesto - Mestno jedro	492	arheološke raziskave ob gradnji, arheološko izkopavanje	Arhos d.o.o.	21-0211
379. Novo mesto	Novo mesto - Mestno jedro	492	arheološke raziskave ob gradnji	ARHAT, arheološke raziskave, Aleš Tiran s.p.	21-0199
380. Novo mesto	Novo mesto - Mestno jedro	492	arheološke raziskave ob gradnji	ARHAT, arheološke raziskave, Aleš Tiran s.p.	21-0220
381. Novo mesto	Novo mesto - Cerkev sv. Nikolaja	494	arheološko izkopavanje	Arhos d.o.o.	21-0290
382. Novo mesto	Novo mesto - Arheološko najdišče Mestno jedro-Kandija	493	arheološke raziskave ob gradnji	Primož Stergar s.p.	21-0291
383. Novo mesto	Novo mesto - Prazgodovinsko gomilno grobišče Portoval	3430	arheološki testni izkop	ARHAT, arheološke raziskave, Aleš Tiran s.p.	21-0307
384. Novo mesto	Novo mesto - Mestno jedro	492	arheološke raziskave ob gradnji	ARHAT, arheološke raziskave, Aleš Tiran s.p.	21-0341
385. Novo mesto	Novo mesto - Arheološko najdišče Mestno jedro-Kandija	493	arheološki testni izkop	ARHAT, arheološke raziskave, Aleš Tiran s.p.	21-0401
386. Novo mesto	Novo mesto - Mestno jedro	492	arheološke raziskave ob gradnji, arheološko izkopavanje	ARHAT, arheološke raziskave, Aleš Tiran s.p.	21-0499
387. Novo mesto	Novo mesto - Hiša Glavni trg 27	8553	arheološki testni izkop	ARHAT, arheološke raziskave, Aleš Tiran s.p.	21-0525
388. Novo mesto	Novo mesto - Mestna četrt Kandija	14633	arheološki testni izkop	ARHAT, arheološke raziskave, Aleš Tiran s.p.	21-0612
389. Območja občin Trbovlje, Lukovica in Kamnik	Planinska vas pri Trbovljah - Vas	8419	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0347
390. Ogulin	Ogulin - Arheološko najdišče Ganglov vrt	9260	arheološki testni izkop, arheološke raziskave ob gradnji	ARHAT, arheološke raziskave, Aleš Tiran s.p.	21-0228
391. Orehova vas	Slivnica pri Mariboru - Arheološko območje Ob Polanskem potoku	30393	arheološko izkopavanje	PJP d.o.o.	21-0022
392. Orehovec	Orehovec - Arheološko območje Gorenji-Dolenji Orehovec	16526	arheološke raziskave ob gradnji	ZVKDS CPA	21-0137
393. Ormož	Ormož - Rimska cesta Poetovio-Savaria	29700	arheološke raziskave ob gradnji	Skupina Stik	21-0021
394. Ormož	Ormož - Arheološko najdišče Mestno jedro	500	arheološke raziskave ob gradnji	PJP d.o.o.	21-0055
395. Ormož	Ormož - Arheološko najdišče Mestno jedro	500	arheološke raziskave ob gradnji	Skupina Stik	21-0263
396. Ormož	Ormož - Arheološko najdišče Mestno jedro	500	arheološke raziskave ob gradnji	Primož Stergar s.p.	21-0343
397. Ormož	Ormož - Arheološko najdišče Mestno jedro	500	arheološke raziskave ob gradnji	Primož Stergar s.p.	21-0518

Kraj raziskave	Enota dediščine	EŠD	Vrsta raziskave	Odgovorni izvajalec	Koda raziskave
398. Ormož	Ormož - Mestno jedro	499	arheološke raziskave ob gradnji	Primož Stergar s.p.	21-0526
399. Osp	Osp - Arheološko najdišče Jenetova senožet	30826	arheološki testni izkop	ZVKDS CPA	21-0108
400. Ostrog	Groblje pri Prekopi - Arheološko najdišče Groblje	172	arheološki testni izkop	Arhos d.o.o.	21-0318
401. Otok	Otok - Arheološko najdišče Otoško polje	11115	arheološki testni izkop	Matevž Lavrinc s.p.	21-0128
402. Ovčja Suha	Julijske Alpe - Triglavski narodni park	7593	arheološko izkopavanje	Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za arheologijo	21-0405
403. Pece	Pece - Arheološko območje	11875	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0248
404. Pece	Pece - Arheološko območje	11875	arheološke raziskave ob gradnji	Arhos d.o.o.	21-0428
405. Petkovec	Rovte pri Logatcu - Gradišče	11111	arheološki testni izkop	AVGUSTA d.o.o.	21-0050
406. Piran	Piran - Mestno jedro	513	arheološki testni izkop	Matevž Lavrinc s.p.	21-0094
407. Piran	Piran - Mestno jedro	513	geofizikalni pregled, arheološki testni izkop	AVGUSTA d.o.o.	21-0200
408. Podbela	/	/	arheološki testni izkop	ZVKDS CPA	21-0264
409. Podčetrtek	Podčetrtek - Grad	4628	arheološke raziskave ob gradnji	PJP d.o.o.	21-0459
410. Podčetrtek	Podčetrtek - Trško jedro	4595	arheološki testni izkop	Matevž Lavrinc s.p.	21-0537
411. Podgorje	Podgorje - Arheološko območje Ob Suhadolnici	29690	arheološko izkopavanje	PJP d.o.o.	21-0567
412. Podgračeno	Drnovo - Rimska cesta Neviodunum-Siscia	11069	arheološke raziskave ob gradnji	ARHAT, arheološke raziskave, Aleš Tiran s.p.	21-0449
413. Podkraj	Podkraj - Arheološko najdišče Na Tratah	12163	arheološki testni izkop	AVGUSTA d.o.o.	21-0253
414. Podpeč, Jezero	Ljubljana - Kulturna krajina Ljubljansko barje	11819	arheološke raziskave ob gradnji	Skupina Stik	21-0306
415. Podplešivica	Ljubljana - Kulturna krajina Ljubljansko barje	11819	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0124
416. Podplešivica	Podplešivica - Arheološko najdišče Roje-Zamedvedica-Bluše	529	arheološki testni izkop	Tica Sistem d.o.o.	21-0649
417. Podvin pri Polzeli	Podvin pri Polzeli - Cerkev sv. Miklavža	3272	arheološke raziskave ob gradnji	Skupina Stik	21-0278
418. Podzemelj	Podzemelj - Arheološko najdišče Podzemelj	552	arheološke raziskave ob gradnji	ARHAT, arheološke raziskave, Aleš Tiran s.p.	21-0062
419. Podzemelj	Podzemelj - Arheološko najdišče Podzemelj	552	arheološke raziskave ob gradnji	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0107
420. Podzemelj	Podzemelj - Arheološko najdišče Podzemelj	552	arheološko izkopavanje	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0212
421. Podzemelj	Podzemelj - Arheološko najdišče Kučar	11118	arheološki testni izkop	Filipidis d.o.o.	21-0198
422. Podzemelj	Podzemelj - Arheološko najdišče Kučar	11118	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0274
423. Podzemelj	Podzemelj - Arheološko najdišče Podzemelj	552	arheološke raziskave ob gradnji	ARHAT, arheološke raziskave, Aleš Tiran s.p.	21-0467

Kraj raziskave	Enota dediščine	EŠD	Vrsta raziskave	Odgovorni izvajalec	Koda raziskave
424. Podzemelj	Podzemelj - Arheološko najdišče Podzemelj	552	arheološki testni izkop	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0544
425. Podzemelj	Podzemelj - Arheološko najdišče Podzemelj	552	arheološki testni izkop	Arhos d.o.o.	21-0628
426. Poljane nad Škofjo Loko	Poljane nad Škofjo Loko - Arheološko najdišče Sv. Martin	29838	arheološko izkopavanje	ArheoAlpe, zavod za kulturo, izobraževanje in turizem Bohinj	21-0446
427. Pomjan	Pomjan - Arheološko najdišče Straža	17031	arheološki testni izkop	ZVKDS CPA	21-0165
428. Pomjan	Pomjan - Srednjeveško grobišče	1407	arheološki testni izkop	Samo Hvalec s.p.	21-0664
429. Popetre	Popetre - Arheološko najdišče Hrib	16599	arheološki testni izkop	Samo Hvalec s.p.	21-0207
430. Portoval	Novo mesto - Arheološko najdišče Portoval	8711	arheološki testni izkop	ARHAT, arheološke raziskave, Aleš Tiran s.p.	21-0148
431. Postojna	/	/	arheološki testni izkop, arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0645
432. Površje	Površje - Arheološko območje	16530	arheološke raziskave ob gradnji	ZVKDS CPA	21-0179
433. Površje	Površje - Arheološko območje	16530	arheološki površinski pregled, arheološki testni izkop	Samo Hvalec s.p.	21-0513
434. Poženik	Šmartno pri Cerkljah - Arheološko najdišče Straža-Cerkovnek-Brinovce	9697	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0065
435. Poženik	Šmartno pri Cerkljah - Arheološko najdišče Straža-Cerkovnek-Brinovce	9697	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0450
436. Prem	Prem - Grad	574	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0418
437. Preserje	Ljubljana - Kulturna krajina Ljubljansko barje	11819	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0123
438. Prestranek	Prestranek - Grad Prestranek	4894	arheološko izkopavanje	AVGUSTA d.o.o.	21-0500
439. Prilipe	Drnovo - Rimska cesta Neviodunum-Siscia	11069	arheološke raziskave ob gradnji	PJP d.o.o.	21-0541
440. Ptuj	Ptuj - Arheološko najdišče ob Selski cesti	21029	arheološke raziskave ob gradnji	PJP d.o.o.	21-0002
441. Ptuj	Ptuj - Arheološko najdišče Desni breg	9156	arheološko izkopavanje	PJP d.o.o.	21-0118
442. Ptuj	Ptuj - Arheološko najdišče Panorama	9277	geofizikalni pregled, vzorčenje z vrtinami	ZVKDS CPA	21-0136
443. Ptuj	Ptuj - Arheološko najdišče Levi breg	9155	arheološke raziskave ob gradnji	ZVKDS CPA	21-0315
444. Ptuj	Ptuj - Arheološko najdišče Panorama	9277	geofizikalni pregled, vzorčenje z vrtinami	ZVKDS CPA	21-0327
445. Ptuj	Ptuj - Arheološko najdišče ob Selski cesti	21029	arheološki testni izkop	PJP d.o.o.	21-0337
446. Ptuj	Ptuj - Arheološko najdišče Desni breg	9156	arheološki testni izkop	Primož Stergar s.p.	21-0364
447. Ptuj	Ptuj - Arheološko najdišče Levi breg	9155	arheološke raziskave ob gradnji, arheološko izkopavanje	Skupina Stik	21-0368

Kraj raziskave	Enota dediščine	EŠD	Vrsta raziskave	Odgovorni izvajalec	Koda raziskave
448. Ptuj	Ptuj - Dominikanski samostan	588	geofizikalni pregled, vzorčenje z vrtinami	Arhej d.o.o.	21-0381
449. Ptuj	Spodnja Hajdina - Arheološko najdišče Hajdina	581	arheološke raziskave ob gradnji	Primož Stergar s.p.	21-0389
450. Ptuj	Ptuj - Arheološko najdišče Levi breg	9155	arheološke raziskave ob gradnji	Arhos d.o.o.	21-0427
451. Ptuj	Ptuj - Arheološko najdišče Desni breg	9156	arheološke raziskave ob gradnji	Skupina Stik	21-0444
452. Ptuj	Ptuj - Arheološko najdišče Levi breg	9155	arheološke raziskave ob gradnji	Skupina Stik	21-0445
453. Ptuj	Ptuj - Arheološko najdišče Panorama	9277	arheološke raziskave ob gradnji	Arheološke raziskave, dr. Vesna Merc s.p.	21-0462
454. Ptuj	Ptuj - Arheološko najdišče Levi breg	9155	arheološki testni izkop	Arhos d.o.o.	21-0562
455. Ptuj	Ptuj - Arheološko najdišče Levi breg	9155	arheološki testni izkop	Primož Stergar s.p.	21-0642
456. Ptuj	Spodnja Hajdina - Arheološko najdišče Hajdina	581	arheološki testni izkop	Samo Hvalec s.p.	21-0653
457. Ptuj	Ptuj - Arheološko najdišče Levi breg	9155	arheološke raziskave ob gradnji	Primož Stergar s.p.	21-0668
458. Ptuj	Ptuj - Arheološko najdišče Levi breg	9155	arheološke raziskave ob gradnji	Samo Hvalec s.p.	21-0674
459. Radomlje	Hudo pri Radomljah - Staroslovansko grobišče	10619	arheološke raziskave ob gradnji	ArheoAlpe, zavod za kulturo, izobraževanje in turizem Bohinj	21-0431
460. Radovljica	Radovljica - Arheološko območje Radovljica	599	arheološke raziskave ob gradnji	Maruša Urek, Arheološke raziskave s.p.	21-0018
461. Radovljica	Radovljica - Arheološko območje Radovljica	599	arheološki testni izkop	Maruša Urek, Arheološke raziskave s.p.	21-0030
462. Radovljica	Radovljica - Arheološko območje Radovljica	599	ostalo/izravnalni ukrep	/	/
463. Radovljica	Radovljica - Mestno jedro	598	vzorčenje z vrtinami	GEARH d.o.o.	21-0281
464. Raka	Raka - Arheološko najdišče Ljubljana	4168	arheološki testni izkop	Primož Stergar s.p.	21-0266
465. Rakek	Rakek - Arheološko najdišče Srnjak	10965	arheološki testni izkop	ZVKDS CPA	21-0194
466. Rakek	Rakek - Arheološko najdišče Srnjak	10965	arheološki testni izkop	AVGUSTA d.o.o.	21-0580
467. Ravne	Ravne nad Črničami - Arheološko najdišče Tabor	9578	arheološke raziskave ob gradnji	Tica Sistem d.o.o.	21-0487
468. Ravne na Koroškem	Kotlje - Rimska cesta Celeia-Virunum	7627	arheološki testni izkop	Arhos d.o.o.	21-0153
469. Ravne na Koroškem	Ravne na Koroškem - Dvorec Javornik	7644	arheološke raziskave ob gradnji	Koroški pokrajinski muzej	21-0410
470. Ravne na Koroškem	Ravne na Koroškem - Arheološko najdišče Javornik	7628	arheološke raziskave ob gradnji	Koroški pokrajinski muzej	21-0627
471. Ravnik pri Hotedršici	Ravnik pri Hotedršici - Arheološko najdišče pri cerkvi sv. Barbare	11110	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0099
472. Razvanje	Razvanje - Arheološko območje Rebrca	29905	arheološke raziskave ob gradnji	Primož Stergar s.p.	21-0460
473. Rečica ob Savinji	Rečica ob Savinji - Cerkev sv. Kancijana	3313	arheološke raziskave ob gradnji	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0057

Kraj raziskave	Enota dediščine	EŠD	Vrsta raziskave	Odgovorni izvajalec	Koda raziskave
474. Rečica ob Savinji	Rečica ob Savinji - Staro trško jedro	4454	arheološko izkopavanje	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0511
475. Ribnica	Ribnica - Mestno jedro	7833	arheološki testni izkop	Arhos d.o.o.	21-0210
476. Roje pri Moravčah	Roje pri Moravčah - Arheološko najdišče Roje	1111	arheološke raziskave ob gradnji	Draksler Matej s.p.	21-0147
477. Rožanec	Rožanec - Prazgodovinska in rimskodobna naselbina	20281	arheološke raziskave ob gradnji	ARHAT, arheološke raziskave, Aleš Tiran s.p.	21-0044
478. Ruše	Ruše - Rimskodobno gomilno grobišče Dobrava	6344	arheološke raziskave ob gradnji	PJP d.o.o.	21-0542
479. Ruše	/	/	arheološki podpovršinski pregled	Skupina Stik	21-0548
480. Ruše	Ruše - Trško jedro	15743	arheološke raziskave ob gradnji	Primož Stergar s.p.	21-0557
481. Sarsko	Sarsko - Arheološko območje	11159	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0232
482. Sela pri Šmarju	Sela pri Šmarju - Arheološko območje	11881	arheološki testni izkop, arheološke raziskave ob gradnji	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0095
483. Sela, Barislovci	Sela na Dravskem polju - Arheološko območje Sela	21986	arheološke raziskave ob gradnji	PJP d.o.o.	21-0455
484. Senožeče	Senožeče - Vas	23223	arheološke raziskave ob gradnji	Tica Sistem d.o.o.	21-0335
485. Senožeče	Senožeče - Hiši Senožeče 33 in 34	22746	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0644
486. Senuše	Senuše - Arheološko najdišče sv. Lucija	16534	arheološki testni izkop	Arhos d.o.o.	21-0574
487. Sevnica	Sevnica - Naselbina Dobrava I	14752	arheološki testni izkop	Matevž Lavrinc s.p.	21-0161
488. Sevnica	Sevnica - Naselbina Dobrava I	14752	arheološke raziskave ob gradnji	Matevž Lavrinc s.p.	21-0344
489. Sevnica	Sevnica - Naselbina Dobrava I	14752	arheološke raziskave ob gradnji	Matevž Lavrinc s.p.,	21-0650
490. Slatina v Rožni dolini	Slatina v Rožni dolini - Železnodobno grobišče	4258	arheološko izkopavanje	Pokrajinski muzej Celje	21-0300
491. Slivice	Unec - Antično grobišče	10981	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0385
492. Slivice	Unec - Antično grobišče	10981	arheološki testni izkop	AVGUSTA d.o.o.	21-0635
493. Slovenj Gradec	Stari trg pri Slovenj Gradcu - Arheološko najdišče Colatio	693	arheološki testni izkop	Koroški pokrajinski muzej	21-0038
494. Slovenj Gradec	Slovenj Gradec - Mestno jedro	657	arheološke raziskave ob gradnji	Koroški pokrajinski muzej	21-0471
495. Slovenj Gradec	Stari trg pri Slovenj Gradcu - Arheološko najdišče Colatio	693	arheološke raziskave ob gradnji	Koroški pokrajinski muzej	21-0561
496. Slovenj Gradec	Slovenj Gradec - Mestno jedro	657	arheološke raziskave ob gradnji	Koroški pokrajinski muzej	21-0596
497. Slovenj Gradec	Slovenj Gradec - Mestno jedro	657	arheološke raziskave ob gradnji	Koroški pokrajinski muzej	21-0671
498. Slovenska Bistrica	Slovenska Bistrica - Rimskodobna obcestna postaja	10660	arheološke raziskave ob gradnji, arheološko izkopavanje	PJP d.o.o.	21-0174
499. Slovenska Bistrica	Slovenska Bistrica - Rimskodobna obcestna postaja	10660	arheološko izkopavanje	PJP d.o.o.	21-0268

Kraj raziskave	Enota dediščine	EŠD	Vrsta raziskave	Odgovorni izvajalec	Koda raziskave
500. Smlednik	Smlednik - Arheološko najdišče Stari grad	22065	arheološki površinski pregled, arheološki testni izkop	ZVKDS CPA	21-0326
501. Smrjene	Gradišče nad Pijavo Gorico - Arheološko najdišče Gradišče	16739	arheološki testni izkop	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0646
502. Spodnja Bilpa	Spodnja Bilpa - Arheološko najdišče Bilpa II, III, IV	11992	arheološke raziskave ob gradnji	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0259
503. Spodnja Hajdina	Spodnja Hajdina - Arheološko najdišče Hajdina	581	arheološke raziskave ob gradnji, arheološko izkopavanje	Skupina Stik	21-0119
504. Spodnja Hajdina	Spodnja Hajdina - Arheološko najdišče Hajdina	581	arheološke raziskave ob gradnji	PJP d.o.o.	21-0356
505. Spodnja Hajdina	Spodnja Hajdina - Arheološko najdišče Hajdina	581	arheološke raziskave ob gradnji	PJP d.o.o.	21-0378
506. Spodnja Hajdina	Spodnja Hajdina - Arheološko najdišče Hajdina	581	arheološke raziskave ob gradnji	PJP d.o.o.	21-0395
507. Spodnja Šiška	Ljubljana - Antični vodovod pod Šišenskim hribom	14891	arheološki testni izkop	Samo Hvalec s.p.	21-0570
508. Spodnje Hoče	Pivola - Gomilno grobišče	8977	arheološke raziskave ob gradnji	ZVKDS CPA	21-0269
509. Spodnje Jablane, Cirkovce, Pleterje, Strnišče, ...	Ptuj - Rimska cesta Celeia-Poetovio	6511	arheološki podpovršinski pregled, arheološki testni izkop	PJP d.o.o.	21-0162
510. Spodnje Škofije	Spodnje Škofije - Arheološko najdišče Purissimo	1398	arheološke raziskave ob gradnji	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0015
511. Spodnji Kašelj	Ljubljana - Arheološko najdišče Spodnji Kašelj	14900	arheološki testni izkop	Tica Sistem d.o.o.	21-0501
512. Spodnji Vrsnik	Gorenji Vrsnik - Cerkev sv. Tomaža	2725	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0565
513. Srobotnik pri Velikih Laščah	Srobotnik pri Velikih Laščah - Gradišče	16126	ostalo/izravnalni ukrep	/	/
514. Staje	Ig - Rimskodobna vaška naselbina	11406	arheološki testni izkop	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0358
515. Staje	Ig - Rimskodobna vaška naselbina	11406	arheološke raziskave ob gradnji	ZVKDS CPA	21-0676
516. Stara Cerkev	Stara Cerkev - Arheološko najdišče Stara Cerkev	11993	arheološki testni izkop	Filipidis d.o.o.	21-0448
517. Stara Fužina	Stara Fužina - Območje fužin	16189	arheološke raziskave ob gradnji	Maruša Urek, Arheološke raziskave s.p.	21-0071
518. Stara Fužina	Julijske Alpe - Triglavski narodni park	7593	arheološki testni izkop	Inštitut za arheologijo ZRC SAZU	21-0426
519. Stara Vrhnika	Vrhnika - Arheološko najdišče Nauportus	844	arheološki testni izkop	Skupina Stik	21-0483
520. Stare Slemene	Špitalič pri Slovenskih Konjicah - Zgornji samostan Žičke kartuzije	692	arheološki testni izkop, arheološke raziskave ob gradnji	Skupina Stik	21-0011
521. Stari trg	Stari trg pri Slovenj Gradcu - Arheološko najdišče Colatio	693	arheološke raziskave ob gradnji	Koroški pokrajinski muzej	21-0647
522. Stari trg pri Ložu	Stari trg pri Ložu - Arheološko najdišče Gradišče	10975	arheološki testni izkop	AVGUSTA d.o.o.	21-0523
523. Stari trg pri Slovenj Gradcu	Mislinska Dobrava - Rimska cesta Celeia-Virunum	7954	arheološko dokumentiranje uničenja	Primož Stergar s.p.	21-0146

Kraj raziskave	Enota dediščine	EŠD	Vrsta raziskave	Odgovorni izvajalec	Koda raziskave
524. Straža pri Raki	Straža pri Raki - Arheološko najdišče sv. Valentin	16537	arheološki testni izkop	Arhos d.o.o.	21-0521
525. Strunjan	Strunjan - Arheološko najdišče San Basso	7201	arheološki testni izkop, arheološke raziskave ob gradnji	Arheološka raziskovanja, Šimen Sterle s.p.	21-0569
526. Studenice	Studenice - Cerkev sv. Lucije	3399	arheološke raziskave ob gradnji	PJP d.o.o.	21-0512
527. Suhadole	Suhadole - Arheološko najdišče Dolge njive	15149	arheološke raziskave ob gradnji	Matevž Lavrinc s.p.	21-0558
528. Suhadole	Suhadole - Arheološko najdišče Dolge njive	15149	arheološke raziskave ob gradnji	Matevž Lavrinc s.p.	21-0606
529. Suhadole	Suhadole - Arheološko najdišče Dolge njive	15149	arheološke raziskave ob gradnji	Matevž Lavrinc s.p.	21-0617
530. Sveto	Sveto pri Komnu - Vas	17159	arheološki testni izkop, arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0675
531. Svibnik	Črnomelj - Arheološko najdišče Čardak	20280	arheološki testni izkop	ARHAT, arheološke raziskave, Aleš Tiran s.p.	21-0143
532. Svržaki	Metlika - Arheološko območje Metlika	9562	arheološke raziskave ob gradnji	ARHAT, arheološke raziskave, Aleš Tiran s.p.	21-0270
533. Šared	Šared - Arheološko najdišče Grublje	21662	arheološki testni izkop	Samo Hvalec s.p.	21-0067
534. Šared	Šared - Arheološko najdišče Grublje	21662	arheološki testni izkop	AVGUSTA d.o.o.	21-0382
535. Šared	Šared - Arheološko najdišče Grublje	21662	arheološki testni izkop	AVGUSTA d.o.o.	21-0383
536. Šared	Šared - Arheološko najdišče Grublje	21662	arheološki testni izkop	Samo Hvalec s.p.	21-0641
537. Šempeter	Šempeter v Savinjski dolini - Rimskodobno grobišče Dobrteša vas	14246	arheološki testni izkop	Pokrajinski muzej Celje	21-0370
538. Šentjošt nad Horjulom	Planina nad Horjulom - Arheološko najdišče Marinčeva planina	15574	arheološki testni izkop	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0171
539. Šentjur	Rifnik - Arheološko najdišče Rifnik	622	arheološki testni izkop	Primož Stergar s.p.	21-0372
540. Šentvid pri Stični	Šentvid pri Stični - Vas	732	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0243
541. Šentvid pri Stični	Šentvid pri Stični - Vas	732	arheološke raziskave ob gradnji	Primož Stergar s.p.	21-0504
542. Šentvid pri Stični	Šentvid pri Stični - Arheološko najdišče Grbčev dovč	15724	arheološki testni izkop	Samo Hvalec s.p.	21-0515
543. Šentvid pri Stični	Šentvid pri Stični - Arheološko najdišče Grbčev dovč	15724	arheološki testni izkop	Arheološka raziskovanja, Šimen Sterle s.p.	21-0632
544. Šentvid pri Stični	Šentvid pri Stični - Arheološko najdišče Grbčev dovč	15724	arheološki testni izkop	Arheološka raziskovanja, Šimen Sterle s.p.	21-0633
545. Škocjan	Škocjan pri Divači - Vas	4996	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0454
546. Škofja Loka	Škofja Loka - Arheološko najdišče Škofja Loka	738	arheološke raziskave ob gradnji	ZVKDS CPA	21-0092
547. Škofja Loka	Škofja Loka - Mestno jedro	737	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0298
548. Škofja Loka	Škofja Loka - Mestno jedro	737	arheološki testni izkop	Arhej d.o.o.	21-0283

Kraj raziskave	Enota dediščine	EŠD	Vrsta raziskave	Odgovorni izvajalec	Koda raziskave
549. Škofljica	Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje	9368	arheološke raziskave ob gradnji	Arheološke raziskave, dr. Vesna Merc s.p.	21-0465
550. Škofljica	Ljubljana - Kulturna krajina Ljubljansko barje	11819	arheološki testni izkop	Matevž Lavrinc s.p.	21-0553
551. Škofljica	Ljubljana - Kulturna krajina Ljubljansko barje	11819	arheološki testni izkop	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0559
552. Škofljica	Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje	9368	arheološki testni izkop	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0560
553. Šmarje pri Jelšah	Zastranje - Arheološko najdišče Grobelce	1400	arheološki testni izkop	Primož Stergar s.p.	21-0192
554. Šmarje pri Jelšah	Zastranje - Arheološko najdišče Grobelce	1400	arheološke raziskave ob gradnji	Primož Stergar s.p.	21-0079
555. Šmarje pri Jelšah	Zastranje - Arheološko najdišče Grobelce	1400	arheološke raziskave ob gradnji	Arhos d.o.o.	21-0390
556. Šmarje pri Jelšah	Zastranje - Arheološko najdišče Grobelce	1400	arheološke raziskave ob gradnji	Primož Stergar s.p.	21-0275
557. Šmarje Sap	Šmarje-Sap - Arheološko območje	11885	arheološke raziskave ob gradnji, arheološko izkopavanje	Skupina Stik	21-0331
558. Šmarje-Sap	Šmarje-Sap - Arheološko območje	11885	arheološki testni izkop	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0416
559. Šmarješke Toplice	Družinska vas - Arheološko najdišče Kozjane	14260	arheološki testni izkop	ARHAT, arheološke raziskave, Aleš Tiran s.p.	21-0421
560. Šmartno	Šmartno pri Cerkljah - Cerkev sv. Martina	1695	arheološke raziskave ob gradnji	DRAŠKO JOSIPOVIČ - ARHEOLOŠKE RAZISKAVE IN PUBLICIRANJE	21-0064
561. Šmartno	Šmartno v Brdih - Vas	753	arheološke raziskave ob gradnji	ZVKDS CPA	21-0260
562. Šmartno	Šmartno pri Cerkljah - Arheološko najdišče Straža-Cerkovnek-Brinovce	9697	arheološki testni izkop	Tica Sistem d.o.o.	21-0297
563. Šmartno	Šmartno pri Cerkljah - Arheološko najdišče Straža-Cerkovnek-Brinovce	9697	arheološke raziskave ob gradnji	Tica Sistem d.o.o.	21-0440
564. Šmartno	Šmartno pri Cerkljah - Arheološko najdišče Straža-Cerkovnek-Brinovce	9697	arheološke raziskave ob gradnji	ArheoAlpe, zavod za kulturo, izobraževanje in turizem Bohinj	21-0629
565. Šmartno	Šmartno pri Cerkljah - Arheološko najdišče Straža-Cerkovnek-Brinovce	9697	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0636
566. Šmartno ob Savi	Ljubljana - Grobišče Šmartno ob Savi	18806	arheološki testni izkop	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0195
567. Šmartno pod Šmarno goro	Ljubljana - Rimskodobno grobišče Šmartno pod Šmarno goro	18799	arheološke raziskave ob gradnji	Muzej in galerije mesta Ljubljane (Konzorcij ARKLJ)	21-0069
568. Šmartno pri Litiji	Šmartno pri Litiji - Arheološko območje Ob Črnem potoku	30498	arheološke raziskave ob gradnji	Arheološka raziskovanja, Šimen Sterle s.p.	21-0630
569. Šoštanj	Šoštanj - Trško jedro	4252	arheološki testni izkop	Matevž Lavrinc s.p.	21-0317
570. Šoštanj	Šoštanj - Trško jedro	4252	arheološki testni izkop	Matevž Lavrinc s.p.	21-0478
571. Štanjel	Štanjel - Vas	760	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0282

Kraj raziskave	Enota dediščine	EŠD	Vrsta raziskave	Odgovorni izvajalec	Koda raziskave
572. Šujica	Dobrova pri Ljubljani - Arheološko najdišče Dobrova	22671	arheološke raziskave ob gradnji	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0060
573. Temenica	/	/	arheološki testni izkop, arheološko dokumentiranje uničenja	AVGUSTA d.o.o.	21-0359
574. Tlake	Tlake - Arheološko območje	11886	arheološke raziskave ob gradnji	Skupina Stik	21-0639
575. Tolmin	Tolmin - Ruševine gradu na Kozlovem robu	5040	arheološke raziskave ob gradnji	Tolminski muzej	21-0296
576. Tolmin	Tolmin - Coroninijeva graščina	5772	arheološke raziskave ob gradnji	Tolminski muzej	21-0474
577. Tomišelj	Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje	9368	arheološki testni izkop	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0322
578. Tomišelj	Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje	9368	arheološki testni izkop	Matevž Lavrinc s.p.	21-0464
579. Tomišelj	Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje	9368	arheološki testni izkop	Matevž Lavrinc s.p.	21-0585
580. Trebelno	Gorenji Mokronog - Arheološko najdišče Grad	9147	arheološki testni izkop, arheološke raziskave ob gradnji	DRAŠKO JOSIPOVIČ - ARHEOLOŠKE RAZISKAVE IN PUBLICIRANJE	21-0357
581. Trebnja Gorica	Trebnja Gorica - Arheološko najdišče Koščakov vrt	15738	arheološki podpovršinski pregled, arheološki testni izkop	Samo Hvalec s.p.	21-0349
582. Trebnje	Trebnje - Arheološko najdišče Praetorium Latobicorum	9683	arheološko izkopavanje	Luxor, Arheološke raziskave, Luka Rozman s.p.	21-0206
583. Trebnje	Trebnje - Arheološko najdišče Praetorium Latobicorum	9683	arheološki testni izkop	ARHAT, arheološke raziskave, Aleš Tiran s.p.	21-0456
584. Trebnje	Trebnje - Arheološko najdišče Trebnje	776	arheološki testni izkop	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0551
585. Trenta	Julijske Alpe - Triglavski narodni park	7593	arheološki testni izkop	Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za arheologijo	21-0429
586. Trenta	Julijske Alpe - Triglavski narodni park	7593	arheološki testni izkop	Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za arheologijo	21-0493
587. Tupelče	/	/	arheološki podpovršinski pregled, geofizikalni pregled	Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za arheologijo	21-0229
588. Ukanc	Ukanc - Arheološko najdišče na planini Zadnji Vogel	30709	arheološke raziskave ob gradnji	ArheoAlpe, zavod za kulturo, izobraževanje in turizem Bohinj	21-0185
589. Unec	Unec - Antično grobišče	10981	arheološki testni izkop	Arheološka raziskovanja, Šimen Sterle s.p.	21-0489
590. Unec	Unec - Antično grobišče	10981	arheološki testni izkop	AVGUSTA d.o.o.	21-0613
591. Vače	/	/	arheološke raziskave ob gradnji, arheološko izkopavanje	DRAŠKO JOSIPOVIČ - ARHEOLOŠKE RAZISKAVE IN PUBLICIRANJE	21-0109
592. Velenje	Velenje - Arheološko območje Turn	29735	arheološki testni izkop	PJP d.o.o.	21-0225

Kraj raziskave	Enota dediščine	EŠD	Vrsta raziskave	Odgovorni izvajalec	Koda raziskave
593. Velenje	Velenje - Trško jedro	13267	arheološke raziskave ob gradnji	Primož Stergar s.p.	21-0524
594. Velika Kostrevnica	Velika Kostrevnica - Arheološko območje Verejev Laz	19945	arheološke raziskave ob gradnji	Matevž Lavrinc s.p.	21-0135
595. Velika vas pri Krškem	Velika vas pri Krškem - Arheološko najdišče	9815	arheološko dokumentiranje uničenja, arheološke raziskave ob gradnji	Arhos d.o.o.	21-0223
596. Velike Lašče	Velike Lašče - Arheološko najdišče Lašče	16131	arheološki testni izkop	AVGUSTA d.o.o.	21-0019
597. Velike Lašče	Velike Lašče - Arheološko najdišče Lašče	16131	arheološki testni izkop	ARHAT, arheološke raziskave, Aleš Tiran s.p.	21-0340
598. Velike Malence	Velike Malence - Arheološko najdišče Šentvid-Malence	9325	arheološko izkopavanje	PJP d.o.o.	21-0023
599. Velike Malence	Velike Malence - Arheološko najdišče Gradišče	804	arheološki testni izkop	Inštitut za arheologijo ZRC SAZU	21-0488
600. Veliki Podlog	Veliki Podlog - Arheološko najdišče	13527	arheološke raziskave ob gradnji	Arhos d.o.o.	21-0029
601. Veliki Podlog	Gorica pri Krškem - Arheološko najdišče	9810	arheološki testni izkop, arheološke raziskave ob gradnji	Arhos d.o.o.	21-0102
602. Veliko Mraševo in Cerklje	Gazice - Arheološko najdišče Rimski breg	10780	arheološke raziskave ob gradnji	ZVKDS CPA	21-0536
603. Verd	Verd - Kolišči Hočevarica in Stare gmajne	11142	arheološko izkopavanje	Inštitut za arheologijo ZRC SAZU	21-0293
604. Vesela Gora	Vesela Gora - Gradišče Brinje	27244	arheološke raziskave ob gradnji	Arhos d.o.o.	21-0626
605. Vihre	Vihre - Arheološko najdišče Dolge njive-Polanci	9817	arheološki podpovršinski pregled, arheološki testni izkop	ZVKDS CPA	21-0168
606. Vihre	Vihre - Arheološko najdišče Dolge njive-Polanci	9817	arheološko izkopavanje	Arhos d.o.o.	21-0490
607. Vikrče	Vikrče - Rimskodobno grobišče	22859	arheološki testni izkop	Samo Hvalec s.p.	21-0116
608. Vikrče	Vikrče - Rimskodobno grobišče	22859	arheološki testni izkop	AVGUSTA d.o.o.	21-0398
609. Vikrče	Vikrče - Rimskodobno grobišče	22859	arheološki testni izkop	Matevž Lavrinc s.p.	21-0422
610. Vikrče	Vikrče - Rimskodobno grobišče	22859	arheološki testni izkop, arheološke raziskave ob gradnji	Matevž Lavrinc s.p.	21-0503
611. Vinica	Ogulin - Arheološko najdišče Ganglov vrt	9260	arheološko izkopavanje	ARHAT, arheološke raziskave, Aleš Tiran s.p.	21-0592
612. Vinji vrh	Vinji Vrh pri Beli Cerкви - Arheološko najdišče Veliki Vinji vrh	30216	arheološke raziskave ob gradnji	ARHAT, arheološke raziskave, Aleš Tiran s.p.	21-0172
613. Vinji vrh	Vinji Vrh pri Beli Cerкви - Arheološko najdišče Strmec	10872	arheološke raziskave ob gradnji	Samo Hvalec s.p.	21-0516
614. Vinji vrh	Vinji Vrh pri Beli Cerкви - Arheološko najdišče Strmec	10872	arheološke raziskave ob gradnji	ARHAT, arheološke raziskave, Aleš Tiran s.p.	21-0584
615. Vinkov vrh	Dvor pri Žužemberku - Arheološko najdišče Vinkov vrh	8625	arheološke raziskave ob gradnji	ARHAT, arheološke raziskave, Aleš Tiran s.p.	21-0240

Kraj raziskave	Enota dediščine	EŠD	Vrsta raziskave	Odgovorni izvajalec	Koda raziskave
616. Vipava	Vipava - Trško jedro	817	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0066
617. Vipava	Vipava - Trško jedro	817	geofizikalni pregled	AVGUSTA d.o.o.	21-0213
618. Vipava	Vipava - Trško jedro	817	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0219
619. Vipava	Vipava - Arheološko najdišče Bela in Grublje	12173	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0276
620. Vipava	Vipava - Trško jedro	817	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0289
621. Vipava	Vipava - Arheološko najdišče Bela in Grublje	12173	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0589
622. Vipava	Vipava - Trško jedro	817	arheološki testni izkop	AVGUSTA d.o.o.	21-0654
623. Vir pri Stični	Vir pri Stični - Arheološko najdišče Kojina	29663	arheološki testni izkop	ZVKDS CPA	21-0221
624. Vir pri Stični	Vir pri Stični - Prazgodovinsko gradišče in gomilna grobišča	821	geofizikalni pregled, arheološki testni izkop	Primož Stergar s.p.	21-0222
625. Vir pri Stični	Vir pri Stični - Prazgodovinsko gradišče in gomilna grobišča	821	arheološke raziskave ob gradnji	ZVKDS CPA	21-0218
626. Vir pri Stični	Vir pri Stični - Prazgodovinsko gradišče in gomilna grobišča	821	arheološki podpovršinski pregled, arheološki testni izkop	AVGUSTA d.o.o.	21-0555
627. Višnja Gora	Višnja gora - Mestno jedro	828	arheološki testni izkop	Arheološka raziskovanja, Šimen Sterle s.p.	21-0552
628. Vnanje Gorice	Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje	9368	arheološki testni izkop	Arheološka raziskovanja, Šimen Sterle s.p.	21-0053
629. Vnanje Gorice	Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje	9368	arheološki testni izkop	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0144
630. Vnanje Gorice	Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje	9368	arheološki testni izkop	Arhos d.o.o.	21-0249
631. Vnanje Gorice	Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje	9368	arheološki testni izkop	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0320
632. Vnanje Gorice	Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje	9368	arheološki testni izkop	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0545
633. Vnanje Gorice	Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje	9368	arheološki testni izkop	ZVKDS CPA	21-0621
634. Vnanje Gorice	Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje	9368	arheološki testni izkop	Samo Hvalec s.p.	21-0640
635. Vojnik	Vojnik - Staro trško jedro	4251	arheološki testni izkop	Matevž Lavrinc s.p.	21-0638
636. Vransko	Vransko - Trško naselje	979	arheološke raziskave ob gradnji	PJP d.o.o.	21-0169
637. Vransko	Vransko - Rimska naselbina	10407	arheološke raziskave ob gradnji	ZVKDS CPA	21-0227
638. Vransko	Vransko - Trško naselje	979	arheološke raziskave ob gradnji, arheološko izkopavanje	Primož Stergar s.p.	21-0534
639. Vrh nad Želimljami	Vrh nad Želimljami - Arheološko najdišče sv. Peter	15947	arheološki testni izkop	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0250
640. Vrh nad Želimljami	Vrh nad Želimljami - Arheološko najdišče sv. Peter	15947	arheološki testni izkop	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0303
641. Vrh pri Višnji Gori	Vrh pri Višnji Gori - Arheološko najdišče Vrti	15745	arheološke raziskave ob gradnji	ARHAT, arheološke raziskave, Aleš Tiran s.p.	21-0610

Kraj raziskave	Enota dediščine	EŠD	Vrsta raziskave	Odgovorni izvajalec	Koda raziskave
642. Vrhnika	Vrhnika - Arheološko najdišče Nauportus	844	arheološke raziskave ob gradnji	Tica Sistem d.o.o.	21-0025
643. Vrhnika	Vrhnika - Arheološko najdišče Nauportus	844	arheološke raziskave ob gradnji	Arhej d.o.o.	21-0104
644. Vrhnika	Vrhnika - Arheološko najdišče Nauportus	844	arheološki testni izkop	AVGUSTA d.o.o.	21-0133
645. Vrhnika	Vrhnika - Arheološko najdišče Nauportus	844	arheološki testni izkop	PJP d.o.o.	21-0197
646. Vrhnika	Vrhnika - Arheološko najdišče Nauportus	844	arheološki testni izkop	PJP d.o.o.	21-0292
647. Vrhnika	Vrhnika - Arheološko najdišče Nauportus	844	arheološki testni izkop	Tica Sistem d.o.o.	21-0581
648. Vrhnika, Medvode	Vrhnika - Arheološko najdišče Nauportus	844	arheološki testni izkop, arheološke raziskave ob gradnji	Arhos d.o.o.	21-0156
649. Vrhpolje	Vir pri Stični - Prazgodovinsko gradišče in gomilna grobišča	821	arheološki testni izkop, arheološko dokumentiranje uničenja	Primož Stergar s.p.	21-0235
650. Vuzenica	Vuzenica - Trško jedro	8136	arheološke raziskave ob gradnji	ARHAT, arheološke raziskave, Aleš Tiran s.p.	21-0564
651. Zaboršt	Zaboršt - Prazgodovinska naselbina Šumberk	13722	arheološke raziskave ob gradnji	PJP d.o.o.	21-0033
652. Zadobrova	Ljubljana - Arheološko najdišče Zgornja Zadobrova	17783	arheološko izkopavanje	Skupina Stik	21-0392
653. Zagorica	Zagorica pri Velikem Gabru - Arheološko najdišče Zagorica-Bič	15513	arheološki testni izkop	Luxor, Arheološke raziskave, Luka Rozman s.p.	21-0573
654. Zagozd, Dobovica	Zagozd - Prazgodovinsko grobišče Kršice	22880	arheološke raziskave ob gradnji	Arheološka raziskovanja, Šimen Sterle s.p.	21-0466
655. Zali Log	Zali Log - Kapela Loretske Matere božje	28863	arheološki testni izkop	AVGUSTA d.o.o.	21-0510
656. Zalog	Zalog pri Prečni - Arheološko območje Zalog	15642	arheološke raziskave ob gradnji	ARHAT, arheološke raziskave, Aleš Tiran s.p.	21-0477
657. Zalog	Zalog pri Prečni - Arheološko območje Zalog	15642	arheološki testni izkop, arheološko dokumentiranje uničenja	Arhos d.o.o.	21-0182
658. Slinovce	Slinovce - Gradišče Hrastina	16535	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0346
659. Zasip	Zasip - Arheološko najdišče	864	arheološke raziskave ob gradnji	ArheoAlpe, zavod za kulturo, izobraževanje in turizem Bohinj	21-0058
660. Zasip	Zasip - Arheološko najdišče	864	arheološki testni izkop	ArheoAlpe, zavod za kulturo, izobraževanje in turizem Bohinj	21-0371
661. Završe	Završe - Cerkev sv. Vida	3478	arheološke raziskave ob gradnji	Koroški pokrajinski muzej	21-0313
662. Zbilje	Zbilje - Arheološko območje Groblje	22864	arheološki testni izkop	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0538
663. Zdole	Zdole - Arheološko območje sv. Jurij	16541	arheološke raziskave ob gradnji	ZVKDS CPA	21-0176
664. Zemono	Zemono - Dvorec	870	arheološke raziskave ob gradnji	Samo Hvalec s.p.	21-0236
665. Zgornja Hajdina	Zgornja Hajdina - Arheološko najdišče Zgornja Hajdina	6484	arheološke raziskave ob gradnji	PJP d.o.o.	21-0380

Kraj raziskave	Enota dediščine	EŠD	Vrsta raziskave	Odgovorni izvajalec	Koda raziskave
666. Zgornja Hajdina	Zgornja Hajdina - Arheološko najdišče Zgornja Hajdina	6484	arheološke raziskave ob gradnji, arheološko izkopavanje	PJP d.o.o.	21-0441
667. Zgornja Hajdina, Draženci	Zgornja Hajdina - Arheološko najdišče Srednica	27930	arheološke raziskave ob gradnji	Skupina Stik	21-0443
668. Zgornja Šiška	Ljubljana - Antični vodovod pod Šišenskim hribom	14891	arheološki testni izkop	Samo Hvalec s.p.	21-0568
669. Zgornji Gabernik, Lovnik	Zgornji Gabernik - Arheološko območje Kota 481	22899	arheološke raziskave ob gradnji	Skupina Stik	21-0470
670. Zgornji Log	Zgornji Log - Arheološko najdišče Gorenji Log	22871	arheološke raziskave ob gradnji, arheološko izkopavanje	Matevž Lavrinc s.p.	21-0049
671. Žabče	Poljubinj - Arheološko območje Šance	18093	arheološke raziskave ob gradnji	Tolminski muzej	21-0117
672. Žabnica	Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje	9368	arheološki testni izkop, arheološke raziskave ob gradnji	Matevž Lavrinc s.p.	21-0075
673. Žabnica	Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje	9368	arheološki testni izkop	ARHEOTERRA d.o.o.	21-0140
674. Žabnica	Žabnica - Cerkev sv. Urha	2711	arheološki testni izkop	DRAŠKO JOSIPOVIČ - ARHEOLOŠKE RAZISKAVE IN PUBLICIRANJE	21-0255
675. Žerovinci	Žerovinci - Arheološko območje Pod Hujbarom	29756	arheološke raziskave ob gradnji	PJP d.o.o.	21-0051
676. Žerovinci, Zgornji Kamensčak, Cezanjevci, ...	Žerovinci - Arheološko območje Pod Hujbarom	29756	arheološke raziskave ob gradnji	Arhos d.o.o.	21-0393
677. Žerovnica, Grahovo	Grahovo - Prazgodovinska gradišča	10931	arheološke raziskave ob gradnji	AVGUSTA d.o.o.	21-0437
678. Žlebe	Žlebe - Grad Stari Jeterbenk	23525	geofizikalni pregled, arheološki podpovršinski pregled, arheološki testni izkop	Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za arheologijo	21-0241

